

OVERSIGT
OVER
DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKABS
FORHANDLINGER
JUNI 1922—MAJ 1923

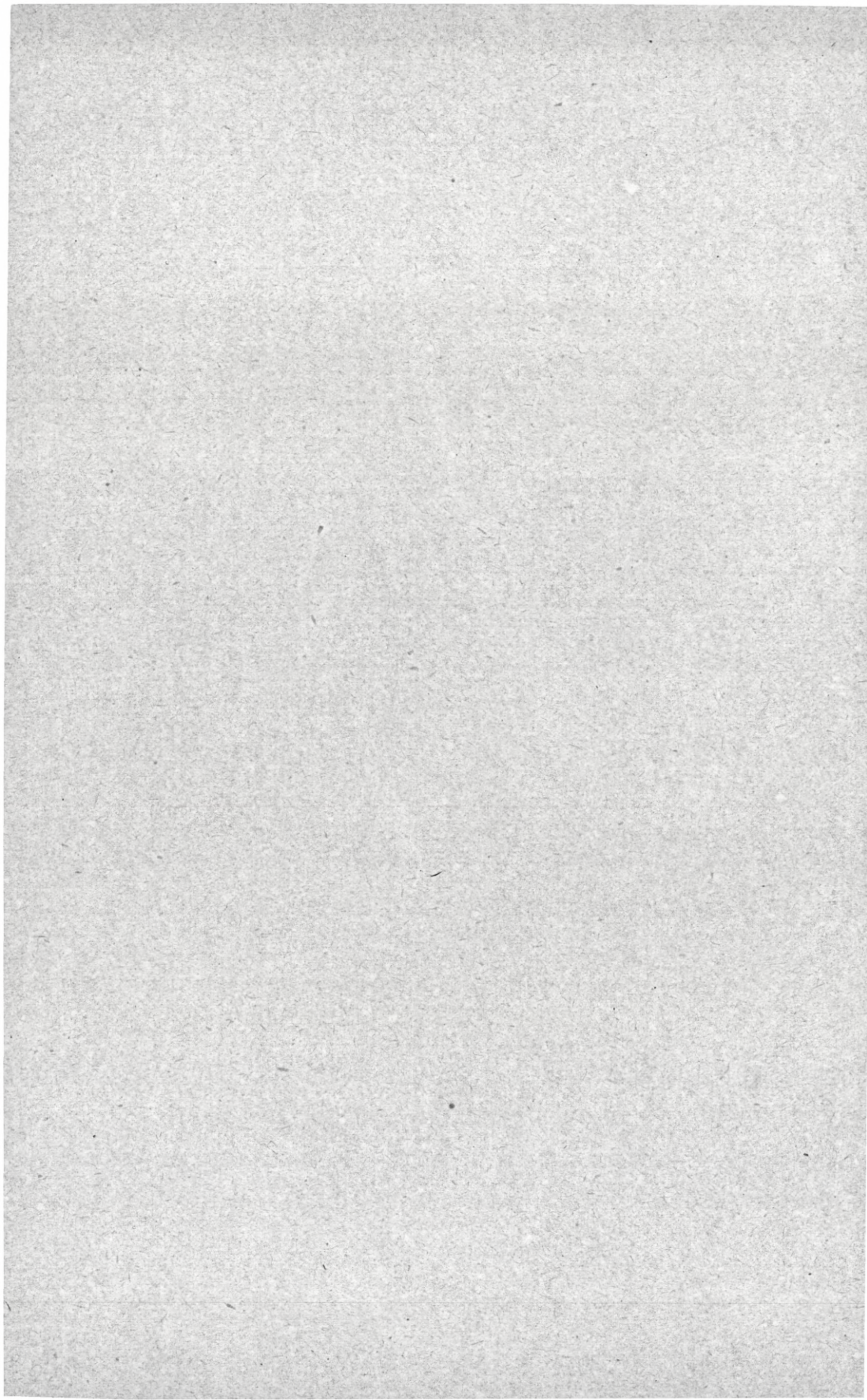
MED 1 PORTRÆT

BULLETIN
DE
L'ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK. COPENHAGUE
JUIN 1922—MAI 1923

AVEC 1 PORTRAIT

KØBENHAVN
HOVEDKOMMISSIONÆR: **ANDR. FRED. HØST & SØN**, KGL. HOF-BOGHANDEL
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1923

Pris: 2 Kr. 50 Øre.

OVERSIGT

OVER

DET KONGELIGE DANSKE

VIDENSKABERNES SELSKABS

FORHANDLINGER

JUNI 1922—MAJ 1923

MED 1 PORTRÆT

BULLETIN

DE

L'ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES

DE DANEMARK, COPENHAGUE

JUIN 1922—MAI 1923

AVEC 1 PORTRAIT

KØBENHAVN

HOVEDKOMMISSIONÆR: **ANDR. FRED. HØST & SØN**, KGL. HOF-BOGHANDEL

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1923

Færdig fra Trykkeriet den 28. Juli 1923.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Fortegnelse over Selskabets Medlemmer 1923	1— 16
Selskabets Tillidshverv og Indehavernes Funktionstider	17— 19
Beretning om Møderne	20— 34
Mindeord over afdøde Medlemmer:	
MARCUS RUBIN: Af KR. ERSLEV	35— 48
Regnskab for 1922	49— 52
Budget for 1923	53— 55
Prisopgaver:	
1. Bedømmelse af en indkommen Besvarelse	56— 58
2. Opgaver for 1923	59— 62
Beretninger og Betænkninger:	
1. Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie i Udlandet. Beretning for 1922	63— 65
2. Carlsbergfondets Direktions Beretning for 1921—22	66—100
3. Udvalget for Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Biblioteker. Beretning for 1922—23	101—102
Fortegnelse over Publikationer udgivne af Selskabet fra Juli 1922 til Juni 1923	103—104

EXTRAITS DE PROCÈS-VERBAUX DES SÉANCES

Résumé d'ouvrages présentés dans les séances de l'Académie par des membres:	
JOHANNES STEENSTRUP: Études sur les temps des Vikings	107—117
Aperçu des travaux de l'Académie	118—122
Questions mises au concours	123—126

Sag- og Navnefortegnelse	127—132
--------------------------------	---------

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

SELSKABETS MEDLEMMER

MAJ 1923

Præsident: VILH. THOMSEN.

Formand for den hist.-filos. Kl.: FR. BUHL.

Formand for den naturv.-mathem. Kl.: S. P. L. SØRENSEN.

Sekretær: MARTIN KNUDSEN.

Redaktør: DINES ANDERSEN.

Kasserer: W. L. JOHANNSEN.

A. INDENLANDSKE MEDLEMMER

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

THOMSEN, Vilh. L. P., (f. ²⁵/₁ 42), Hans Excellence, Dr. phil., fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, R. af E., Stk. af Dbg., Dbmd., Fortjenst-Med. 1. — Selskabets Præsident. — St. Knudsvej 36¹, Kbhvn. V. (⁸/₁₂ 76.)

STEENSTRUP, JOH. C. H. R., (f. ⁵/₁₂ 44), Dr. juris & phil., fh. Professor Rostgardianus i Historie ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Svanemosegaardsvej 12, Kbh. V. (⁸/₁₂ 82.)

GERTZ, M. CL., (f. ¹⁴/₁₂ 44), Dr. phil., fh. Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Maglekildevej 14¹, Kbh. V. (¹⁸/₄ 83.)

- HEIBERG, J. L., (f. $27/11$ 54), Dr. phil., litt., sc. & med., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Classensgade 13², Kbh. Ø. ($7/12$ 83.)
- HØFFDING, H., (f. $11/3$ 43), Dr. phil., jur., sc. & litt., fh. Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, Stk. at Dbg., Dbmd. Carlsberg, Kbh. Valby. ($12/12$ 84.)
- KROMAN, K. F. V., (f. $29/3$ 46), Dr. phil., fh. Professor i Filosofi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Holsteinsgade 7³, Kbh. Ø. ($12/12$ 84.)
- ERSLEV, KR. S. A., (f. $28/12$ 52), Dr. phil., Rigsarkivar, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Dantes Plads 35, Kbh. B. ($18/5$ 88.)
- MØLLER, HERMANN, (f. $13/1$ 50), Dr. phil., fh. Professor i germansk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Mathildevej 2¹, Kbh. F. ($8/4$ 92.)
- JÓNSSON, FINNUR, (f. $29/5$ 58), Dr. phil. & litt. isl., Professor i nordisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd., I. F. 2. Nyvej 4², Kbh. V. ($15/4$ 98.)
- MÜLLER, SOPHUS O., (f. $24/5$ 46), Dr. phil., fh. Direktør for Nationalmuseets første Afdeling, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Frederiksberg Allé 23, St., Kbh. V. ($15/4$ 98.)
- JESPERSEN, J. OTTO H., (f. $16/7$ 60), Dr. phil. & litt., Professor i engelsk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Ermelundsvej 119, Gentofte. ($21/4$ 99.)
- NYROP, KRISTOFFER, (f. $11/1$ 58), Dr. phil., Professor i romansk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. St. Kannikestræde 11¹, Kbh. K. ($21/4$ 99.)
- BUHL, FRANTS P. W., (f. $6/9$ 50), Dr. phil. & theol., fh. Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Formand for den histor. filos. Klasse. — Holmegaardsvej, Hillerød. ($6/4$ 00.)
- DRACHMANN, A. B., (f. $27/2$ 60), Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Dbmd. Ellinorsvej 38, Charlottenlund. ($3/4$ 03.)
- HUDE, KARL, (f. $22/8$ 60), Dr. phil., Rektor ved Metropolitan-skolen, R. af Dbg. Kanslergade 10³, Kbh. Ø. ($3/4$ 03.)

- PEDERSEN, HOLGER, (f. $\frac{7}{4}$ 67), Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Ellinorsvej 8, Charlottenlund. ($\frac{7}{4}$ 05.)
- LANGE, H. O., (f. $\frac{13}{10}$ 63), Dr. phil., Overbibliotekar ved det kongelige Bibliotek i København, R. af Dbg., Dbmd. Jahnsensvej 11, Gentofte. ($\frac{6}{4}$ 06.)
- ANDERSEN, DINES, (f. $\frac{26}{12}$ 61), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. — Selskabets Redaktør. — Strandvej 3³, Kbh. Str. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- BLINKENBERG, CHR. S., (f. $\frac{15}{2}$ 63), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Kathrinevej 29, Hellerup. ($\frac{11}{4}$ 13.)
- VEDEL, VALDEMAR, (f. $\frac{9}{11}$ 65), Dr. phil., Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet. Nøjsomhedsvej 17⁴, Kbh. Ø. ($\frac{11}{4}$ 13.)
- SANDBELD, KR., (f. $\frac{17}{1}$ 73), Dr. phil., Professor extraord. i romanske Sprog ved Københavns Universitet. Villa Vatra, Holte. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- SARAUW, CHRISTIAN P. E., (f. $\frac{19}{9}$ 65), Dr. phil., Professor i tysk Sprog og Litteratur ved Københavns Universitet. Jagtvej 201⁴, Kbh. Str. ($\frac{17}{4}$ 14.)
- CHRISTENSEN, ARTHUR, (f. $\frac{9}{1}$ 75), Dr. phil., Professor extraord. i iransk Filologi. Raadhusvej 51, Charlottenlund. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- GRØNBECH, VILHELM P., (f. $\frac{14}{6}$ 73), Dr. phil. & theol., Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. Brogaardsvej 6, Gentofte. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- FRIIS, AAGE, (f. $\frac{16}{8}$ 70), Dr. phil., Professor Rostgardianus i nordisk Historie ved Københavns Universitet. Sol-sortvej 62, Kbh. F. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- POULSEN, FREDERIK, (f. $\frac{7}{3}$ 76), Dr. phil., Inspektør ved Ny Carlsberg Glyptotek. Madvigs Allé 10, Kbh. V. ($\frac{9}{4}$ 20.)

ANDERSEN, VILHELM, (f. $^{16}/_{10}$ 64) Dr. phil., Professor i nordisk Litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg, Dbmd. St. Annæ Plads 19. ($^{6}/_{4}$ 23.)

THALBITZER, WILLIAM, (f. $^{5}/_{2}$ 73) Docent i grønlandsk (eski-moisk) Sprog og Kultur ved Københavns Universitet. Birkerød. ($^{6}/_{4}$ 23.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE
KLASSE

TOPSØE, HALDOR F. A., (f. $^{29}/_{4}$ 42), Dr. phil., fh. Direktør for Arbejds- og Fabrikstilsynet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Frederiksberg Allé 12¹, Kbh. V. ($^{21}/_{12}$ 77.)

WARMING, J. EUG. B., (f. $^{3}/_{11}$ 41), Dr. phil. & sc., fh. Professor i Botanik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Bjerregaardsvej 5, Kbh. Valby. ($^{21}/_{12}$ 77.)

MÜLLER, P. E., (f. $^{25}/_{10}$ 40), Dr. phil., Kammerherre, Hofjægermester, fh. Overførster, Stk. af Dbg., Dbmd., Guldb. Erindr. Tegn, Fr. VIII Minde Tegn, Minde Med. 8. April $^{1818}/_{1918}$. Vestervoldgade 109², Kbh. B. ($^{12}/_{12}$ 84.)

BOAS, J. E. V., (f. $^{2}/_{7}$ 55), Dr. phil., Professor i Zoologi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg., Dbmd. Øverød, Holte. ($^{3}/_{4}$ 91.)

PETERSEN, O. G., (f. $^{26}/_{3}$ 47), Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg., Dbmd. Martensens Allé 3², Kbh. V. ($^{3}/_{4}$ 91.)

PRYTZ, P. K., (f. $^{26}/_{3}$ 51), fh. Professor i Fysik ved den Polytekniske Lærestanstalt, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Hejlsmindevej 1, Charlottenlund. ($^{3}/_{4}$ 91.)

SALOMONSEN, C. J., (f. $^{6}/_{12}$ 47), Dr. med. & sc., fh. Professor i Pathologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Østerbrogade 136, Kbh. Ø. ($^{3}/_{4}$ 91.)

BERGH, RUDOLPH S., (f. $^{22}/_{9}$ 59), Dr. phil., fh. Docent i Histologi ved Københavns Universitet. J. E. Ohlsensgade 10², Kbh. Ø. ($^{15}/_{4}$ 98.)

- JOHANNSEN, WILHELM LUDV., (f. $\frac{3}{2}$ 57), Dr. med., phil. & bot. et zool., Professor i Plantefysiologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Selskabets Kasserer. — Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{15}{4}$ 98.)
- BANG, BERNHARD L. F., (f. $\frac{7}{6}$ 48), Dr. med., fh. Veterinærphysikus, fh. Professor ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Stk. af Dbg., Dbmd. Ceresvej 12, Kbh. V. ($\frac{21}{4}$ 99.)
- JUEL, CHRISTIAN S., (f. $\frac{25}{1}$ 55), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Lærestalt, R. af Dbg., Dbmd. Willemoesgade 54¹, Kbh. Ø. ($\frac{21}{4}$ 99.)
- ROSENVINGE, J. LAURITZ A. KOLDERUP, (f. $\frac{7}{11}$ 58), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Odensegade 11⁴, Kbh. Ø. ($\frac{6}{4}$ 00.)
- DREYER, J. L. E., (f. $\frac{13}{2}$ 52), Dr. phil., & sc., fh. Director of the Armagh Observatory, R. af Dbg. Oxford. ($\frac{12}{4}$ 01.)
- RAUNKJÆR, CHRISTEN, (f. $\frac{29}{3}$ 60), Professor i Botanik ved Københavns Universitet. Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{4}{4}$ 02.)
- CHRISTENSEN, A. C., (f. $\frac{11}{5}$ 52), fh. Professor i Kemi ved den Farmaceutiske Lærestalt, R. af Dbg., Dbmd. Ahlmanns Allé 15², Hellerup. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- HENRIQUES, VALD., (f. $\frac{19}{4}$ 64), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet. Bredgade 62, Kbh. K. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- JENSEN, CARL O., (f. $\frac{18}{3}$ 64), Dr. med. & med. vet., Professor, Forstander for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium, Veterinærphysikus, R. af Dbg., Dbmd., I. F. 2. Bülowvej 27¹, Kbh. V. ($\frac{3}{4}$ 03.)
- SØRENSEN, S. P. L., (f. $\frac{9}{1}$ 68), Dr. phil. & med., Professor, Direktør for Carlsberglaboratoriets kemiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd. — Formand for den naturv.-math. Klasse. — Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($\frac{6}{4}$ 06.)
- JENSEN, J. L. W. V., (f. $\frac{8}{5}$ 59), Dr. phil., Overingeniør, R. af Dbg., Dbmd. Amicisvej 16, Kbh. V. ($\frac{5}{4}$ 07.)

- KNUDSEN, MARTIN, (f. $15/2$ 71), Dr. phil., Professor i Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. — Selskabets Sekretær. — Polyteknisk Lærestanstalt, Kbh. K. ($14/5$ 09.)
- MADSEN, TH., (f. $18/2$ 70), Dr. med., Direktør for Statens Seruminstitut, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Statens Seruminstitut, Kbh. C. ($15/4$ 10.)
- WINGE, HERLUF, (f. $19/3$ 57), Mag. sc., Viceinspektør ved Universitetets Zoologiske Museum, København. Lemchesvej 21, Hellerup. ($15/4$ 10.)
- BOCK, JOHANNES C., (f. $2/10$ 67), Dr. med., Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Juliane Maries Vej 20, Kbh. Ø. ($17/4$ 14.)
- BRØNSTED, JOHANNES N., (f. $22/2$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Birkerød. ($17/4$ 14.)
- HJELMSLEV, JOHANNES T., (f. $7/4$ 73), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Sigridsvej 11, Hellerup. ($17/4$ 14.)
- NIELSEN, NIELS, (f. $2/12$ 65), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. St. Hans Torv 32³, Kbh. N. ($17/4$ 14.)
- PETERSEN, C. G. JOHANNES, (f. $24/10$ 60), Dr. phil. & jur. & sc., Direktør for Dansk biologisk Station, R. af Dbg., Dbmd. Strandagervej 27, Hellerup. ($17/4$ 14.)
- POULSEN, VALDEMAR, (f. $23/11$ 69), Dr. phil., Ingeniør, Fortjenst-Med. 1. m. Kr., Kmd. af Dbg.². Maltegaardsvej 6, Gentofte. ($17/4$ 14.)
- BJERRUM, NIELS, (f. $11/3$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Vendersgade 28², Kbh. K. ($28/4$ 16.)
- FIBIGER, JOHANNES, (f. $23/4$ 67), Dr. med., Professor i pathologisk Anatomi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Frederik V.s Vej 11, Kbh. Ø. ($28/4$ 16.)
- KROGH, AUGUST, (f. $15/11$ 74), Dr. phil. & jur., Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Ny Vestergade 11¹, Kbh. B. ($28/4$ 16.)

- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $\frac{26}{10}$ 85), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Strandvejen 201, Hellerup. ($\frac{28}{4}$ 16.)
- OSTENFELD, CARL E. HANSEN, (f. $\frac{3}{8}$ 73), Dr. phil., Professor i Botanik ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg. Sortedamsdossering 63A⁴, Kbh. Ø. ($\frac{28}{4}$ 16.)
- BOHR, NIELS, (f. $\frac{7}{10}$ 85), Dr. phil. & sc., Professor i theoretisk Fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Blegdamsvej 15¹, Kbh. Ø. ($\frac{27}{4}$ 17.)
- PEDERSEN, P. O., (f. $\frac{19}{6}$ 74), Professor i Elektroteknik ved og Direktør for den Polytekniske Læreanstalt, R. af Dbg., Dbmd., Fortjenst-Med. 1. Amalievej 1, Kbh. V. ($\frac{27}{4}$ 17.)
- BOHR, HARALD, (f. $\frac{22}{4}$ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved den Polytekniske Læreanstalt. St. Hans Torv 32⁴, Kbh. N. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- SCHMIDT, JOHANNES, (f. $\frac{2}{7}$ 77), Dr. phil., Direktør for Carlsberglaboratoriets fysiologiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd. Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- WESENBERG-LUND, CARL, (f. $\frac{22}{12}$ 67), Dr. phil., Professor extraord. i Ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, Leder af Universitetets biologiske Ferskvandslaboratorier. Bankbygningen, Hillerød. ($\frac{3}{5}$ 18.)
- BØGGILD, O. B., (f. $\frac{16}{5}$ 72), Professor i Mineralogi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($\frac{25}{4}$ 19.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $\frac{8}{10}$ 73), Dr. math. & phys., Professor, Underdirektør ved Observatoriet i Leiden. ($\frac{25}{4}$ 19.)
- ELLERMANN, VILH., (f. $\frac{28}{12}$ 71), Dr. med., Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet. Sortedamsdossering 99³, Kbh. Ø. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- MORTENSEN, THEODOR, (f. $\frac{22}{2}$ 68), Dr. phil., Inspektør ved Universitetets Zoologiske Museum. Sortedamsdossering 65 A². ($\frac{9}{4}$ 20.)

B. UDENLANDSKE MEDLEMMER

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- SIEVERS, E., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Leipzig. ($1/6$ 88.)
- TEGNÉR, ESAIAS H. V., Dr. phil. & theol., fh. Professor i østerlandske Sprog ved Universitetet i Lund. ($8/4$ 92.)
- COMPARETTI, DOMENICO, fh. Professor i Græsk. Firenze. ($7/4$ 93.)
- SÖDERWALL, K. F., Dr. phil., fh. Professor i nordiske Sprog ved Universitetet i Lund. ($13/4$ 94.)
- DÖRPFELD, WILH., Professor, Dr. phil., fh. første Sekretær ved det tyske arkæologiske Institut i Athen. Jena. ($13/4$ 94.)
- WILAMOWITZ-MOELLENDORFF, U. v., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin. ($9/4$ 97.)
- KOCK, AXEL, Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Universitetet i Lund, Kmd. af Dbg.². ($3/4$ 03.)
- NOREEN, ADOLF G., Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($3/4$ 03.)
- MEYER, EDUARD, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($8/4$ 04.)
- AMIRA, KARL K. F. M. v., Dr. phil., Professor i tysk Ret og Retshistorie ved Universitetet i München. ($5/4$ 07.)
- OMONT, HENRI-AUGUSTE, Konservator ved Manuskript-Departementet i Bibliothèque Nationale i Paris. ($3/4$ 08.)
- SCHÜCK, J. HENRIK E., Dr. phil., fh. Professor i Æsthetik samt Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Upsala. ($14/5$ 09.)
- TARANGER, ABSALON, Dr. jur., Professor i Retsvidenskab ved Universitetet i Kristiania. ($14/5$ 09.)
- VINOGRADOV, PAUL, Corpus Professor i Retsvidenskab ved Universitetet i Oxford. ($14/5$ 09.)

- CEDERSCHIÖLD, G., Dr. phil., fh. Professor i de nordiske Sprog ved Göteborgs Højskole. (¹⁵/₄ 10.)
- ERMAN, A., Dr. phil., Professor i Ægyptologi og Direktør for det Ægyptiske Museum i Berlin. (¹⁵/₄ 10.)
- GRIFFITH, FRANCIS LL., Reader i Ægyptologi ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 12.)
- HUNT, ARTHUR S., Professor i Papyrologi ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 12.)
- BÉDIER, JOSEPH, Professor i fransk Sprog og Litteratur ved Collège de France i Paris. (¹¹/₄ 13.)
- BERGSON, HENRI, Professor i Filosofi ved Collège de France i Paris, Medlem af det franske Akademi. (¹¹/₄ 13.)
- CUMONT, FRANZ, Dr. phil., Religionshistoriker. Rom. (¹¹/₄ 13.)
- SCHÄFER, DIETRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin, Kmd. af Dbg.². (¹¹/₄ 13.)
- WARD, JAMES, Professor i Filosofi ved Universitetet i Cambridge (England). (¹¹/₄ 13.)
- MACDONELL, A. A., Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oxford. (¹⁷/₄ 14.)
- SCHUCHARDT, H., Dr. phil., fh. Professor i romanske Sprog ved Universitetet i Graz. (¹⁷/₄ 14.)
- SCHWARTZ, E., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i München. (¹⁷/₄ 14.)
- SETÄLÄ, E. N., Dr. phil., fh. Senator, Professor i finsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Helsingfors. (¹⁷/₄ 14.)
- HÆGSTAD, MARIUS, Professor i det norske Landsmaal og dets Dialekter ved Universitetet i Kristiania. (²⁸/₄ 16.)
- NILSSON, MARTIN P., Dr. phil., Professor i klassisk forn-kunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund. (²⁸/₄ 16.)
- OLSEN, MAGNUS B., Dr. phil., Professor i oldnorsk og islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Kristiania. (²⁸/₄ 16.)

- FALK, HJALMAR S., Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Kristiania. ($^{27/4}$ 17.)
- LUNDELL, J. A., fh. Professor i de slaviske Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($^{27/4}$ 17.)
- DANIELSSON, OLOF AUGUST, Dr. phil., fh. Professor i græsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Uppsala. ($^{3/5}$ 18.)
- ANDREAS, FR. C., Dr. phil., Professor i orientalsk Filologi ved Universitetet i Göttingen. ($^{9/4}$ 20.)
- ARNIM, HANS v., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Wien ($^{9/4}$ 20.)
- BRUNOT, FERDINAND-EUGÈNE, Professor i fransk Sprog ved Sorbonne i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- GRIERSON, Sir GEORGE A., Dr. phil., Orientalist. Rathforham, Camberley, Surrey. ($^{9/4}$ 20.)
- HANOTAUX, GABRIEL, fh. fransk Udenrigsminister, Medlem af det franske Akademi, Historiker. Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- JANET, PIERRE, Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- LINDSAY, WALLACE M., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i St. Andrews. ($^{9/4}$ 20.)
- MAIER, HEINRICH, Dr. phil., Professor i Filosofi ved Universitetet i Heidelberg. ($^{9/4}$ 20.)
- MEILLET, ANTOINE, Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Collège de France i Paris. ($^{9/4}$ 20.)
- PIRENNE, HENRI, Professor i Historie ved Universitetet i Gand. ($^{9/4}$ 20.)
- RAJNA, PIO, Professor i romansk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($^{9/4}$ 20.)
- THOMAS, ANTOINE, Professor i romansk Filologi ved Sorbonne og Directeur d'études ved École pratique des Hautes Études i Paris, Medlem af det franske Institut. ($^{9/4}$ 20.)
- VITELLI, GIROLAMO, Professor i klassisk Filologi ved R. Istituto di Studi superiori i Firenze. ($^{9/4}$ 20.)

- BRADLEY, FRANCIS HERBERT, Dr., Fellow of Merton College, Oxford. (¹⁵/₄ 21.)
- CUNY, ALBERT, Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. (¹⁵/₄ 21.)
- EVANS, SIR ARTHUR J., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oxford. (¹⁵/₄ 21.)
- MEINECKE, FRIEDRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. (¹⁵/₄ 21.)
- MÜLLER, F. W. K., Professor, Dr. phil., Afdelingsdirektør ved Museum für Völkerkunde, Berlin. (¹⁵/₄ 21.)
- POTTIER, EDMOND, Konservator ved Musée du Louvre, Paris. (¹⁵/₄ 21.)
- HEUSLER, ANDREAS, Dr. phil. & jur., Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Basel. (⁷/₄ 22.)
- KOHT, HALVDAN, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Kristiania. (⁷/₄ 22.)
- SNOUCK HURGRONJE, CHRISTIAAN, Dr., Professor i arabisk Sprog og Islam ved Universitetet i Leiden. (⁷/₄ 22.)
- V. LE COQ, ALBERT, Professor, Dr. phil., Kustos ved Museum für Völkerkunde, Berlin. (⁶/₄ 23.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE
KLASSE

- LEFFLER, G. MITTAG-, Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Højskolen i Stockholm, Kmd. af Dbg.¹, Fortjenst-Med. 1. m. Kr. Djursholm, Stockholm. (⁵/₄ 89.)
- SARS, GEORG OSS., Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Kristiania. (¹¹/₄ 90.)
- BREFELD, OSCAR, Dr. phil., Professor i Botanik, Direktør for det botaniske Institut i Breslau. (³/₄ 91.)
- BRØGGER, W. C., Professor i Mineralogi og Geologi ved Universitetet i Kristiania, R. af Dbg. (⁸/₄ 92.)

- HAMMARSTEN, OLOF, Dr. med. & phil., fh. Professor i medicinsk og fysiologisk Kemi ved Universitetet i Uppsala. (⁸/₄ 92.)
- KLEIN, FELIX, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. (⁸/₄ 92.)
- PICARD, CH.-ÉMILE, Medlem af det franske Institut, Professor i højere Algebra ved Faculté des Sciences, Paris. (²¹/₄ 99.)
- VRIES, HUGO DE, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Amsterdam. (⁶/₄ 00.)
- PETTERSSON, OTTO, Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Stockholms Højskole, Kmd. af Dbg.². (¹²/₄ 01.)
- ENGLER, ADOLPH, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Berlin. (¹²/₄ 01.)
- GOEBEL, KARL, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i München. (¹²/₄ 01.)
- PAVLOV, IVAN PETROVIČ, Professor i Fysiologi ved det militær-medicinske Akademi i Petrograd. (⁴/₄ 02.)
- ARRHENIUS, SVANTE, Dr. phil., fh. Professor i Fysik ved Stockholms Högskola, Direktør for Nobelinstitutets Afdeling for fysikalsk Kemi, Kmd. af Dbg.². (³/₄ 03.)
- HILDEBRANDSSON, H. H., fh. Professor i Meteorologi og Geografi ved Universitetet i Uppsala, Kmd. af Dbg.¹. (⁸/₄ 04.)
- WILLE, N., Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Kristiania. (⁷/₄ 05.)
- VOGT, J. H. L., Professor i Mineralogi og Geologi ved Norges Tekniske Højskole i Trondhjem. (⁷/₄ 05.)
- THÉEL, HJALMAR, Dr. phil., fh. Professor og Intendant ved Rigmuseets Evertebratafdeling i Stockholm. (⁶/₄ 06.)
- HILBERT, DAVID, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. (⁶/₄ 06.)
- OSTWALD, FR. WILH., Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Leipzig. Grossbothen, Sachsen. (⁶/₄ 06.)

- WIDMAN, OSKAR, Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{5}{4}$ 07.)
- PENCK, ALBRECHT, Dr. phil., Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{5}{4}$ 07.)
- SEGRE, CORRADO, Dr. phil., Professor i højere Geometri ved Universitetet i Turin. ($\frac{5}{4}$ 07.)
- ERIKSSON, JAKOB, Dr. phil., Professor, fh. Forstander ved Landbruks-Akademiens Experimentalfält ved Stockholm. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- HIORTDAHL, THORSTEIN HALLAGER, Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i Kristiania. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- TIGERSTEDT, ROBERT, Dr., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Helsingfors. ($\frac{3}{4}$ 08.)
- LANGLEY, J. N., Dr., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge (England). ($\frac{3}{4}$ 08.)
- DREYER, GEORGES, Dr. med., Professor i Pathologi ved Universitetet i Oxford. ($\frac{14}{5}$ 09.)
- KOSSEL, ALBRECHT, Dr. med., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Heidelberg. ($\frac{14}{5}$ 09.)
- GEIKIE, Sir ARCHIBALD, Geolog og Mineralog. London. ($\frac{15}{4}$ 10.)
- BERTRAND, GABRIEL, Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($\frac{7}{4}$ 11.)
- HALLER, ALBIN, Medlem af det franske Institut, Professor i organisk Kemi ved Sorbonne i Paris. ($\frac{7}{4}$ 11.)
- NERNST, WALTER, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi og Direktør for det fysisk-kemiske Institut ved Universitetet i Berlin. ($\frac{7}{4}$ 11.)
- SCOTT, DUNKINFIELD H., Præsident for Linnean Society of London og for Microscopical Society of London. East Oakley House, Oakley, Hants. ($\frac{12}{4}$ 12.)
- WARBURG, EMIL, Dr. phil., Professor, Præsident for den fysisk-tekniske Rigsanstalt, Charlottenburg, Berlin. ($\frac{12}{4}$ 12.)

- HADAMARD, JACQUES, Dr. phil., Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Collège de France i Paris. ($^{11}/_4$ 13.)
- LORENTZ, H. A., Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Leiden og Kurator for det fysiske Laboratorium ved Teylers Stiftelse i Haarlem. ($^{17}/_4$ 14.)
- SHERRINGTON, CHARLES S., Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. ($^{17}/_4$ 14.)
- DE GEER, GERALD JAKOB, Friherre, Dr. phil., Professor i Geologi ved Stockholms Högskola. ($^{25}/_4$ 19.)
- BIRKHOFF, GEORGE A., Professor i Matematik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^9/_4$ 20.)
- BORDET, JULES, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($^9/_4$ 20.)
- CURIE, MARIE, f. SKŁODOWSKA, Dr. phil., Professor i Fysik ved Sorbonne i Paris. ($^9/_4$ 20.)
- EINSTEIN, ALBERT, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Kaiser-Wilhelm-Institutet i Berlin. ($^9/_4$ 20.)
- KAMERLINGH ONNES, HEIKE, Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Leiden. ($^9/_4$ 20.)
- LACROIX, ALFRED, Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. ($^9/_4$ 20.)
- LEBESGUE, HENRI, Professor i Matematik ved Collège de France i Paris. ($^9/_4$ 20.)
- MEYER, HANS, Dr. med., Professor i Farmakologi ved Universitetet i Wien. ($^9/_4$ 20.)
- PLANCK, MAX, Dr. phil., Professor i theoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. ($^9/_4$ 20.)
- RICHARDS, THEODORE WILL., Professor i Kemi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^9/_4$ 20.)
- ROUX, ÉMILE, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Paris, Kmd. af Dbg.². ($^9/_4$ 20.)
- RUTHERFORD, SIR ERNEST, Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge, England. ($^9/_4$ 20.)

- THOMSON, SIR JOSEPH JOHN, fh. Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge. London. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- WIEDEMANN, E., Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Erlangen. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- WILLSTÄTTER, RICHARD M., Dr. phil., Professor i Kemi ved Universitetet i München. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- LINDELÖF, ERNST, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- NILSSON-EHLE, HERMAN, Dr. phil. & med., Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- ALLEN, EDGAR JOHNSON, Dr., Direktør for »Marine Biological Association«'s Laboratorium i Plymouth. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- BARCROFT, JOSEPH, Lecturer i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, England. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- BATESON, WILLIAM, Professor, Direktør for »John Innes Horticultural Institution«, Merton Park, London. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- BAYLISS, WILLIAM MADDOCK, Professor i alm. Fysiologi ved University College, London. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- BEIJERINCK, MARTINUS WILLEM, Dr., Professor i Mikrobiologi ved Technische Hoogeschool i Delft. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- BRAGG, SIR WILLIAM HENRY, Professor i Fysik ved University College, London. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- DAVIS, WILLIAM MORRIS, Dr., Professor i Geologi og Geografi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- HAMBURGER, HARTOG JACOB, Professor i Fysiologi ved Universitetet i Groningen. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- LANDAU, EDMUND, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- MORGAN, THOMAS HUNT, Dr., Professor i Zoologi ved Columbia University i New York. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- MORGENROTH, JULIUS, Professor, Dr., Afdelingsdirektør ved Institut »Robert Koch« i Berlin. ($\frac{15}{4}$ 21.)

- SMITH, THEOBALD, Dr., Chef for Department of Animal Pathology ved Rockefeller Institute for Medical Research i Princeton, U. S. A. ($^{15/4}$ 21.)
- THAXTER, ROLAND, Dr., fh. Professor i Botanik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{15/4}$ 21.)
- VOLTERRA, VITO, Senator, Professor i theoretisk Astronomi og matematisk Fysik ved Universitetet i Rom. ($^{15/4}$ 21.)
- WASSERMANN, AUGUST v., Professor, Dr., Leder af Kaiser Wilhelm-Institut für experimentelle Therapie ved Berlin. ($^{15/4}$ 21.)
- WEBER, MAX, Professor, Direktør for Zoologisk Museum i Amsterdam. ($^{15/4}$ 21.)
- WINKLER, HANS, Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. ($^{15/4}$ 21.)
- APPELL, PAUL, Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Sorbonne i Paris. ($^{7/4}$ 22.)
- HERTWIG, RICHARD, Dr., Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($^{7/4}$ 22.)
- CHARLIER, C. V. L., Professor i Astronomi ved Universitetet i Lund. ($^{6/4}$ 23.)
- FORSSMAN, JOHN, Dr. med., Professor i almindelig Pathologi ved Universitetet i Lund. ($^{6/4}$ 23.)
- FÜRST, CARL M., fh. Professor i Anatomi ved Universitetet i Lund. ($^{6/4}$ 23.)
- BATHER, F. A., Dr., British Museum af Natural History, London. ($^{6/4}$ 23.)
- BOWER, FREDERICK ORPEN, Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow. ($^{6/4}$ 23.)
-

SELSKABETS TILLIDSHVERV
OG
INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER

Præsident:

VILH. THOMSEN, valgt 19. Marts 1909, genvalgt 1914
og 1919, Valget gælder til April. 1924

Klasseformænd:

FR. BUHL, for den historisk-filosofiske Klasse, valgt 27.
April 1917, genvalgt 1920 og 1923,
Valget gælder til April. 1926

S. P. L. SØRENSEN, for den naturvidenskabelig-mathe-
matiske Klasse, valgt 14. Nov. 1913,
genvalgt 1917, 1920 og 1923, Valget
gælder til April. 1926

Sekretær:

MARTIN KNUDSEN, valgt 11. Maj 1917, genvalgt 1922,
Valget gælder til April. 1927

Redaktør:

DINES ANDERSEN, valgt 28. Nov. 1913, genvalgt 1919,
Valget gælder til April. 1924

Kasserer:

W. L. JOHANNSEN, valgt 24. Marts 1905, genvalgt 1910,
1915 og 1920, Valget gælder til April 1925

Kassekommissionen:

H. HØFFDING, indvalgt 1. Dec. 1905, genvalgt 1910,
1914, 1918 og 1922, Valget gælder til
April. 1926

KR. ERSLEV, indvalgt 3. Dec. 1915, genvalgt 1916 og
1920, Valget gælder til April. 1924

J. L. W. V. JENSEN (Formand), indvalgt 12. Maj 1916,
genvalgt 1917 og 1921, Valget gælder
til April 1925

J. HJELMSLEV, indvalgt 2. Nov. 1917, genvalgt 1919 og
1923, Valget gælder til April 1927

Revisorer:

TH. MADSEN, valgt 15. Maj 1914, genvalgt 1918, 1920
og 1922, Valget gælder til April 1924

C. HANSEN OSTENFELD, valgt 16. Nov. 1917, genvalgt
1919, 1921 og 1923, Valget gælder til
April 1925

*Kommissionen for Registrering af litterære Kilder
til dansk Historie.*

J. STEENSTRUP, indvalgt 18. Maj 1906.

H. O. LANGE, indvalgt 18. Maj 1906.

KR. ERSLEV, indvalgt 7. Febr. 1913.

*Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje
bevarede Kilder til dansk Historie.*

J. STEENSTRUP, indvalgt 1. Dec. 1922.

KR. ERSLEV, indvalgt 1. Dec. 1922.

H. O. LANGE, indvalgt 1. Dec. 1922.

AAGE FRIIS (Formand), indvalgt 1. Dec. 1922.

Union Académique Internationale Udvalget.

J. L. HEIBERG (Formand), indvalgt 9. Febr. 1923.

OTTO JESPERSEN, indvalgt 9. Febr. 1923.

CHR. BLINKENBERG, indvalgt 9. Febr. 1923.

*Udvalg for den internationale Katalog over naturviden-
skabelige Arbejder.*

L. KOLDERUP ROSENVINGE, indvalgt 24. Jan. 1902.

V. HENRIQUES, indvalgt 1911.

S. P. L. SØRENSEN, indvalgt 15. Maj 1914.

MARTIN KNUDSEN (Formand), indvalgt 8. Marts 1918.

J. HJELMSLEV, indvalgt 8. Marts 1918.

TH. MORTENSEN, indvalgt 18. Marts 1921.

Vulkanologisk Udvalg.

P. K. PRYTZ, indvalgt 28. Nov. 1913.

S. P. L. SØRENSEN, indvalgt 28. Nov. 1913.

MARTIN KNUDSEN, indvalgt 28. Nov. 1913.

O. B. BØGGILD, indvalgt 17. Nov. 1922.

Carlsbergfondets Direktion:

KR. ERSLEV (Formand), valgt 30. April 1909, genvalgt
1918, Valget gælder til 25. September 1928

A. B. DRACHMANN, valgt 31. Okt. 1913, genvalgt 1922,
Valget gælder til 25. September 1932

V. HENRIQUES, valgt 13. April 1917, Valget gælder til
25. September 1924

J. HJELMSLEV, valgt 11. Jan. 1918, genvalgt 1920, Val-
get gælder til 25. September 1930

C. H. OSTENFELD, valgt 18. Februar 1921, Valget gæl-
der til 25. September 1926

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

KR. ERSLEV, valgt 31. Oktober 1913, genvalgt 1918,
Valget gælder til 25. September 1928

Tilforordnet til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:

R. KOEFOED, Direktør, valgt 4. Maj 1906, genvalgt
1911, 1916 og 1921, Valget gælder til
25. September 1926

*Medlemmer af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse,
valgte af Selskabet:*

O. JESPERSEN } valgte 31. Okt. 1919.
N. BJERRUM }

BERETNING OM MØDERNE 1922—23

1. Mødet den 20de Oktober.

(Tilstede var 35 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Jónsson, Johannsen, Nyrop, Drachmann, Henriques, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Madsen, Blinkenberg, Bock, Brønsted, Hjelmslev, Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, Nørlund, N. Bohr, Arth. Christensen, Grønbech, H. Bohr, Bøggild, Friis, *Sekretæren*, Jespersen, Juel. Desuden som Gæst Professor E. LØFSTEDT fra Lund).

Præsidenten bød Medlemmerne Velkommen.

Sekretæren meddelte, at Selskabet i Sommerens Løb havde mistet to udenlandske Medlemmer, nemlig:

Professor K. B. HASSELBERG, Fysiker ved Vetenskapsakademien i Stockholm, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $\frac{4}{4}$ 02, død den 23. Maj 1922 og Dr. phil. HERMAN DIELS, Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Berlin, optaget i den historisk-filosofiske Klasse $\frac{4}{4}$ 02, død den 4. Juni 1922.

H. HØFFDING forelagde 1. Aargang af *Chronicon Spinozanum*.

CHR. BLINKENBERG aflagde Beretning om *Union Académique Internationale's* Møde i Bruxelles 25.—27. Maj 1922, hvori han og KR. NYROP havde deltaget som Selskabets Delegerede.

N. E. NØRLUND aflagde Beretning om *Union Astronomique Internationale's* Møde i Rom i Maj 1922, hvori han og

Professor Dr. E. STRØMGREN havde deltaget som Selskabets Delegerede.

Selskabets Delegerede ved *International Research Council's* Møde i Bruxelles i Juli 1922 W. JOHANNSEN og MARTIN KNUDSEN aflagde Beretning om Mødet.

Paa Forslag af J. L. HEIBERG og A. B. DRACHMANN vedtoges det til Støtte for *Thesaurus Linguae Latinae* at bevilge en Sum af 2000 Kr. én Gang for alle for at bringe dette Foretagende ud over en øjeblikkelig økonomisk Krise.

Sekretæren meddelte, at *Rask-Ørsted Fondet* havde bevillet Selskabet 10,000 Kr. til Dækning af Udgifterne ved Selskabets internationale Forbindelser.

Efter en af *Redaktøren* og *Sekretæren* tiltraadt Indstilling fra Bedømmelsesudvalget (FINNUR JÓNSSON (Affatter), CHR. SARAUW og VILH. GRØNBECH) havde *Præsidenten* bestemt, at den af cand. theol. & mag. F. OHRT indsendte Afhandling: *De danske Besværgelser mod Vrid og Blod, Tolkning og Forhistorie* skulde optages i »Hist.-filol. Medd.« (Trykt i Bd. VI, Nr. 3.)

Det vedtoges i Selskabets »Hist.-filol. Medd.« at optage en af Selskabets udenlandske Medlem Prof. H. v. ARNIM indsendt Afhandling: *Xenophons Memorabilien und Apologie des Sokrates*. (Trykt i Bd. VIII, Nr. 1.)

Det vedtoges at indgaa Bytteforbindelse med *Société de Chimie Industrielle* i Paris og med *Deutscher naturwissenschaftlich-medezinischer Verein Lotos* i Prag.

2. Mødet den 3^{die} November.

(Tilstede var 36 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, O. G. Petersen, Prytz, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Juel, Buhl, Hude, Henriques, C. O. Jensen, H. Pedersen, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Sandfeld, Sarauw, Brønsted, Nielsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, N. Bohr, Arth. Christensen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, *Sekretæren*).

Sekretæren meddelte, at Selskabet i Sommerens Løb yderligere havde mistet to udenlandske Medlemmer, nemlig:

ERNEST LAVISSE, Professor i Historie og Direktør for École Normale i Paris, optaget i den historisk-filosofiske Klasse ¹⁴/₅ 09, død den 21. August 1922, og Dr. phil. GUSTAF GRANQUIST, Professor i Fysik ved Universitetet i Uppsala, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse ²⁵/₄ 19, død den 18. September 1922.

VILH. THOMSEN forelagde sine: *Samlede Afhandlinger*, 3. Bind.

M. CL. GERTZ forelagde sin Udgave af *Scriptores minores Historiae Daniae mediæ ævi*.

NIELS NIELSEN forelagde: *Recherches sur les Équations de Lagrange* (trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. V, Nr. 1) og en Afhandling af J. KAMPÉ DE FERIET: *Sur une formule d'addition des polynomes d'Hermite*. Det vedtoges at optage sidstnævnte Afhandling i »Math.-fys. Medd.« (Trykt i Bd. V, Nr. 2.)

Sekretæren meddelte, at der rettidigt var indkommet en Besvarelse af den af Selskabet i 1921 stillede historiske Prisopgave, samt at der fra en Forfatter, der agtede at indlevere en Besvarelse af den af Selskabet i 1921 stillede Opgave for det Classenske Legat, var indkommet Anmodning om at faa Indleveringsfristen forlænget til 31. December 1922.

Selskabet tilstod dette.

3. Mødet den 17de November.

(Tilstede var 43 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Topsøe, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, O. G. Petersen, Prytz, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Juel, Buhl, Hude, A. C. Christensen, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Brønsted, Hjelmslev, Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Ostenfeld, Nørlund, N. Bohr, Arth. Christensen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, C. O. Jensen.)

Præsidenten lykønskede N. BOHR i Anledning af, at Nobelpræmien var bleven ham tildelt.

J. L. HEIBERG gav en Meddelelse: Meton hos Aristophanes.

N. BOHR gav en Meddelelse: Atomteorien og Grundstoffernes Egenskaber.

Udvalget angaaende Vægtlodder af Guld og Platin, som Selskabet opbevarer (nedsat 27. April 1917) havde indsendt en Beretning om Resultatet af sine Undersøgelser angaaende, hvad der endnu forefindes af ædelt Metal og til hvem det er udlaant. Udvalget betragtede hermed sin Virksomhed som afsluttet.

Det vedtoges at henvise Spørgsmaalet om en af Selskabets afdøde Medlem TH. THORODDSEN efterladt Afhandling til Selskabets vulkanologiske Udvalg og supplere dette med O. B. BØGGILD.

Det vedtoges at optage i Selskabets »Math.-fys. Medd.« en Afhandling af H. M. HANSEN, T. TAKAMINE og S. WERNER: *On the Effect of Electric and Magnetic Fields on the Mercury Spectrum*. (Trykt i Bd. 5, Nr. 3.)

4. Mødet den 1ste December.

(Tilstede var 38 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, O. G. Petersen, Prytz, Jónsson, Bergh, Johannsen, Bang, Juell, Buhl, Rosenvinge, Hude, Henriques, C. O. Jensen, Sørensen, J. L. W. V. Jensen, Andersen, Blinkenberg, Vedel, Sarauw, Bock, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Wesenberg-Lund, Friis, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*. — Desuden som Gæst Professor ELFVING fra Helsingfors).

W. JOHANNSEN forelagde: *Træk af de biologiske Videnskabers Udvikling i det 19. Aarhundrede.*

C. WESENBERG-LUND gav en Meddelelse: Vore Aaers Fauna.

Paa Forslag af JOH. STEENSTUP, KR. ERSLEV, H. O. LANGE og AAGE FRIIS nedsattes et Udvalg, kaldet: *Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie*, bestaaende af de forannævnte fire Forslagsstillere.

5. Mødet den 15de December.

(Tilstede var 28 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Warming, Steenstrup, Heiberg, Høffding, Erslev, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Hude, Henriques, H. Pedersen, Lange, Andersen, Blinkenberg, Hjelmlev, Nielsen, Ostenfeld, Krogh, Arth. Christensen, Grønbech, Bøggild, Fr. Poulsen, Mortensen, *Sekretæren*, P. E. Müller, Rosenvinge, Friis).

J. L. HEIBERG gav en Meddelelse: Middelalderlige medicinske Glosser.

FINNUR JÓNSSON gav en Meddelelse: De grønlandske Runeindskrifter fra Ikigait.

Det af *Kassekommissionen* forelagte Budget for 1923 vedtoges. Det er trykt S. 53—55.

Sekretæren meddelte, at han som Selskabets Repræsentant havde deltaget i *Kungl. Fysiografiska Sällskapet's* Jubilæumsfest i Lund den 2. December 1922.

6. Mødet den 29de December.

Festmøde i Anledning af
Formanden for Carlsbergfondets Direktion, Rigsarkivar Dr. phil.
Kr. Erslev's 70 Aars Fødselsdag den 28. December.

(Tilstede var Hs. MAJESTÆT KONGEN, samt efter særlig Indbydelse Museumsdirektør Dr. phil. M. MACKEPFRANG, Kunstmaler N. V. DORPH, Direktør R. KOEFOED, Direktør P. C. POULSEN, Direktør HELGE JACOBSEN og Driftsinspektør ROLF ERSLEV med Frue. Desuden var mødt 46 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Salomonsen, Jónsson, S. Müller, Jespersen, Nyrop, Bang, Juel, Buhl, Rosenvinge, Drachmann, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Sarauw, Bock, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Fibiger, Ostefeld, Krogh, Nørlund, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, Grønbech, H. Bohr, Schmidt, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*).

Præsidenten aabnede Mødet med en Tak til HANS MAJESTÆT KONGEN for hans Nærværelse og rettede en særlig Velkomsthilsen til Rigsarkivar ERSLEV og de Gæster, denne havde ønsket indbudt.

KR. ERSLEV forelagde: *Meddelelser om Rigsarkivet 1916—20.*

AAGE FRIIS gav en Meddelelse: Frankrigs Stilling til Danmark i Juli 1870.

7. Mødet den 12te Januar.

(Tilstede var 32 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Heiberg, P. E. Müller, Erslev, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Juel, Rosenvinge, Hude, A. C. Christensen, Henriques, H. Pedersen, Bock, Brønsted, Hjelmlev, C. G. Joh. Petersen, Bjerrum, Ostfeld, Nørlund, Grønbech, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, Krogh).

Præsidenten udtalte i Anledning af Aarsskiftet de bedste Ønsker for Fædrelandet, Selskabet og de enkelte Medlemmer.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet to udenlandske Medlemmer, nemlig: Dr. med. OSCAR HERTWIG, Professor i sammenlignende Anatomi ved Universitetet i Berlin, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse $^{15}/_4$ 98, død den 26. Oktober 1922 og T. W. RHYS DAVIDS, fh. Professor i sammenlignende Religionsvidenskab ved Universitetet i Manchester, optaget i den historisk-filosofiske Klasse $^4/_4$ 02, død den 27. December 1922.

VILH. GRØNBECH gav en Meddelelse om den af *Vetenskaps societeten* i Lund udfoldede Virksomhed.

FR. POULSEN gav en Meddelelse: Et nyt Caligulaportræt.

TH. MORTENSEN gav en Meddelelse: Den danske Ekspedition til Kei-Øerne.

Sekretæren meddelte, at *Rask-Ørsted Fondet* havde bevilget 9000 Kr. til Afholdelse af Udgifterne ved den Virksomhed, som varetages af »Udvalget til Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Bibliotheker«.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie havde meddelt, at den havde valgt AAGE FRIIS til Formand.

Sekretæren meddelte, at den Forfatter, der havde faaet tilstaaet Forlængelse af Indleveringsfristen for en Besvarelse

af Opgaven for det Classenske Legat til 31. December 1922, rettidigt havde indsendt en Besvarelse.

8. Mødet den 26de Januar.

(Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Gertz, P. E. Müller, Erslev, Salomonsen, Jónsson, S. Müller, Johannsen, Jespersen, Juel, Buhl, Rosenvinge, Drachmann, Hude, A. C. Christensen, Sørensen, Andersen, Vedel, Sandfeld, Brønsted, Nielsen, Bjerrum, Ostfeld, Krogh, Grønbech, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fr. Poulsen, Mortensen, *Sekretæren*, Heiberg, Bang, C. O. Jensen, Nørlund, Arth. Christensen).

P. E. MÜLLER gav en Meddelelse: Bidrag til de jyske Hedesletters Naturhistorie, Karup Hedeslette og beslægtede Dannelser, en pedologisk Undersøgelse. Vil blive trykt i »Biol. Medd.«

Den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* havde meddelt, at den havde vedtaget en Ændring af Forretningsordenens § 3, gaaende ud paa, at næstsidste Stykke (Efter at ældste tilstedeværende Medlem) udgaar.

9. Mødet den 9de Februar.

(Tilstede var 40 Medlemmer, nemlig: BUHL, *Leder af Mødet*, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Erslev, Prytz, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Juel, Rosenvinge, Drachmann, Hude, A. C. Christensen, Henriques, C. O. Jensen, Lange, Sørensen, Andersen, Blinkenberg, Bock, Brønsted, Hjelmslev, Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Nørlund, N. Bohr, H. Bohr, Bøggild, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*, Steenstrup, Bang, Krogh, Arth. Christensen, Friis).

NIELS NIELSEN forelagde to Afhandlinger:

1. *Recherches sur certaines Équations de Lagrange de formes spéciales.* (Trykt i »Math.-fys. Medd.« Bd. V, Nr. 4).

2. *Notes supplémentaires sur les Équations de Lagrange* (i Forening med Georg Rasch). Den vil blive trykt i »Math.-fys. Medd.«

N. BOHR gav en Meddelelse: Et nyt Grundstof.

De af *Klasserne* stillede Forslag til nye *Prisopgaver* for 1923 vedtoges. De er trykte S. 59—62.

Der nedsattes et staaende Udvalg vedrørende *Union Académique Internationale*, bestaaende af J. L. HEIBERG (Formand), OTTO JESPERSEN og CHR. BLINKENBERG.

10. Mødet den 23de Februar.

(Tilstede var 37 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, Kroman, P. E. Müller, Erslev, Salomonson, Jónsson, Johannsen, Bang, Juel, Drachmann, Hude, Henriques, C. O. Jensen, Lange, Andersen, Madsen, Bock, Hjelmlev, Nielsen, Vald. Poulsen, Bjerrum, Ostenfeld, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fr. Poulsen, Ellermann, Mortensen, *Sekretæren*).

H. HØFFDING forelagde en Afhandling: *Begrebet Analogi*. (Trykt i »Filosofiske Medd.« Bd. 1, Nr. 4.)

H. BOHR gav en Meddelelse: En funktionsteoretisk Sætning.

Til Selskabets Delegerede ved *Union Académique Internationale's* Møde i Bruxelles den 16.—18. April 1923 valgtes J. L. HEIBERG og OTTO JESPERSEN.

Den *naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* forelagde en Bedømmelse af en Besvarelse af den af Selskabet i 1921 for det Classenske Legat stillede Prisopgave (om Coli-Tyfus Bakterierne), der var indsendt med Motto af William Watson:

What Science says to Truth:
As in the mainland, etc.

I Tilslutning til Indstilling fra Bedømmelsesudvalget (TH. MADSEN (Affatter) og S. P. L. SØRENSEN) foreslog Klassen, at Besvarelsen belønnes med den udsatte Pris (800 Kr.). Dette vedtoges.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være: Dyr læge H. O. SCHMIT-JENSEN, Assistent ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Serumlaboratorium.

11. Mødet den 9de Marts.

(Tilstede var 41 Medlemmer, nemlig: BUHL, *Leder af Mødet*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Erslev, Prytz, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Bang, Drachmann, Hude, A. C. Christensen, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, Madsen, Blinkenberg, Vedel, Brønsted, Nielsen, C. G. Joh. Petersen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Krogh, Grønbech, H. Bohr, Bøggild, Friis, Mortensen, *Sekretæren*, Høffding, P. E. Müller, Rosenvinge, C. O. Jensen, Hjelmlev, N. Bohr, Arth. Christensen).

Sekretæren meddelte, at Selskabet siden sidste Møde havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Historikeren, Nationalbankdirektør MARCUS RUBIN, optaget i den historisk-filosofiske Klasse $\frac{4}{4}$ 02, død den 6. Marts 1923. Der vilde i næste Møde blive talt Mindeord over den Afdøde.

JOH. STEENSTRUP gav en Meddelelse: Et gammelt Navn paa Bretagne og et Navn paa Vikingehæren. Erobringen af Luna i Italien. Et fransk Resumé er trykt nedenfor S. 107—117.

AUG. KROGH forelagde sine *Silliman Lectures 1922: The Anatomy and Physiology of Capillaries*. Foredraget var ledsaget af en Række kinematografiske Optagelser af Kapillærkredsløb og Kapillærreaktioner.

Det vedtoges, at Selskabet tiltræder *Union Internationale de Physique pure et appliquée* og anmodede den *fysisk-mathematiske Gruppe* om at fungere som *Comité national*.

Paa Forslag af Selskabets Medlemmer i Komitéen for *Klostret San Cataldo*, J. L. HEIBERG, H. HØFFDING og S. P. L. SØRENSEN vedtoges det, at Selskabet definitivt opgav sit Forhold til denne Institution. Forslagsstillerne valgtes til at repræsentere Selskabet ved Afviklingen.

Carlsbergfondets Direktion havde indsendt Beretning om Arbejdet i 1922 vedrørende Øresunds- og Bælttoldregnskaberne.

M. ÉMILE PICARD, Sekretær ved *Académie des Sciences* i Paris, havde tilstillet Selskabet et Aftryk af en af ham forfattet Nekrolog over H. G. Zeuthen, der er optaget i Bd. V af PAUL TANNERY: *Memoires scientifiques, publiés par J. L. HEIBERG & H. G. ZEUTHEN*.

12. Mødet den 23de Marts.

(Tilstede var 36 Medlemmer, nemlig: THOMSEN, *Præsident*, Steenstrup, Gertz, Heiberg, Høffding, Erslev, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Buhl, Rosenvinge, Drachmann, Hude, A. C. Christensen, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, Vedel, Sandfeld, Bock, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Nørlund, Arth. Christensen, Grønbech, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, ANDERSEN (*fung. Sekretær*), P. E. Müller, N. Bohr, H. Bohr).

KR. ERSLEV talte Mindeord over MARCUS RUBIN. De er trykt S. 35—48.

VILH. GRØNBECH gav en Meddelelse: Kulturhistorisk Methode.

Kassekommissionen forelagde det reviderede Regnskab for 1922. En Oversigt over dette er trykt S. 49—52.

Carlsbergfondets Direktion forelagde Beretning om Fondets Virksomhed i Regnskabsaaret 1921—22. Den er trykt S. 66—100.

Fra *Klasserne* var kommet Meddelelse om Valg af Formand for de kommende 3 Aar. *Den historisk-filosofiske Klasse* havde genvalgt FR. BUHL, *den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse* havde genvalgt S. P. L. SØRENSEN.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie afgav Beretning om Virksomheden i 1922, ledsaget af en Oversigt over Kommissionens Arbejde siden dens Oprettelse samt Regnskab for Aaret 1922. Trykt S. 63—65.

13. Mødet den 6te April.

(Tilstede var 39 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *Leder af Mødet*, Warming, Steenstrup, Heiberg, Høffding, Erslev, Salomonsen, Johannsen, Jespersen, Nyrop, Bang, Buhl, Rosenvinge, Hude, A. C. Christensen, Henriques, H. Pedersen, Lange, Andersen, Madsen, Blinkenberg, Vedel, Sandfeld, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Fibiger, Ostenfeld, Nørlund, N. Bohr, Grønbech, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Mortensen, *Sekretæren*, Juel, C. O. Jensen, Arth. Christensen).

Sekretæren meddelte, at Selskabet siden sidste Møde havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig: Sir JAMES DEWAR, Professor i Kemi ved Royal Institution, London, optaget i den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse ⁵/₄ 07, død den 27. Marts 1923.

OTTO JESPERSEN gav en Meddelelse: Grammatisk Køn og Person.

Sekretæren meddelte, at Forfatteren til en indsendt Besvarelse af den af Selskabet i 1921 stillede historiske Prisopgave havde ønsket at faa Besvarelsen tilbagesendt.

Der foretoges Afstemning over de af Klasserne indbragte Forslag til Optagelse af nye Medlemmer. Valgte blev:

I den *historisk-filosofiske* Klasse: som indenlandske Medlemmer: VILH. ANDERSEN, Professor i nordisk Litteratur ved Universitetet i København. WILLIAM THALBITZER, Docent i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur ved Universitetet i København, og som udenlandsk Medlem: ALBERT V. LE COQ, Professor, Dr. phil., Kustos ved Museum für Völkerkunde i Berlin.

I den *naturvidenskabelig-mathematisk* Klasse: som udenlandske Medlemmer: C. V. L. CHARLIER, Professor i Astro-nomi ved Universitetet i Lund, JOHN FORSSMAN, Professor i almindelig Pathologi sammesteds, C. M. FÜRST, fh. Professor i Anatomi sammesteds, Dr. F. A. BATHER, British Museum of Natural History, London, og F. O. BOWER, Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow.

14. Mødet den 20de April.

(Tilstede var 26 Medlemmer, nemlig: SØRENSEN, *Leder af Mødet*, Warming, Steenstrup, Høffding, P. E. Müller, Jónsson, Johannsen, Juel, Drachmann, A. C. Christensen, Henriques, H. Pedersen, Sarauw, Brønsted, Hjelmlev, Nielsen, Bjerrum, Ostenfeld, Nørlund, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, ANDERSEN (*fung. Sekretær*), Friis).

C. JUEL gav en Meddelelse: Om projektive og antiprojektive Transformationer.

NIELS NIELSEN forelagde: *Sur le genre de certaines Équations de Lagrange*. Afhandlingen vil blive trykt i »Math.-fys. Medd.«

CHR. SARAUW forelagde: Det nedertyske Spil om Theophilus. Vil blive trykt i »Hist.-filol. Medd.«

H. BOHR forelagde en Afhandling af H. D. KLOOSTER-

MAN: *Ein Satz über Potenzreihen unendlich vieler Variablen mit Anwendung auf Dirichletsche Reihen.*

C. H. OSTENFELD genvalgtes som Revisor for de kommende 2 Aar.

Fra *Undervisningsministeriet* var kommet Meddelelse om, at der paa Finansloven for 1923—24 under § 19 B IV, Tilskud til Kunst og Videnskab, var bevilget Selskabet et overordentligt Tilskud paa 58,000 Kr. foruden det faste Tilskud paa 3000 Kr.

15. Mødet den 4de Maj.

(Tilstede var 40 Medlemmer, nemlig: BUHL, *Leder af Mødet*, Warming, Steenstrup, Heiberg, Høffding, P. E. Müller, Prytz, Salomonsen, Jónsson, Johannsen, Jespersen, Drachmann, Hude, Henriques, H. Pedersen, Lange, Sørensen, Andersen, Blinkenberg, Sarauw, Hjelmlev, Nielsen, Vald. Poulsen, Ostfeld, Krogh, Nørlund, N. Bohr, P. O. Pedersen, Arth. Christensen, H. Bohr, Schmidt, Wesenberg-Lund, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, *Sekretæren*, Bang, Juel, Rosenvinge, Brønsted. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem, Dr. E. J. ALLEN, Plymouth).

FINNUR JÓNSSON gav en Meddelelse: Lidt om norsk-islandsk Tidsregning i 9. og 10. Aarhundrede.

O. B. BØGGILD gav en Meddelelse: Om Feldspaternes Labradoriseren.

J. L. HEIBERG aflagde Beretning om *Union Académique Internationale's* Møde i Bruxelles den 16.—18. April 1923, hvori han havde deltaget som Selskabets Delegerede.

Det vedtoges i Selskabets »Biologiske Medd.« at optage en af Lektor, Dr. phil. P. BOYSEN-JENSEN indsendt Afhandling: *Studien über den genetischen Zusammenhang zwischen der normalen und intramolekularen Atmung der Pflanzen* og i »Math.-fys. Medd.« den af Dr. H. D. KLOOSTERMAN, Haag,

indsendte og i forrige Møde af H. BOHR forelagte Afhandling: *Ein Satz über Potenzreihen unendlich vieler Variablen mit Anwendung auf Dirichletsche Reihen*, samt i Skrifter, naturvidenskabelig-mathematisk Afdeling, en Afhandling af AXEL PETERSEN: *Bidrag til de danske Simuliers Naturhistorie*.

Til Medlem af Kassekommissionen genvalgtes JOHS. HJELMSLEV for de kommende 4 Aar.

LAURBERG & GAD FOT.

FOTOTYPI PACTH & CRONE'S EFTF.

Mansuskubis

MINDEORD

over afdødt Medlem.

Marcus Rubin.

(5. Marts 1854—6. Marts 1923.)

Af **Kr. Erslev.**

(Tale i Videnskabernes Selskabs Møde d. 23. Marts 1923.)

Marcus Rubin blev optaget som Medlem af Videnskabernes Selskab i 1902. I Medlemsfortegnelsen nævnes ikke blot hans Embedsstilling, men der tilføjes: Historiker. Man har derved villet tydeliggøre, at det er som Historiker, han har faaet Sæde i dette Selskab, der ikke omfatter de Videnskaber, som var hans Hovedfag, Nationaløkonomi og Statistik og det er ogsaa som Historiker, jeg her vil søge at karakterisere ham.

Rubin blev født 5. Marts 1854. Hans Fader var Antikvarboghandler; Familien levede under smaa Kaar, men der var megen aandelig Interesse i Hjemmet, og det blev bestemt, at Marcus Rubin, den yngste af 7 Søkende, skulde studere. Af den Grund blev han i sit tiende Aar sat i Mariboës Skole, og han maa allerede den Gang have vist gode Evner; han kom i hvert Fald ind i en Klasse, hvor alle de andre var et Par Aar ældre end han. Blandt disse var ogsaa jeg, og vi, der begge var Boghandlersønner og hvis Hjem laa faa Skridt fra hinanden, blev snart nære Venner, et Venskab, der har holdt Livet igennem uden noget Skaar.

Mariboës Skole var i Datiden noget for sig. Der var et Forhold mellem Lærere og Elever, som ellers den Gang var ukendt, og Skolebestyreren, gamle Neve, selv nærmest

Rationalist og Æstetiker, havde samlet om sig en Række unge begavede Lærere, af hvilke Villh. Thomsen og Høffding endnu lever. De stærkeste Indtryk fra Skolen skylder Rubin og jeg en ung, tidlig afdød Filosof Kristian Møller, som havde en sjælden Evne til at vække Selvkritiken hos os. Meget af vor aandelige Vækst faldt dog udenfor Skolen. Jeg havde fra min Fader arvet stor Interesse for Historien, og denne forplantedes ogsaa til Rubin; i Forening læste vi meget om dansk Historie, noget ogsaa om Verdenshistorie, og Rubin studerede desuden Jødernes Historie. Det gik jo nok noget ud over Skolelæsningen, og vi fik til Artium kun en lille Første Karakter, jeg i 1870, Rubin, der den Gang endnu var for ung, først Aaret efter.

Efter at vi var blevet Studenter, levede vi et bevæget aandeligt Samliv i en snæver Kreds, mens Datidens Studenterforening stod os fjernt. Begge optoges vi meget af Brøchners Forelæsninger i og efter Rusaaret; senere kom Høffdings til, mens han læste som Privatdocent. Mest satte Georg Brandes' Forelæsninger Sindene i Bevægelse.

Imidlertid laa Tyngdepunktet dog i vore egne Studier. Rubin havde haft mest Lyst til at følge mit Eksempel og studere Historie, men hans økonomiske Forhold gjorde det ønskeligt at vælge et Brødstudium, og han læste da til Statsvidenskabelig Examen. Denne var den Gang just ikke meget anset, heller ikke synderlig svær — R. tog den paa 3 Aar —, men for den, der vilde arbejde videre, gav den dog et godt Udgangspunkt med Nationaløkonomi og Statistik som Midtpunkt, lidt Jura og lidt Historie paa Fløjene. Og at Rubin vilde videre, det viste han ved at besvare en Universitets-Prisopgave om de danske Sparekasser; han opnaaede om ikke selve Medaillen, saa dog et særdeles hæderligt Accessit.

Der var blandt de statsvidenskabelige Kandidater kun faa, der drev Faget videnskabeligt, og der blev hurtig lagt Beslag paa Rubin. Professor N. C. Frederiksen anbefalede ham til Fenger, den gamle nationalliberale Fører, der nu var Førsteborgmester i København, og Fenger lod Rubin tage fat paa at samle og sammenarbejde statistiske Oplysninger om Byen. Det blev en lille Bog paa 80 Sider, men dens 77 Tabeller gav tilsammen Oversigt over alle de Forhold i København, der lod sig belyse statistisk. Rubin fortsatte Arbejdet, fik allerede ved Folketællingen 1880 indført nye Rubrikker angaaende Boliger og ægteskabelige Forhold, inddrog nye Omraader, som dels behandledes i særlige Værker, dels indgik som Led i de nye Udgaver af den samlede Oversigt. For hans eget Vedkommende førte det til, at han i 1883 blev Chef for Stadens statistiske Kontor, som allerede længe havde eksisteret af Gavn, men nu ogsaa fik Navnet. Endnu i samme Aarti udbyttede han sammen med Westergaard de nye Folketællingsrubrikker i en Ægteskabsstatistik, der ogsaa udkom paa Tysk. Fra da af var det anerkendt, at Rubin stod i første Linie blandt vore Statistikere, og da det i 1895 ansaas for nødvendigt at bringe Statens Statistik op af den noget søvnige Tilstand, hvori den længe havde befundet sig, var det givet, at Ledelsen maatte lægges i hans Haand. Paa den Maade gik han fra Kommunens Tjeneste over i Statens, og der kom nu Fart i Statsbureauet; bl. a. grundlagde han efter en lignende Plan som de statistiske Oplysninger om København »Statistisk Aarvog for Danmark«, som siden er udkommet Aar for Aar.

Under hele denne System med Statistik og Økonomi havde Rubin dog ikke glemt sin Interesse for Historien. Han, der alle Dage var en stor Læser, fulgte godt med i

historisk Litteratur, og da han i et af Tabelværkerne til Københavns Statistik tog Byens Fattigvæsen under Behandling, begyndte han med en meget indgaaende Skildring af dets Historie lige fra Middelalderen. Rent historisk var dog kun en Afhandling, som fremkom i Historisk Tidsskrift, om Københavns Folketal i Tiden 1660—1730. Mens nogle Historikere havde søgt at klare dette ved at benytte Skattemandtal o. l., viste Rubin, at det var en sikrere Vej at bygge paa Antallet af Fødsler, en Vej, som ganske vist kun den metodiske Statistiker kunde benytte. Resultatet var i flere Retninger overraskende. Man saa København som en By, der ved Aaret 1660 kun havde c. 30,000 Indbyggere, men saa voksede med en forbavsende Hurtighed, fordi den blev Sæde for den enevældige Monark, for hans Hof og for en stor Garnison, dertil ved betydelig Indvandring ikke mindst af Tyskere. Pesten 1710—11 dræbte en Trediedel af Byens Indbyggere, men Tabet blev hurtig erstattet, fordi, som Rubin drastisk udtrykte det, »Pesten bragte Luft i Erhvervene ved de mange Menneskeliv, der gik til Grunde, uden samtidig at bringe Tilbagegang i Forraadet af materielle Midler; den virkede som en stor Udvandring af Individier, der lader deres Formue blive tilbage«. Det var en Afhandling, som foruden at give nye Resultater ogsaa var ny ved sin Metode. I det samme Bind af Tidsskriftet fremkom min Afhandling om Kilderne til Dronning Margretes Historie, en ren kildekritisk Undersøgelse, og det er ganske morsomt nu at tænke paa, at baade den ene og anden Afhandling vakte ikke saa lidt Betænkelighed i Tidsskriftets Redaktion.

Det var i 1882. 5 Aar før havde en københavnsk Borger æret Mindet om en af Byens største Borgere, L. N. Hvidt, ved at udsætte en ret betydelig Pengepræmie for et

Skrift, der skulde skildre Københavns Historie fra 1807 til 1857, det Tidsrum, hvori Hvidts Mandomsgerning faldt. Der var givet 3 Aar til Løsning af Opgaven; en indkommen Besvarelse fandtes dog ikke tilfredsstillende, og ganske paa samme Maade gik det, da Prisen nogen Tid efter paany blev udsat. Saa greb Bedømmelseskomiteen i 1889 den kloge Udvej at opfordre Rubin til at udarbejde det ønskede Skrift, dog hverken med bestemt Tidsfrist eller undergivet Komiteens Bedømmelse. Rubin efterkom Opfordringen, hvor vanskeligt det end maatte være at løse Opgaven, naar det for ham kun kunde blive et Fritidsarbejde, og tre Aar efter udkom et tykt Bind paa langt over 600 Sider, der betegnedes som »Studier til Københavns og Danmarks Historie«, men som Hovedtitel kun kaldte sig »1807—14«, to Aarstal, der unægtelig i sig selv var talende nok.

Skildringen omfattede da kun en Syvendedel af det Tidsrum, som den Hvidtske Opgave lød paa, men til Gengæld gav den meget mere end nogen havde tænkt sig. Forarbejder fandtes der saa godt som ikke, i hvert Fald kun for nogle faa og spredte Punkter. Alt maatte bygges op fra Grunden af, bygges paa trykte Skrifter fra Datiden, allermost paa Arkivernes endeløse Rækker af Protokoller og Aktpakker, og Rubin havde gravet til Bunds i dette kolossale Stof, og endnu mere, han havde faaet fuld Magt over det. Han begynder med at skildre København, som den var blevet i de lykkelige Aar, da Danmark holdtes udenfor de europæiske Krige og nød Neutralitetens gyldne Frugter. Saa vendte han sig til Danmarks Stilling, da Landet ved Englændernes Overfald paa København droges ind i Napoleonskrigene, og vi mod vort oprindelige Ønske kom til at staa paa Kejserens Side, og han fulgte, hvorledes de følgende syv Aar betød Ødelæggelsen af alt det, der var

vekset frem i den foregaaende Tid, indtil vi gik ud af Krigene med Tabet af Norge og selv ruineret i Bund og Grund. Sluttelig vendte han tilbage til selve Hovedstaden og skildrede, hvorledes alle Statens Tilskikkelser afspejlede sig i Byens Skæbne i de samme syv Aar.

Ingen Historiker vilde have kunnet skildre alt dette uden største nationaløkonomisk Indsigt, ingen Nationaløkonom kunde have gjort det uden at have en stor historisk Forstaaelse. Rubin var da den eneste, der kunde udføre Værket. Det blev en tung Bog, det kunde jo med det Emne ikke være andet, men dog en Bog, som ingen interesseret Læser lagde fra sig, naar han først var begyndt paa den. Det var utroligt, hvad Rubin havde faaet ud af alle disse spredte Arkivoplysninger, hvorledes han tumlede med de statistiske Opgivelser fra Samtiden eller selv konstruerede nye, stadig med vaagen Kritik overfor Materialets Mangler. Kapitel for Kapitel følger man hans vel lagte Plan, og efterhaanden som man læser videre, tegner Billedet sig stedse fuldstændigere og klarere.

Hvor Rubin i de støvede Papirer har fundet morsomme Detailler, opliver han Fremstillingen ved at drage dem ind. Ingen Læser vil glemme, at efterat han ved flere Eksempler har vist, hvilke Ubetydeligheder den enevældige Konge personlig traf Afgørelsen af i disse for Landet saa skæbnesvangre Aar, slutter han med den Undtagelse, der bekræfter Reglen, et kongeligt Reskript af $24\frac{1}{2}$ 1813 til Danske Kancelli, der lyder: »Den i Skelskør ledigværende Politibetjentpost kan for denne Gang af Kancelliet selv besættes. Frederik R.« Men Modstykket dertil er hos Rubin de Slutningssætninger, hvori han ynder at samle Resultatet af et Afsnit. Undertiden kan det ske, at han kan benytte en Samtidigs Udtalelser dertil, som naar han citerer den Fi-

nansdeputerede Birchs udmærkede Karakteristik af, hvorledes det lille Land havde faaet »et Tilsnit af et stort Monarki« med for stor Hærmagt, for stor Sømagt o. s. v. Rubin gentager Birchs sidste Ord: »Det var for meget for vore Kræfter og dog for lidet til Øjemedet«, men han lægger til: »det lille Lands evige Tragedie«. Oftest maa han dog selv forme Slutningen; jeg maa have Lov til at anføre, hvorledes han sammenfatter, hvad de syv Aar havde ført til for København:

»Sikkert er det, at 1807—14 gjorde København til Hovedstad for en reduceret Stat, en Smaastat, der var bleven berøvet en Tredjedel af sin Befolkning, og hvis tilbageblevne Del gik en lignende, sørgelig Skæbne i Møde. Sikkert er det dernæst, at 1807—14 gjorde København til Hovedstad for en udmattet Nation, der var saa optaget af økonomisk Slid, og saaledes sat i Knæ, at den glemte sit Tab og uden Klage lod sig udelukke fra det offentlige Livs Affærer, men der til Gengæld hengav sig til en Sammendingtning af Fortid og Nutid, Æventyr og Virkelighed, hvis Fantasterivirkninger bleve kommende Slægtleds farlige Arvelod. Sikkert er det endeligt, at 1807—14 gjorde København til Hovedstad for et forarmet Land — ja gjorde den selv til en forarmet By, hæftet fast til det Hus, det bar paa sin Ryg, dér levende sit Liv, derfra søgende Føden, hvor den var nærmest at finde. Og først gennem lange og trange Aaringer naaede København atter frem, saa at den kunde modtage en ny Tids Befrugtning, der skabte nye Former for den materielle og aandelige Udvikling.«

»1807—14« blev modtaget med megen Anerkendelse; opmuntret derved tog Rubin straks fat paa Fortsættelsen, og efter nye tre Aars Arbejde udkom i 1895 »Frederik VI's Tid. Fra Kielerfreden til Kongens Død«. Allerede Tittelen viser, at Rubin nu havde slaaet sig helt løs fra Prisopgavens Krav om en Københavns Historie, og da Danmark i den Tidsalder ikke havde nogen Udenrigspolitik, blev det den indre Historie i dens fulde Bredde, som han skildrede. I Tiden indtil 1830, Bogens første Hovedafsnit, laa Tonen endnu især paa de økonomiske og sociale Forhold, men ogsaa Aandslivet skildredes, om end mere i

Grundrids. I det andet Afsnit traadte først og fremmest de indre politiske Bevægelser frem, Stændernes Oprettelse og Virksomhed, de friere Strømninger i Presse og Litteratur og ikke mindst den frembrydende Slesvigholstenisme og de Danskes Stilling til den.

Iøvrigt har det nye Arbejde de samme Fortrin som dets Forgænger, men Emnet er dog ikke saa tungt, og Forfatteren har faaet Tillid til sine Evner og behandler det med større Frihed, uden dog at slaa af paa den omsigtige og dybtgaaende Overvejelse af alle Spørgsmaal. Mere end før kommer han ind paa at karakterisere enkelte Personer, og især fordyber han sig i de to Skikkelser, der i første Linie præger Tiden, Kongen selv og A. S. Ørsted. Han er mildest imod den første, hvis Fejl især stammer fra svigtende Evner, strængere imod den anden, fordi Ørsted, hvor betydelig og sympatetisk han end var, dog ved sin Karaktersvagthed ikke naaede fuldt den Højde, han kunde. Her som ellers udtaler Rubin sin Dom i klare og skarpe Ord, uden at frygte den Vrede, han derved kunde vække; det var modigt paa det Tidspunkt at sige saa rent ud, som han gjorde det, at Eiderdanismen, opstaaet som Modprogram til Slesvigholstenernes, aldrig kunde bringe Løsningen.

To Aar efter at Rubin havde fuldendt sit Skrift om Frederik VI, fremkom i »Danmarks Riges Historie« A. D. Jørgensens Skildring af netop det samme Tidsrum, dog at han standsede ved Aaret 1838 med rigtigt Blik for, at der her var den naturlige Slutning for den Tid, der bærer Frederik VI's Mærke. Det var en Skildring skrevet for den bredeste Læsekreds og for saa vidt meget forskellig fra Rubins dokumenterede Fremstilling; dertil havde Jørgensen til Raadighed kun halvt saa stor Plads som Rubin. Alligevel er det lærerigt at sammenligne de to Fremstillinger.

Jeg skal kun lige berøre, at Jørgensen ved sin Stilling som Rigsarkivar havde Adgang til Kilder, som var lukkede for Rubin, især selve Kongehusets Papirer. Væsentligere er det, at han skildrede Tiden med Opmærksomheden i lige Grad henvendt paa Kongeriget og paa Hertugdømmerne; det var jo et Hovedsynspunkt for ham, at den hele Forbindelse mellem Dansk og Tysk har været meget frugtbringende, og hans Skildring skiller sig derved ud fra alle tidligere. Rubin havde derimod holdt sig til Kongeriget og inddrog kun Hertugdømmerne i deres Forhold til dette; det laa nu allerede i, at han for Slesvigs og Holstens Vedkommende slet ikke havde Kilder, svarende til dem, han byggede paa for Kongeriget, da de fleste Akter fra det tyske Kancelli er udleveret til Preussen.

Indenfor det Omraade, begge Forfattere behandler, lægger de Tonen paa helt forskellige Steder. De sociale og økonomiske Forhold, som Rubin følger saa indgaaende, behandler Jørgensen kun meget kort; til Gengæld skildrer han med Forkærlighed og i stor Bredde Aandslivet i alle dets Former. Og hvor meget Jørgensen end i sin Fremstilling af de materielle Forhold har lært af Rubins Værk, lægger han allerede ved Tiden før 1830 mest Vægt paa, hvad han kalder »Arbejdet for en bedre Fremtid«; med megen Ret har Rubin i en Anmeldelse paavist, at adskiligt af hvad her nævnes, snarest hører den foregaaende Tid til, og at andet er saa ubetydeligt, at Betoningen af det kun tilslører, at det store Gennembrud skyldes Juli-revolutionen, ikke en Udvikling indefra. Der kommer derved hos Jørgensen en lys Tone over Skildringen af de i Virkeligheden saa trange Tider i Tyverne, og naar vi frem til Trediverne, falder der ligefrem Glans over dem; overalt hører man om det gode, det fremadpegende, medens Fre-

derik VI's ihærdige Stræben efter at holde igen træder i Baggrunden. Helt igennem er Jørgensen højlydt i sine Lovord, mild i sin Dadel. Rubin tager det mere ligefrem, mere haandfast, og han ynder at benytte Ord fra selve Tiden til at belyse den; naar han skildrer Regeringens Kamp mod den fremvoksende Presse, glemmer han ikke Frederik VI's Yndlingsord om den: »Skrivefrækheden«, et Ord, der vilde virke ganske afstikkende hos Jørgensen.

Saaledes har vi i A. D. Jørgensen den store Historie-skriver, der ser paa denne enkelte Tidsalder ud fra et meget højt Stade og med megen Kunst søger at bibringe Læseren det Indtryk af den, der for ham selv staar som bestemmende dens Plads i Udviklingen. Rubin ser mere umiddelbart paa Tiden selv og søger at faa det frem, der særtegner den, ondt saavel som godt, og man kan ikke være i Tvivl om, at hans Skrift betyder en større og sikrere Landvinding for den historiske Forstaaelse af Datiden.

Med de to nu omtalte Skrifter var Rubin traadt ind i de danske Historikers Række. 1897 fik han Sæde i Bestyrelsen for Dansk historisk Forening; han skrev Anmeldelser i Historisk Tidsskrift og et Par Afhandlinger, især en fortrinlig Skildring af Forhandlingerne om Sundtoldens Afløsning, bygget paa Udenrigsministeriets Akter. Naar man havde ventet, at han med den nu genfundne historiske Interesse vilde have fortsat med nye større Værker, blev dette Haab dog skuffet. Umiddelbart at gaa videre, hvad han havde megen Lyst til, udelukkedes ved, at han i samme Aar, som »Frederik VI's Tid« udkom, blev kaldt til Chef for Statens Statistik, og da han efter at have faaet Arbejdet her til at glide, tænkte paa at fortsætte, viste det sig, at den daværende Rigsarkivar Bricka ikke vilde hjælpe

ham til at faa Adgang til Kristian VIII's Dagbøger og de mange andre Papirer fra hans Tid, der fandtes i det lukkede Kongehusarkiv; det er vanskeligt at se, hvad der kunde forsvare denne Holdning.

De to store Værker var dog nok til fuldt ud at begrunde, at Rubin i 1902 optoges i dette Selskab. Han var glad over den Anerkendelse, der laa deri; han mødte flittig i Selskabet, og naar der her drøftedes Forretningssager, gav han gerne sit Besyv med. Paa et Punkt skylder Selskabet ham en smuk Løsning af et vanskeligt Spørgsmaal. Man mente det i sin Tid nødvendigt at begrænse Selskabets Medlemstal, og det foresloges, at der aldrig maatte være over 70 Medlemmer. Adskillige var dog meget imod dette, og Rubin fandt saa en Udvej, som ogsaa disse kunde gaa med til, den, at man i hvert Femaar kun skulde have Lov til at vælge i alt 9 nye Medlemmer. Hans statistiske Indsigt lærte ham, at man paa den Maade vilde opnaa, at det samlede Medlemstal holdt sig ved det ønskede Tal, medens man slap for det utiltalende i, at man skulde afvente et Medlems Død for at faa et nyt ind. Hidtil i hvert Fald har Reglen vist sig at slaa meget godt til. Paa anden Maade blev Rubin knyttet til Selskabet, da han efter at være blevet Nationalbankdirektør i 1914 valgtes til Carlsbergfondets Kvæstor. Man vil forstaa, hvilken Beroligelse det var for Direktionen i de vanskelige Aar, der fulgte efter med Verdenskrig og Prisstigning, ved sin Side at have en saa pengekundig Mand, der som Medlem af Selskabet havde den største Interesse for og Forstaaelse af Fondets Virksomhed.

Samme Aar som Rubin ved sin Indtræden i dette Selskab kom Videnskaben nærmere, fjernede han sig fra den i sin Embedsgerning. Som Leder af først Københavns, siden

Statens Statistik, havde han haft en Virksomhed, der var videnskabelig, omend i Administrationens Interesse; men i 1902 blev han Generaldirektør for Skattevæsenet og fik dermed en stor, rent administrativ Gerning. Han blev derved ledende Mand ved den store Omlægning af vore Skatter, baade de direkte og de indirekte, der gennemførtes efter Systemskiftet. I sin nye Stilling kom han til at staa de veksellende Ministerier nær, og det førte til, at han i 1907 og 1908 var i Berlin for at forhandle om en ny Handelstraktat efter et fra tysk Side fremsat Ønske. Der kom intet ud af det, men fra forskellig Side paastodes, at det hele var et Udslag af urimelig Tyskvenlighed, og Rubin fik ogsaa sin Del af Klagen derover. Endnu stærkere kom det frem, da der 1911 i det ansete Tidsskrift »Preussische Jahrbücher« fremkom en Artikel om Tyskland, Nordslesvig og Danmark; den var anonym, »von einem Dänen«, men Rubins Forfatterskab sivede snart ud. Den tilsigtede at retlede den tyske Læseverden og derved bane Vej for en bedre Behandling af Nordslesvigerne, men skønt foranlediget af og forud godkendt af den danske Regering vakte den megen Vrede, fordi Rubin understregede, at man i Danmark ikke regnede med at faa de danske Sønderjyder tilbage, og udtrykte det i skarpere Ord, end man holdt af at høre. Den hjemlige Kritik blev af Altyskerne benyttet til at modarbejde det Maal, som Rubin havde for Øje, og Afhandlingen blev derved virkningsløs. At ingen kunde være gladere end Rubin over, at Verdenskrigen bragte en Løsning frem, som i Tiden før den syntes ganske udelukket, er det overflødig at tilføje.

Ved sine diplomatiske Forhandlinger i Berlin havde Rubin haft Lejlighed til at se tysk og preussisk Styrelse paa nærmeste Haand, og han var vel forberedt

til at forstaa den; fra første Færd havde han fulgt det tyske Riges Tilblivelse med den mest intensive Interesse som den største historiske Tildragelse, der var sket i hans Levetid, som den mest skæbnesvangre for hans eget Fædreland. Han lod sig nu overtale til at give »Folkenes Historie« en Skildring af Tysklands Historie siden 1848, og han fordybede sig yderligere i den rige Litteratur, der efterhaanden var vokset op om dette Emne. Frugten deraf var en særlig Bog, der udkom i 1912, og som følger det nye Tysklands Fremvækst, skildrer dets ydre og indre Politik, karakteriserer dets ledende Statsmænd, alt i en lige saa klar som knap Form.

To Aar efter fremkom et nyt historisk Skrift, dog af en helt anden Art. Rubin havde en glimrende Hukommelse, klæbrig, som han selv kaldte den, fordi han huskede alt, hvad han havde oplevet, og det meste af, hvad han havde hørt eller læst. Hans nærmeste, der havde saa megen Glæde af, hvad han fortalte, opfordrede ham til at skrive det ned, og han fejrede saa sit fyldte 60. Aar ved at udsende »Nogle Erindringer«. Bogen begynder med en sympatetisk Skildring af hans jødiske Hjem og følger siden hans personlige Oplevelser. Morsomme Anekdoter kaster Strejflys over de betydelige Personligheder, Rubin til forskellig Tid var kommet i Forbindelse med; mest lærer man dog Forfatteren selv at kende. Man ser, hvor stærkt han grebes af alt, hvad der i hans Tid rørte sig her hjemme, og hvorledes han ofte selv gav vægtige Bidrag til Drøftelserne. Man faar Indtryk af hans umaadelige Flid og sjældne Arbejds-eyne; man ser, hvorledes han formaaede hurtigt og dog grundigt at trænge ind i en Sag og ofte sammenfatte det væsentlige i et enkelt rammende Ord. Man forstaaer, at han havde let ved at arbejde sammen med andre, fordi

han ene tænkte paa Sagen og altid var rede til at bøje sig for gode Grunde. Man vil af disse Erindringer kunne fatte, hvor meget han har betydet for sine Venner ved sin Trofasthed, ved de lærerige og ildnende Samtaler, man kunde have med ham. Men der staar intet om hans Hjemliv, om hans lykkelige Ægteskab, om den Glæde, han havde af sine to Døtre, heller intet om den Sorg, han følte ved at miste først Hustruen og siden den første Svigersøn, Historikeren J. P. Jacobsen, der var kommet hans Hjerte saare nær.

Lige før denne Bog udkom, havde Rubin forladt sit besværlige Statsembede og var gaaet ind i Nationalbankens Direktion. Jeg havde tænkt mig, at denne Stilling som Medlem af et Femmandskollegium vilde give ham rigeligt Otium og tilladt ham igen at optage de historiske Studier, men saa kom Verdenskrigen, og Nationalbanken fik en helt anden Stilling i Danmarks økonomiske Liv end nogensinde før; paa Bankens Direktion kom der til at hvile et byrdefuldt Arbejde og fremfor alt et tyngende Ansvar. At Rubin tog sin rigelige Andel deraf, vil man ikke være i Tvivl om, og man kan ogsaa være sikker paa, at Forfatteren af »1807—14« har været ivrig for, at Banken i de gode Dage skulde ruste sig til at staa de onde imod, som ikke vilde udeblive. Han kom selv til at opleve, at disse onde Dage begyndte, men da det skete, var hans Kræfter allerede svindende. Hans sidste Leveaar var en haabløs Nedgang, som han bar rolig og modig, og den 6. Marts, Dagen efter at han have fyldt sit 69. Aar, gik han stille bort. Hans Død betyder for hans Slægt og Venner et Savn, der aldrig kan forvindes, og dansk Historiegranskning har i ham mistet en højtbevaget og ejendommelig Dyrker. Ogsaa her i Selskabet vil hans Minde bevares.

UDDRAG AF REGNSKABET
FOR AARET 1922.

Indtægt.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Beholdning fra forrige Aars Regnskab:				
a. Kassebeholdning	64350	99		
b. 2 Guldmedailler	640	»		
c. 1 Sølvmedaille	12	50	65003	49
2. Renteindtægt m. m.:				
a. 125700 Kr. Husejer Kreditk. Oblig. à 3½ pCt.	4399	50		
89200 - Østift. Krditfr. Oblig. à 3½ -	3122	»		
131000 - do. do. à 4 pCt. .	5240	»		
43000 - Jydske Ld. Krdf. Oblig. à 3½ pCt.	1505	»		
11000 - Fynske Kreditf.-Oblig. à 3½ -	385	»		
b. 8000 - Prioritets Obligat. à 4 pCt.	320	»		
c. 600 - Nationalbankaktier, Udbytte....	60	»		
d. Rente af Indlaan i Bankerne	1683	05		
e. Kursdifference ved Indkøb af Obligationer til Erstatning for udtrukne	784	85	17499	40
3. Statstilskud for Finansaaret 1922—23.....	73500	»
4. Bidrag i Følge fundatsmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis.....	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1921	3048	14		
c. Fra Carlsbergfondet	10000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3½ pCt. af 120200 Kr. Østift. Krdf. Oblig.	4207	»	17755	14
5. For Salg af Selskabets Skrifter.....	24	96
6. Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets internationale Forbindelser			10000	»
Samlet Indtægt...	183782	99

Udgift.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Selskabets Bestyrelse:				
a. Løn til Embedsmænd, Assistent og Medhjælper, Pension m. m.	14945	38		
b. Til Selskabets Møder	3536	45		
c. Til Rengøring	758	36		
d. Kontorudgifter	3816	35		
e. Porto	913	01		
f. Forsikring	402	62	24372	17
2. Selskabets Forlagsskrifter:				
a. Oversigten	3929	26		
b. Meddelelserne	39203	16		
c. Skrifterne:				
Papir til Skrifterne	»	»		
Afhandlinger af Selskabets Medlemmer ...	449	93		
Afhandlinger af Ikke-Medlemmer	2579	36		
d. Andre Udgifter til Oplaget af Selskabets Forlagsskrifter	199	25	46360	96
3. Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat	99	»
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:				
a. Af Selskabets Midler:				
b. Af det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag:				
α. Til Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 7. Bidrag af en 10-aarig Bevilling	1600	»		
β. Til Dansk historisk Forening	1000	»		
γ. Nina Bang. Til Udgivelse af Øresundstoldregnskaber for 1660—1800, 5. Bidrag af en 5-aarig Bevilling	400	»	3000	»
Overføres...	73832	13

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Overført...	73832	13
5. <i>Selskabets internationale Forbindelser:</i>					
a.	Union Académique Internationale.....	765	»		
b.	International Research Council	101	75		
c.	Union astronomique.....	639	75		
d.	Rejser.....	7268	86		
e.	Corpus medicorum Græcorum	1114	93		
f.	Komitéen for Thesaurus Linguae Latinæ..	2000	»	11890	29
6. <i>Pengepræmier og Medailler:</i>					
a.	Præmier af Legaterne	1400	»		
b.	Af Selskabets Kasse	800	»	2200	»
7. <i>Tilfældige Udgifter:</i>					
	Istandsættelser og Anskaffelser	1628	42
8. <i>Beholdning ved Aarets Slutning:</i>					
a.	Kassebeholdning.....	93579	65		
b.	2 Guldmedailler.....	640	»		
c.	1 Sølvmedaille	12	50	94232	15
	Samlet Udgift...	183782	99

Oversigt over Selskabets Formue ultimo 1922

1. Værdipapirer (efter Kurs den 31. December 1922):

389100 Kr. 3½ pCt. Kreditforenings Obligationer*)	Kr. 309.235,00
131000 - 4 — — — — —	- 119.842,50
8000 - 4 — Prioritets Obligation	- 8.000,00
600 - Nationalbankaktier	- 840,00

528700 Kr. Paalydende af Værdipapirer til Kurs..... Kr. 437.917,50

2. Kassebeholdning:

Kontant og i Banker**)	Kr. 93.579,65
Medailler	- 652,50

Kr. 94.232,15

3. Tilgodehavende hos Carlsbergfondet d. ³⁰/₁₀₀ 22 Kr. 57.662,28

*) Deraf 120200 Kr. 3½ pCt. Kreditforenings Obligationer til Kurs Kr. 93.455,50
J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen.

**) Deraf Restbeholdning af det Hjemstjerne-Rosencroneske Bidrag Kr. 1092,92.

BUDGET

FOR AARET 1923.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. <i>Beholdning:</i>				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
c. Sølvmedailler				
2. <i>Renteindtægt:</i>				
a. 125700 Kr. Husejer Kreditk. Oblig. à 3½ pCt.	4399	50		
89200 - Østifternes Krdf. Oblig. à 3½ -	3122	»		
131000 - do. do. à 4 -	5240	»		
43000 - Jydske Land. Krdf. Oblig. à 3½ -	1505	»		
11000 - Fynske Kreditf. Oblig. à 3½ -	385	»		
b. 8000 - Prioritets Obligationer à 4 -	320	»		
c. 600 - Nationalbankaktier, Udbytte...	48	»		
d. Rente af Indskud i Bankerne	1500	»		
			16519	50
3. <i>Forventet Statstilskud</i>	59000	»
4. <i>Bidrag i Følge statutmæssig Bestemmelse:</i>				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommiss	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat.....	100	»		
b. Til videnskabelige Formaaals Fremme:				
det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag ved				
Aaret 1922	3000	»		
c. Fra Carlsbergfondet	10000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om				
Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente				
3½ pCt. af 120200 Kr. Østif. Krdf. Oblig. ...	4207	»	17707	»
5. <i>For Salg af Selskabets Skrifter</i>	400	»
6. <i>Tilfældige Indlægter (Udtrækning af Obligationer)</i>	»	»
7. <i>Forventet Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet</i>	10000	»
8. <i>Saldo</i> (ikke dækket ved Aarets Indtægt)	7208	67
Samlet Indtægt	110835	17

Ved Beslutning af 24. April 1874 vedtoges det at betragte 280000 Kr. som et Fond, der ikke maa formindskes, medens Resten er til Raadighed til videnskabelige Foretagender. Selskabets Kapitalformue maa derfor ikke formindskes under et Beløb, hvis Rente og Udbytte svarer til 4 pCt. aarlig af ovennævnte Sum.

Udgift.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Selskabets Bestyrelse:					
a.	Løn til Embedsmænd og Assistent, Pension m. m.	15865	17		
b.	Til Selskabets Møder	3000	»		
c.	Til Rengøring	1000	»		
d.	Kontorudgifter	6000	»		
e.	Porto	3000	»		
f.	Forsikring	325	»		
				29190	17
2. Selskabets Forlagsskrifter:					
a. Af Selskabets Midler:					
α.	Oversigten	4000	»		
β.	Meddelelserne	40000	»		
γ. Skrifterne:					
	Papir til Skrifterne	1500	»		
	Afhandlinger af Selskabets Medlemmer K. Jessen og J. Lind: Det danske Mark- ukrudts Historie	12000	»		
δ.	Andre Udgifter til Oplaget af Selskabets Forlagsskrifter	500	»		
				64000	»
3. Til Raadighed for Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat					
		1500	»
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmerne og andre:					
a. Af Selskabets Midler:					
	Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	»		
b. Af det Hjelmsstjerne-Rosencroneske Bidrag:					
α.	Til Registrering af litterære Kilder til dansk Historie, 8. Bidrag af en 10-aarig Bevilling	1600	»		
β.	Til Dansk historisk Forening	1000	»		
γ.	Nina Bang. Til Udgivelse af Øresundstoldregnskaber for 1660—1800, nyt Bidrag	400	»		
				4000	»
	Overføres	98690	17

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Overført.....	98690	17
5. Selskabets internationale Forbindelser:				
a. Union Académique Internationale.....	1200	»		
b. International Research Council	150	»		
c. Rejser.....	5000	»		
d. Forskellige internationale Sammenslutninger	2500	»		
e. Til Udgivelse af Corpus medicorum Græcorum, som Bidrag af en Rest paa Kr. 6689,30 af Bevilling paa indtil Kr. 10000 (Maj 1907).	1250	»	10100	»
6. Pengepræmier og Medailler:				
a. Præmier af Legaterne:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat.....	100	»		
b. Af Selskabets Kasse:				
Renten af det Thottske Legat	200	»		
1 Guldmedaille, 2 Sølvmedailler	345	»	1045	»
7. Tilfældige Udgifter:				
a. Istandsættelser og Anskaffelser.....	1000	»
Samlet Udgift...	110835	17

Af disse Udgifter er 1 a fast (naar undtages, at Pensionen kan variere efter Statens Regler), 1 b—f samt 2 a kalkulatoriske. De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet.

Det Hjelmstjerne-Roseneroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1923 ca	1090	»
Bidraget for 1922 ca	3000	»
	4090	»
Budgetteret Udgift.....	3000	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca.....	1090	»

PRISOPGAVER

I.

Bedømmelse af en indkommen Besvarelse.

Som Besvarelse af den af Selskabet i 1921 for det Classenske Legat stillede Prisopgave: »Om Paratyfus B og Enteritis (Gärtner) Bacillernes Forgæringsforhold med særligt Henblik paa Inositgruppens Forbindelser«, er der indkommet en Afhandling med Motto:

»What Science says to Truth:
As is the mainland to the sea,
Thou art to me:
Thou standest stable, while
against thy feet
I beat, I beat.
Yet from thy cliffs so sheer, so tall,
Sands crumble and fall;
And golden grains of thee
my tides each day
carry away.«

Forfatteren begynder med en Indledning, hvori han stærkt understreger Forgæringsprøvens Betydning ved Afgrænsning af Arterne i ovennævnte Bakteriegruppe og særlig fremhæver, at Prøvens Værdi staar og falder med de anvendte Sukkerarters Renhed og Teknikkens Hensigtsmæssighed.

Efter en sammenfattende Oversigt over vor nuværende Viden paa dette Omraade fremlægger Forfatteren sin Arbejdsplan, der gaar ud paa:

- 1) at undersøge et større Antal Stammers Forhold overfor inaktiv Inosit,
- 2) at foretage en Orientering indenfor Inositgruppen med Henblik paa andre Cycloser end den inaktive Inosit,
- 3) at undersøge om Melibiose og Trehalose kan supplere det af C. O. Jensen opstillede System til Grupperdeling af Tyfus-Coli-Gruppen.

Tilvejebringelsen af disse Sukkerarter har krævet et overordentlig stort Arbejde, idet Forfatteren har været nødsaget til selv at skaffe Udveje til at fremstille dem i ren Tilstand. For en Del Præparaters Vedkommende har det været nødvendigt at være i personlig Forbindelse med forskellige Institutioner i Udlandet, hvor Raamaterialerne fandtes, og hvor Sukkerarterne er blevet fremstillet i Samarbejde med den paagældende Laboratorieleder.

Herved er det lykkedes Forfatteren at samle alle beskrevne Inositter og Methylinositter — hvilket formentlig her er sket for første Gang — og saaledes gjort dem tilgængelige for mikrobiologisk Undersøgelse.

Til Anstillelsen af selve Gæringsprøverne har det af Hensyn til det ringe Materiale af de forskellige Sukkerarter, der har været disponibelt, været nødvendigt at udvikle en særlig Mikroteknik. Det fremgaar af Afhandlingen, at Forfatteren har løst denne vanskelige Opgave paa en meget smuk Maade.

Med denne Teknik har Forfatteren undersøgt et stort Antal, 176, Bakteriestammers Forhold til de forskellige Sukkerarter.

Af Resultaterne, hvis Detailler det vil føre for langt at komme nærmere ind paa, skal anføres, at Melibiose og Trehalose ikke har vist sig brugelige til Adskillelse af de forskellige Undergrupper. Efter Forholdet overfor Inosit kan

der i Tyfus-Coli-Gruppen opstilles 2 Hovedtyper, hvoraf den ene forgærer 6 Inositter og lader 3 urørte, medens den anden aldeles ikke spalter Inosit.

Forfatteren gør selv opmærksom paa, at de overordentlig store Forarbejder, der er medgaaede til Tilvejebringelsen af de forskellige Sukkerarter samt til Uddannelsen af Mikroteknikken, har levnet ham forholdsvis kort Tid til at gaa ind paa alle de Problemer, som disse Forgæringsforhold frembyder.

Selv om der saaledes endnu er et stort Arbejde tilbage indenfor den stillede Opgave, mener vi, at Forfatteren har ydet et stort og selvstændigt Arbejde, der betyder et væsentligt videnskabeligt Fremskridt, og som vi anser for fuldt værdigt til den foreslaaede Pris.

København, den 22. Febr. 1923.

S. P. L. SØRENSEN. TH. MADSEN,
Affatter.

Om Forfatteren til den prisbelønnede Afhandling se foran S. 29.

II.

Opgaver for 1923.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

FILOLOGISK OPGAVER

(PRIS: SELSKABETS GULDMEDEAILLE)

Som de moderne nedertyske (saksiske) Dialekter viser et stærkt, i Tidernes Løb optaget Islæt af utvivlsom højtysk Oprindelse, saaledes er dette allerede i nogen Grad Tilfældet med det middelnedertyske Sprog, som træder os imøde fra det 13. Aarhundrede og som til ned i det 16. Aarhundrede var det herskende Skriftsprog i Nordtyskland. Dette Forhold er hidtil lidet undersøgt, om man end har haft Øje for den litterære Afhængighed af højtyske Traditioner, som ytrer sig i de nedertyske Rimværkers hyppige Anvendelse af højtyske (mellemtyske) Rimord. Det maa antages, at en nøjere Undersøgelse af det middelnedertyske Sprogs Ordforraad og Formdannelse vilde føre til Paavisning af en dyberegaaende Indvirkning fra Mellemtysk (og eventuelt ogsaa Nederfrankisk), der vilde kunne forklare den utvivlsomme Kendsgerning, at Middelnedertysk staaer betydelig nærmere ved Højtysk end det ældste nedertyske Sprogtrin, som foreligger i de oldsaksiske Mindesmærker. En saadan Undersøgelse maatte i nogen Udstrækning lægge selve de middelnedertyske Tekster til Grund og burde ikke indskrænke sig til det i den middelnedertyske Ordbog medtagne Ordforraad, fordi dette Værk ingenlunde er udtøm-

mende, men ofte forbigaar de Ord, som har samme Form i Nedertysk som i Højtysk og altsaa netop faar Betydning for denne Undersøgelse. Ligeledes vil det være nødvendigt i nogen Grad at tage Hensyn til Forholdene i de nyere nedertyske Dialekter, fordi man kun ad denne Vej vil naa til en sikker Sondring mellem, hvad der i Middelnedertysk er folkelig tilegnet Laan og hvad der kan findes i Litteraturen uden nogensinde at have fæstet Rod i Sproget. Naar Undersøgelsen ikke indskrænker sig til det Stof af højtyske Laan, som enhver med Lethed kan samle, men trænger ind til de centrale Spørgsmaal, vil den kunne faa Betydning for Klaringen af det historiske Forhold mellem Oldsaksisk, Middelnedertysk og Højtysk. Selskabet udsætter derfor følgende Prisopgave:

Der ønskes en paa omfattende, selvstændige Studier grundet historisk Udredning af det højtyske Sprogs, særlig de mellemtyiske (eventuelt ogsaa nederfrankiske) Dialekters Indflydelse paa Udformningen af det middelnedertyske Skriftsprog under Hensyntagen til de nyere nedertyske Dialekters Optagelse af højtysk Sprogstof.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1924.

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE KLASSE

ASTRONOMISK PRISOPGAVE

(PRIS: SELSKABETS GULDMEDEILLE)

I »Bulletin of the Astronomical Institutes of the Netherlands« No. 14 har J. C. Kapteyn vist, at Antagelsen af betydelige, men ingenlunde udelukkede, systematiske Fejl i Stjernernes af Meridianobservationer beregnede Egenbevægelser i Deklination er i Stand til bl. a. at forklare den Forskel, man har fundet mellem Deklinationen for

Solbevægelsens Apex afledt af Radialhastigheder og af angulære Egenbevægelser. Hvor plausibel end den af J. C. Kapteyn formodede Korrektion af Egenbevægelserne synes at være, saa er dog yderligere Belysning af Spørgsmaalet om Tilstedeværelsen af saa store systematiske Fejl i høj Grad ønskelig.

Det kgl. Danske Videnskabernes Selskab udlover derfor sin Guldmedaille for en Afhandling, der giver et nyt og væsentligt Bidrag til ovennævnte Spørgsmaals Besvarelse.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1925.

Særtryk af den i Opgaven nævnte Afhandling af Kapteyn kan erholdes ved Henvendelse til Selskabets Sekretariat, saa vidt Oplaget rækker.

KEMISK PRISOPGAVE

(PRIS: SELSKABETS GULDMEAILLE)

Amfotere Elektrolyter maa paa Grund af indre Salt-dannelse ventes til en vis Grad at vise sig i Besiddelse af Saltkarakter, saaledes at de f. Eks. forandrer Aktivitetskoefficienten for opløste Ioner — og derfor tungtopløselige Elektrolyters Opløselighed — ligesom ogsaa deres egne Aktivitetskoefficienter paavirkes ved Tilstedeværelsen af Salte (jfr. Bjerrum: Zeitschrift f. physik. Chemie Bd. 104).

Videnskabernes Selskab udsætter sin Guldmedaille for en nærmere Undersøgelse af dette Forhold, idet Hensyn tages til Syre- og Basegruppernes Styrke i den amfotere Elektrolyt og til deres indbyrdes Afstand i Molekylet, samt til hvad der iøvrigt har Betydning for den Styrke, med hvilken deres Saltkarakter ytrer sig.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1924.

Besvarelsene af Spørgsmaalene kan være affattede i det danske, svenske, engelske, franske, latinske, eller tyske Sprog. Afhandlingerne betegnes ikke med Forfatterens Navn, men med et Motto, og ledsages af en forsegleet Seddel, der indeholder Forfatterens Navn, Stand og Bopæl, og som bærer samme Motto. Intet af Selskabets indenlandske Medlemmer kan konkurrere til nogen af de udsatte Præmier. Belønningen for den fyldestgørende Besvarelse af et af de fremsatte Spørgsmaal, for hvilket ingen anden Pris er nævnt, er Selskabets Guldmedaille af 320 Kroners Værdi.

Inden Udløbet af den for hver enkelt Opgave satte Frist indleveres Prisbesvarelsene til Selskabets Sekretariat, Ny Vestergade 23, København B. Bedømmelsen falder i den paafølgende Februar, hvorefter Forfatterne kan faa deres Besvarelser tilbage.

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie i Ulandet.

Beretning for 1922.

Kommissionen har i det forløbne Aar fortsat Registreringsarbejdet i Tyskland ved at udsende Underarkivar Frk. Henny Glarbo paa en Maanedes Rejse til Biblioteker og Arkiver i Mellemtyskland. Frk. Glarbo besøgte Landsbiblioteket, Statsarkivet og Goethe-Schiller Arkivet i Weimar, Landsbiblioteket i Gotha og Universitetsbiblioteket i Jena, Hun hjembragte 170 Sedler.

I Overensstemmelse med den af Videnskabernes Selskab vedtagne Beslutning om at udvide Kommissionens Virkefelt til ogsaa at omfatte danske Samlinger besluttedes det at udsende cand. polit. Greve W. Ahlefeldt-Laurvig til forskellige Herregaarde her i Landet for at faa et Skøn over, hvorvidt værdifuldt Materiale var at finde og for at forberede Registratorernes Arbejde paa de paagældende Steder. Grev Ahlefeldt har i Sommer til dette Formaal besøgt de fynske Herregaarde Juelsberg, Hverringe, Glorup, Broholm og Hvidkilde, men maatte efter c. 14 Dages Forløb paa Grund af en pludselig indtrædende Sygdom afbryde Arbejdet, der hidtil ikke har kunnet genoptages.

Det i forrige Aar i Berlin og Wien indsamlede Materiale er, forsynet med de fornødne Henvisninger, indordnet i Kartoteket i det kgl. Bibliotek.

Som Sekretær i Stedet for Dr. phil. Frk. Ellen Jørgensen, der har anmodet om at maatte fratræde, har Kommissionen antaget Underbibliotekar Laurits Nielsen fra Januar 1922 at regne.

Siden Kommissionens Oprettelse er paa dens Foranstaltning indtil nu følgende udenlandske Samlinger blevet undersøgt og de deri forefundne haandskrevne Danica registreret:

Norge. Bergen, Bergens Museums Bibl., Bergens offentlige Bibl., Stiftsarkivet. Kristiania, Deichmannske Bibl., Univ. Bibl., Rigsarkivet. Trondhjem, Videnskabernes Selskabs Bibl.

Sverrig. Göteborg, Stadsbibl. Kalmar, Högre alm. Läroverks Bibl. Linköping, Stiftsbibl. Lund, Univ. Bibl. (ikke afsluttet). Skara, Stiftsbibl. Stockholm, Kgl. Bibl., Kgl. Vetenskaps-Akademiens Bibl., Kgl. Vitterhets-, Historie- och Antikvitets-Akademiens Bibl., Riksarkivet (Skoklostersamlingen). Uppsala, Univ. Bibl. Vesterås, Stiftsbibl. Vexiö, Stiftsbibl.

Tyskland. Berlin, Staatsbibl. (ikke afsluttet). Dresden, Landesbibl., Stadtbibl. Flensburg, Gymnasialbibl. Glückstadt, Gymnasialbibl. Gotha, Landesbibl. Greifswald, Nikolaikirchen-Bibl., Univ. Bibl. Hamburg, Staats- u. Univ. Bibl. (ikke afsluttet), Stadtarchiv. Jena, Univ. Bibl. Leipzig, Univ. Bibl. Lübeck, Stadtbibl., Staatsarchiv. Meldorf, Gymnasialbibl. Neu-Strelitz, Landesbücherei. Rostock, Landesbibl., Univ. Bibl., Landesarchiv, Stadtarchiv. Schwerin, Gymnasialbibl., Regierungsbibl., Staatsarchiv.

Slesvig, Staatsarchiv. Stettin, Bibl. des Marienstifts-Gymnasium, Stadtbibl., Staatsarchiv. Weimar, Landesbibl., Goethe-Schiller Archiv, Haus- u. Stadtarchiv.

Andre Lande. Genève, Bibl. publ. (ikke afsluttet). Paris, Bibl. de l'Institut, Bibl. nationale (ikke afsluttet). Wien, Nationalbibl. (kun Brevsamlingen).

Desuden er paa Grundlag af trykte Kataloger Haandskrifter registreret fra følgende Bibliotheker:

Bamberg, Univ. Bibl. Cambridge, samtl. Bibl. Erfurt, Stadtbücherei (den amplonianske Samling). Gent, Bibl. de la ville et de l'Univ. Giessen, Univ. Bibl. Leiden, Univ. Bibl. Melk, Stiftsbibl. Oxford, samtl. Bibl. Paris, Bibl. de l'Arsenal, Bibl. de Ste Geneviève. Prag, Univ. Bibl. Trier, Stadtbibl. Utrecht, Univ. Bibl. Wolfenbüttel, Landesbibl. Endelig samtlige franske Departementsbiblioteker.

Regnskabet for 1922 stiller sig saaledes:

Indtægt:

Overført fra 1921	1.863 Kr. 31 Øre	
Bidrag for 1922	1.600 - — -	
Renter for 1922	69 - 55 -	
	<hr/>	3.532 Kr. 86 Øre

Udgift:

Honorarer	1.058 Kr. — Øre	
Sekretærløn	400 - — -	
Efterløn til den af- gaaede Sekretær	500 - — -	
	<hr/>	1.958 Kr. — Øre
Rest at overføre		1.574 Kr. 86 Øre

Januar 1923.

KR. ERSLEV.

H. O. LANGE.

JOH. STEENSTRUP.

II.

Carlsbergfondets Direktions Beretning for 1921—1922.

I Henhold til det i Statutterne for Carlsbergfondet § XVIII indeholdte Paalæg skal Direktionen for dette Fond herved indsende til det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab Beretning om Virksomheden i Aaret 1921—1922.

I.

Hvad for det første **Carlsberg Laboratoriet** vedrører, skal følgende meddeles:

1. Laboratoriets Personale

er uforandret, se Beretningerne for 1919—20 og 1920—21.

Direktør for den kemiske Afdeling, Professor, Dr. S. P. L. SØRENSEN foretog i Foraaret en Rejse til Holland og Belgien, dels for, som den ene af Repræsentanterne for det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, at overbringe Selskabets Lykønskning til Akademiet i Brüssel i Anledning af dettes 150 Aars Jubilæum, dels for, som Formand i »Emil Chr. Hansen Fondet«, at overrække Professor M. W. Beyerinck Fondets Guldmedaille.

Direktør for den fysiologiske Afdeling, Dr. JOHS. SCHMIDT

vendte d. 11. Juli tilbage fra sin med S/S. »Dana« foretagne oceanografiske Expedition til Atlanterhavet og det stille Hav.

D. 22. November 1921 forsvarede ekstraordinær Assistent ved den kemiske Afdeling, Mag. scient. CARSTEN OLSEN sit paa Afdelingen udførte Arbejde: »Studier over Jordbundens Brintionkoncentration og dens Betydning for Vegetationen, særlig for Plantefordelingen i Naturen« for Erhvervelse af den filosofiske Doktorgrad.

2. Laboratoriets Driftsudgifter

har udgjort 182.238 Kr. 95 Øre, nemlig:

1. Lønninger til Direktører og ekstraordinær Forstander	32.081 Kr. 00 Ø.
2. „ „ Funktionærene	44.009 Kr. 75 Ø.
3. „ „ Betjeningen	26.171 Kr. 00 Ø.
4. Andre Udgifter vedrørende Personalet	6.359 Kr. 14 Ø.
5. Laboratoriets Bygninger, fast Inventar, Haverne	26.331 Kr. 04 Ø.
6. Biblioteket	3.298 Kr. 08 Ø.
7. Løst Inventar og Instrumenter	9.969 Kr. 59 Ø.
8. Forbrug	24.829 Kr. 05 Ø.
9. Udgivelse af »Meddelelserne«	8.076 Kr. 05 Ø.
10. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	1.114 Kr. 25 Ø.

Af »Meddelelser fra Carlsberg Laboratoriet« udkom i Aarets Løb af Bd. 14 i den danske Udgave Nr. 17 og 18, af Bd. 15 Nr. 1 (ialt 12 Ark), i den franske Udgave af Bd. 14 Nr. 12, 13 og 17 (ialt 2 ¹⁵/₁₆ Ark).

3. Lokaler og Inventarium

er i Aarets Løb ikke undergaaet nogen Forandring udover almindelig Vedligeholdelse.

4. Laboratoriets Virksomhed.

Den kemiske Afdeling (Professor Dr. S. P. L. SØRENSEN).

I det forløbne Aar har Professor SØRENSEN med Bistand af Afdelingens Assistenters fortsat og udvidet de i en Aarrække drevne Proteinstudier. En indgaaende Undersøgelse af Globulinerne i Hønsæggehvide og i Hesteserum er paa-begyndt under Anvendelse af de ved Studierne over Æg-albumin udarbejdede Metoder.

Fru M. SØRENSEN har undersøgt Spaltningsprocessen ved Varmedenatureringen af Albuminer og Globuliner i Hesteserum. Hr. C. OLSEN og Hr. G. HAUGAARD har udført de betydelige præparative Arbejder ved Fremstillingen af Albuminerne og Globulinerne af Hesteserum og ved den systematiske Fraktionering af disse. Endvidere har Hr. HAUGAARD udført en Række Maalinger af disse Stoffers osmotiske Tryk. Hr. LINDERSTRØM-LANG har foretaget en indgaaende Undersøgelse over Fejlkilderne ved Bestemmelsen af π_0 ved den almindelige elektrometriske Maaling af Brint-ionkoncentrationen.

Hr. H. JESSEN-HANSEN har som Fortsættelse af KJELDAHLS Arbejder over Sukkerarternes Reduktion ved Hjælp af alkaliske Kobberopløsninger udført en Række Undersøgelser med det Maal for Øje at finde en Metode til Bestemmelse af Invertsukker ved Siden af Rørsukker i Frugtsafter og lignende. Endvidere har Hr. JESSEN-HANSEN ligesom i Fjor deltaget i »Mellaboratoriet«s Arbejder og med Bistand af Hr. Cand. polyt. HOLGER JØRGENSEN, der en stor Del af Aaret har arbejdet som Gæst paa Laboratoriet, fortsat de i tidligere Beretninger omtalte Undersøgelser til Belysning af Sammenhængen mellem Hvedemelets kemiske S sammensætning og dets Bageevne.

Hr. C. OLSENS Arbejde: »Studier over Jordbundens Brintionkoncentration og dens Betydning for Vegetationen, særlig for Plantefordelingen i Naturen« er i Aarets Løb blevet oversat paa Engelsk til Offentliggørelse i Meddelelsernes franske Udgave. Et kort Uddrag af dette Arbejde er i Aarets Begyndelse offentliggjort i »Science«, ligesom Hr. OLSEN om det samme Emne har skrevet en Artikel i »Vort Landbrug« Nr. 19, 1922.

Hr. LINDERSTRØM-LANG har udført en omfattende systematisk Undersøgelse af Saltes Indflydelse paa Opløseligheden af en Række forskellige Stoffer og er i Færd med det vundne Forsøgsmateriales Bearbejdelse.

Hr. Professor, Dr. J. LINDHARDS Arbejde: »Kolorimetrisk Bestemmelse af Brintionkoncentrationen i meget smaa Blodmængder ved Dialyse« er i Aarets Løb offentliggjort paa Engelsk i Meddelelsernes franske Udgave Bd. 14 Nr. 13.

Som i tidligere Aar har Hr. Direktør R. KOEFOED arbejdet som Gæst ved Afdelingen; ligeledes som Gæster har Frk. Cand. pharm. MARIE MADSEN, København, og Hr. Cand. phil. A. CHRISTOPHERSEN, Kristiania, studeret Maalingen af Brintionkoncentrationen i Jord og Tørv.

Endelig har Hr. Dr. KIUSUKE KONDO, Japan, i Aarets sidste Maaneder som Gæst ved Afdelingen paabegyndt en Undersøgelse over Caseinets fysisk-kemiske Forhold.

Den fysiologiske Afdeling (Dr. phil. JOHS. SCHMIDT).

Arbejderne med Humle er fortsat i samme Omfang som de nærmest foregaaende Aar, og Brygningsforsøg med hjemmeavlet Humle er udført paa Carlsberg Bryggerierne. Dyrkningsforsøg med Ærter er udført med Henblik paa Studiet af kvantitative Karakterers Arvelighedsforhold.

De i tidligere Beretninger omtalte variationsstatistiske

og Arveligheds-Undersøgelser med forskellige Dyr (Fisk, Høns, Svin) er fortsat og udvidet.

I Arbejdernes Udførelse har foruden Afdelingens Direktør deltaget den ekstraordinære Assistent Hr. Mag. scient. VILH. EGE, Hr. Stud. mag. C. A. JØRGENSEN, Hr. Cand. mag. A. STRUBBERG, Frk. ESTER HANSEN og Frk. KIRSTINE SMITH, D. Sc. Desuden har Hr. Professor Dr. phil. Ø. WINGE fortsat de af ham som Assistent ved Afdelingen paabegyndte Studier over Arvelighedsforholdene hos Fiskearten *Lebistes reticulatus*.

Om de Spørgsmaal, hvormed Afdelingen beskæftiger sig, er følgende Afhandlinger offentliggjort i Laboratoriets Meddelelser paa Dansk og paa Engelsk: Ø. WINGE: En ejendommelig Nedarvningsmaade og dens cytologiske Forklaring (Bd. 14, Nr. 17) og samme: Ensidig maskulin samt kønsbunden Nedarvning hos *Lebistes reticulatus* (Bd. 14, Nr. 18). Under Trykning er en Afhandling af KIRSTINE SMITH om fortsatte statistiske Arvelighedsundersøgelser med *Zoarces* (Meddelelserne) og en anden af JOHS. SCHMIDT om diallel Krydsning med Høns (Journal of Genetics).

Den ekstraordinære Forstander under den fysiologiske Afdeling Hr. Cand. pharm. A. KLØCKER har undersøgt Sporedannelsen hos *Saccharomyceterne*.

Da det har vist sig, at mange *Saccharomyceter* ved Dyrkning og Opbevaring i Laboratoriet mister Evnen til at danne Sporer (navnlig har dette vist sig at være Tilfældet med nogle af de senest beskrevne Slægter), forsøgte det fra Udlandet at faa nye Stammer, som endnu var i Besiddelse af denne Evne. Det viste sig imidlertid, at Forholdene var de samme dér som her. Da Spørgsmaalet er af den største Betydning, er der her paa Laboratoriet foretaget en Mængde Forsøg med Dyrkning og Opbevaring af

Saccharomyceter efter nye Synspunkter. Hidtil er der desværre ikke kommet gunstige Resultater, men Forsøgene fortsættes stadig.

De i forrige Beretning omtalte Undersøgelser over nogle Enzymers Udbredelse i Naturen var egentlig afsluttede, da en Del nyt Materiale af Interesse erholdtes, som nu bearbejdes for at kunne gaa med ind i Afhandlingen.

Endvidere er prøvet en Del Arter for Livsgrænse i Urt og Saccharose, foretaget Forsøg med Penicillium- og Aspergillus-Arter for Peritheciedannelse og Udvikling af knopkydende Celler. Cand. FOLKER har desuden undersøgt en Bryggerigærs Forhold overfor Pasteuriseringstemperatur og studeret en i Bryggeriers Lokaler og Ledninger forekommende Phoma-Art, samt en Del Debaryomyces-Arters Forhold overfor forskellige Sukkerarter og iøvrigt assisteret ved alle Arbejderne i Laboratoriet.

Som sædvanlig er Samlingen gennemgaaet. Desværre er atter forekommet en Del Dødsfald, der sikkert skyldes den uheldige Omstændighed, at Varmeapparatet i Lokalerne flere Gange i Vinterens Løb ikke kunde fungere.

Resultatet af de i en tidligere Beretning omtalte Undersøgelser af Jordprøver fra Grønland fra den 2. Thule-Ekspedition er offentliggjort i Prof. CHR. BARTHELS Afhandling »Recherches bacteriologiques« i Meddelelser om Grønland, Bd. LXIV, 1922.

Som sædvanlig er i Aarets Løb besvaret Forespørgsler fra og afgivet Kulturer til Ind- og Udland, saaledes til Polyteknisk Lærestalt, Sverige, Frankrig, Belgien, Holland, Amerika, Japan og Hollandsk Indien.

II.

Om **Fondets videnskabelige Understøttelser** (Afdeling B) indkom der i 1921—22 111 Ansøgninger om et samlet Beløb af c. 570.000 Kr. Der bevilgedes i alt 312.504 Kr. 85 Ø., herunder ogsaa Dyrtidstillæg til de faste Bevillinger.

I 1921—22 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 424.931 Kr. 64 Ø., heri indbefattet det statutmæssige Tilskud paa 10.000 Kr. til det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Resten af Beløbet fordeler sig saaledes (Bevillingens Datum er tilføjet i Parentes):

1. Mag. art. ERIK ABRAHAMSEN til Ophold i Udlandet for at studere Musikhistorie 2.500 Kr. (⁷/₁₂ 21).
2. Fru Dr. phil. ADA ADLER til kritiske Forarbejder til en Udgave af Suidas m. m. 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁶/₁₂ 20).
3. Professor, Dr. phil. DINES ANDERSEN til fortsat Udgivelse af Professor Søren Sørensens efterladte Arbejder samt til Honorar for en fast Medhjælper 2.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁶/₁₂ 20).
4. Professor, Dr. phil. VILH. ANDERSEN til fortsat Studium af Hovedlinier i den danske Litteraturs Historie 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁶/₁₂ 20).
5. Inspektør ved det nationalhistoriske Museum, Mag. art. OTTO ANDRUP til fortsatte Arkivstudier vedrørende dansk Kunsts og Kunstindustris Historie 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling (⁶/₁₂ 20).
6. Samme, Museumsinspektør, Dr. phil. PETER HERTZ og fhv. Adjunkt FR. WEILBACH til Forarbejder til en ny Udgave af Weilbachs Kunstnerleksikon 2.400 Kr. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 10.400 Kr. (⁸/₁₂ 17, ¹⁶/₁₂ 19 og ⁶/₁₂ 20).

7. Fru Mag. art. NINA BANG, f. ELLINGER, til Trykning af Varetabeller paa Grundlag af Øresundstoldregnskaberne for 1562—1660 14.039 Kr. 66 Øre. Syvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 57.500 Kr. ($^{25}{/}_2$ 03, $^{3}{/}_1$ 13, $^{16}{/}_{12}$ 19, $^{6}{/}_{12}$ 20 og $^{7}{/}_{12}$ 21).
8. Ordenshistoriograf, Lektor, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til fortsatte litteratur- og kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{6}{/}_{12}$ 20).
9. Professor, Dr. phil. NIELS BØHR til lønnet Medhjælp ved Udførelsen af Beregninger vedrørende hans Teori for Atomernes Bygning 18.000 Kr. ($^{7}{/}_{12}$ 21 og $^{15}{/}_3$ 22).
10. Docent, Dr. phil. HANS BRIX til fortsatte videnskabelige Studier 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($^{6}{/}_{12}$ 20).
11. Underinspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. JOHS. BRØNSTED til en Rejse i Udlandet for at studere Arkæologi 3.000 Kr. ($^{7}{/}_{12}$ 21).
12. Docent, Dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til Dækning af Udgifter ved runologiske Rejser 377 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr. ($^{6}{/}_{12}$ 20).
13. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til en Undersøgelse angaaende Elektrolytternes Forhold i vandig Opløsning 1.200 Kr. ($^{7}{/}_{12}$ 21).
14. Assistent ved den polytekniske Lærestalts kemiske Laboratorium E. BUCH ANDERSEN til Studieophold i Göttingen 900 Kr. ($^{24}{/}_5$ 22).
15. Professor emer., Dr. phil. & theol. FR. BUHL til Udarbejdelse og Udgivelse af Arbejder af historisk og religionshistorisk Indhold, specielt en Fremstilling af Muhammeds Lære 1.500 Kr. ($^{7}{/}_{12}$ 21).
16. Museumsinspektør, Mag. scient. CARL CHRISTENSEN

- til et Værk om den danske Botaniks Historie 3.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr. (¹⁶/₁₂ 19).
17. Arkivsekretær, Cand. mag. CARL S. CHRISTIANSEN til Trykning af 2. Del af »Bidrag til dansk Statshusholdnings Historie under de to første Enevoldskonger« 4.000 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 12.000 Kr. (⁶/₁₂ 20).
 18. DANA-EKSPEDITIONEN til Dækning af Udgifterne ved »Dana«s Passage gennem Panamakanalen frem og tilbage 10.000 Kr. (⁷/₁₂ 21).
 19. DANSK BOTANISK FØRENING til Undersøgelse af et den tilhørende Areal i Hammer Bakker i Vendsyssel og til Opførelse af et lille Træhus til Brug for den fortsatte Undersøgelse 2.000 Kr. (⁷/₁₂ 21).
 20. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB til Udgivelse af Johannes Ewalds samlede Skrifter 5.554 Kr. 09 Øre. Fjerde og sidste Bidrag af en Bevilling paa 6.554 Kr. (¹⁹/₁₂ 17).
 21. Samme til Udgivelse af 1) Danske Folkebøger, 2) H. Weigeres Oversættelse af »Reineke Fuchs«, 3) Falsters »Amoenitates« i Oversættelse, 4) Ældste danske Grammatikere 9.045 Kr. 91 Øre. Niende Bidrag af en Bevilling paa 56.000 Kr. (¹⁸/₁₂ 13).
 22. Samme til samme Formaal 4.400 Kr. Tredie og sidste Bidrag af en Bevilling paa 4.900 Kr. (¹⁹/₁₂ 17).
 23. Samme til Dækning af Merudgift ved Udgivelsen af 1) Johannes Ewalds samlede Skrifter, Bd. 4—5; 2) Herman Weigeres Oversættelse af »Reineke Fuchs«, Bd. 2, 1 og Tillæg; 3) Ældste danske Grammatikere, Bd. 3—4; 4) Danske Folkebøger, Bd. 3—4, 7—8 19.030 Kr. 25 Øre (⁷/₁₂ 21).
 24. Samme til Udgivelse af den af Verner Dahlerup grund-

- lagte Ordbog over det danske Sprog 12.000 Kr. Syvende Bidrag af en Bevilling paa 123.000 Kr. ($\frac{6}{9}$ 15).
25. Samme til samme Formaal 29.750 Kr. ($\frac{6}{12}$ 20 og $\frac{8}{8}$ 22).
26. Fru EMILIE DEMANT HATT til fortsat Bearbejdelse af etnografisk og folkloristisk Materiale, indsamlet i Lapland 600 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
27. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. HJ. DITLEVSEN til fortsatte Arbejder over Annelider og Nematoder 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
28. Professor, Dr. phil. A. B. DRACHMANN, Professor, Dr. phil. & litt. & scient. & med. J. L. HEIBERG og Overbibliotekar, Dr. phil. H. O. LANGE til filologisk Hjælp ved fortsat Udgivelse af Søren Kierkegaards Papirer (ved Underarkivar P. A. Heiberg og Professor, Dr. phil. V. Kuhr) 1.600 Kr. ($\frac{21}{12}$ 14).
29. Dr. phil. & sc. J. L. E. DREYER som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 4.000 Kr. ($\frac{11}{5}$ 16) samt Dyrtidstillæg 3.200 Kr.
30. Samme til Udgivelse af Tycho Brahes Originalobservationer af Fiksstjerner og Planeter 1.001 Kr. Syvende Bidrag af en Bevilling paa 14.000 Kr. ($\frac{20}{1}$ 08).
31. Bibliotekar, Cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER til fortsat Udarbejdelse af et fuldstændigt dansk-norsk Forfatterleksikon 1.600 Kr. ($\frac{18}{12}$ 13).
32. Bestyrer P. ELIASSEN til fortsatte Studier over Kolding Bys og Vejle Amts Historie 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 21).
33. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. HANS ELLEKILDE til fortsatte folkloristiske Studier 800 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).

34. Professor, Dr. med. V. ELLERMANN til fortsatte Undersøgelser over Leukæmi, specielt Hønseleukose 1.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
35. Bibliotekar, Cand. mag. BALDER ERICHSEN og Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til Biblioteksstudier i Kiel angaaende Hertugdømmernes historiske Litteratur 400 Kr. ($\frac{21}{12}$ 14 og $\frac{20}{3}$ 22).
36. Kommunelærer P. ESBEN-PETERSEN til fortsat Studium af danske Neuroptera 500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
37. Professor, Dr. med. JOHS. FIBIGER til fortsatte Studier over den ved Spiroptera neoplastica eksperimentelt fremkaldte Kræft 1.750 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.500 Kr. ($\frac{16}{12}$ 18 og $\frac{7}{12}$ 21).
38. Professor, Dr. phil. AAGE FRIIS til Afskrivning af Breve og Aktstykker vedrørende Danmarks politiske Historie 1864—c. 1880 400 Kr. Tredie og sidste Bidrag af en Bevilling paa 1.600 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
39. Samme og Dr. phil. P. MUNCH til Afslutning af Udgivelsen af A. F. Kriegers Dagbøger, Bd. 3—6 4.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
40. Adjunkt, Dr. phil. OLAF GALLØE til et større Arbejde over de danske Likeners Biologi 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
41. Lektor KJELD GALSTER til Udgivelse af »Studier over Ingemanns historiske Romaner og Digte« 2.500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
42. Professor emer., Dr. phil. M. CL. GERTZ til fortsat videnskabelig Virksomhed 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
43. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. EMIL GIGAS til Assistance under hans Studier og videnskabelige Forfattervirksomhed 800 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).

44. Forfatter THORKILD GRAVLUND til fortsatte folkepsykologiske Undersøgelser i Danmark 1.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
45. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Cand. mag. H. GRÜNER NIELSEN til Undersøgelser vedrørende danske Folkeviser og Folkevisemelodier 1.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
46. Professor, Dr. phil. & theol. VILH. GRØNBECHE til videnskabelig uddannet Medhjælp 2.000 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 21).
47. Læge H. J. HAGEDORN til Konstruktion og Prøve af et nyt Apparat til Undersøgelse af Menneskets respiratoriske Stofskifte 1.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
48. Museumsdirektør EMIL HANNOVER til Studierejser m. m. vedrørende 2. Del af hans Skrift »Keramisk Haandbog« 5.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
49. Dr. phil. H. J. HANSEN til fortsat zoologisk Virksomhed 2.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
50. Docent, Dr. phil. H. M. HANSEN til en Rejse til Amerika for at studere Metoderne til Undersøgelse af den yderste ultraviolette Del af Stoffernes Spektre 7.400 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21 og $\frac{9}{9}$ 22).
51. Docent, Dr. techn. JULIUS HARTMANN til fortsatte videnskabelige Studier 1.200 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
52. Underinspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. GUDMUND HATT til fortsatte etnografiske og geografiske Studier 1.600 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
53. Professor, Dr. phil. & litt. & scient. & med. J. L. HEIBERG til videnskabelige Studier 2.000 Kr. ($\frac{4}{11}$ 13).
54. Museumsinspektør V. HINTZE til Paabegyndelse af Udgivelsen af et geologisk Arbejde over Møens Klint og tilgrænsende Dele af Høje Møen 2.000 Kr. Andet og sidste Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr. ($\frac{9}{12}$ 20).
55. Rektor, Dr. phil. KARL HUDE til fortsat videnskabelig

- Virksomhed 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
56. Cand. mag. CARSTEN HØEG til en Studierejse til Paris og Grækenland 2.500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
57. INTERNATIONALT KATALOG ved en Komité 1.400 Kr. ($\frac{5}{4}$ 21).
58. DET ISLANDSKE LITTERATURSAMFUND I KØBENHAVN til Udgivelse af afd. Professor Th. Thoroddsens efterladte Skrifter 750 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
59. Professor, Dr. phil. & litt. OTTO JESPERSEN til fortsatte sprogvidenskabelige Studier 1.500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
60. Professor, Dr. med. & phil. & bot. & zool. W. JOHANNSEN til videnskabelige Arbejder 2.000 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 21).
61. Dr. phil. A. C. JOHANSEN til fortsatte biologiske og zoogeografiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
62. Professor, Dr. phil. FINNUR JÓNSSON til Udarbejdelse af en ny Udgave af hans oldnorsk-islandske Litteraturhistorie 1.500 Kr. Tredie Bidrag af en femaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 19).
63. Professor, Dr. phil. C. JUEL til matematiske Arbejder 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
64. Underbibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
65. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende vendsysselske Købstadforhold i Tiden før Aar 1800 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
66. Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over Sproget

- i danske middelalderlige Haandskrifter 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
67. Cand. mag. JOHS. KNUDSEN til fortsatte kartografiske og nautiske Studier 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
68. Professor, Dr. phil. MARTIN KNUDSEN til fortsatte fysiske Undersøgelser 4.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
69. Professor, Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENVINGE til et større Arbejde over Danmarks Havalger 1.100 Kr. Fjerde og sidste Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr. ($\frac{6}{1}$ 09).
70. Samme og Professor emer., Dr. phil. & scient. EUG. WARMING til Adjunkt Poul Larsen til en Rejse til Island i Sommeren 1922 for at studere Svampene 6.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
71. KOMMISSIONEN TIL LEDELSEN AF GEOLOGISKE OG GEOGRAFISKE UNDERSØGELSER I GRØNLAND til Afslutning af Udgivelsen af »Biology of Arctic Plants« 5.549 Kr. 83 Øre ($\frac{27}{9}$ 21).
72. Reservelæge Dr. med. KNUD H. KRABBE til Indkøb af udenlandske Dyr til histologisk Undersøgelse 200 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr. ($\frac{13}{12}$ 16).
73. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag. scient. P. L. KRAMP til Afslutning af Bearbejdelsen af de paa Dr. Johs. Schmidts Middelhavsekspeditioner indsamlede Meduser 1.600 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
74. Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til Fotografering af Pavebreve fra Middelalderen i Vatikanets Arkiv 800 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
75. Højskolelærer, Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN til fort-

- satte Studier af nordiske Sprog og deres Folkemaal 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
76. Professor, Dr. phil. AUGUST KROGH til eksperimental-fysiologiske Undersøgelser 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
77. Fru Dr. med. MARIE KROGH til fortsat videnskabeligt Arbejde 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
78. Lærer J. P. KRYGER til Ekskursioner til Indsamling af Insekter 500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
79. Cand. phil. HENRIK LARSEN til fortsat Studium af Christian V's Matrikel 1.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
80. Skoleinspektør, Dr. phil. P. LAURIDSEN til Udgivelse af 7. Bind af »Da Sønderjylland vaagnede« 5.400 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
81. Arkivar L. LAURSEN til Udgivelse af »Danmark-Norges Traktater 1523—1750«, 6te Bind 3.053 Kr. 13 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 19.500 Kr. ($\frac{6}{12}$ 20).
82. Raadstuearkivar, Mag. art. AXEL LINVALD til Udarbejdelse af en Skildring af Danmarks indre Styrelse 1797—1808 1.200 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
83. Adjunkt, Dr. phil. VILH. LORENZEN til fortsat Studium af dansk Klosterarkitektur 1.600 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
84. Museumsinspektør, Mag. scient. WILLIAM LUNDBECK til fortsat Studium af danske Diptera 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
85. Samme til Udgivelse af »Diptera Danica«, Part VI 7.914 Kr. 05 Øre ($\frac{11}{4}$ 22).
86. Underbibliotekar, Mag. scient. C. E. LUPLAU JANSSEN til fortsat Udførelse af astronomiske Arbejder paa

- Urania-Observatoriet 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
87. Samme til Erhvervelse af en af afd. Mag. scient. H. E. Lau benyttet 95 mm's Bardou-Refractor 500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
88. Underinspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HUGO MATTHIESSEN til Udgivelse af et Skrift om Købstadtorvets Topografi og Kulturhistorie 500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
89. Statsgeolog V. MILTHERS og Afdelingsgeolog, Dr. phil. KNUD JESSEN til en geologisk Undersøgelse i Vest- og Sønderjylland 3.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
90. Komitéen til Reproduktion af Miniaturer fra den danske Middelalder (før Aar 1200) i danske Samlinger 4.149 Kr. 45 Øre ($\frac{7}{12}$ 21 og $\frac{30}{1}$ 22).
91. Underinspektør ved Ny Carlsberg Glyptotek, Frk. MARIA MOGENSEN til Fotografering af et Udvalg af de bedste uudgivne Relieffer fra det gamle Rige i Ægypten 2.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
92. Museumsinspektør, Dr. phil. TH. MØRTENSEN til fortsat zoologisk Arbejde 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
93. Samme til Trykning af et Arbejde over Udvikling og Larveformer hos Echinodermerne 4.000 Kr. Andet og sidste Bidrag af samlede Bevillinger paa 13.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19 og $\frac{6}{12}$ 20).
94. Samme til et 3 Maaneders Ophold i Batavia 4.000 Kr. ($\frac{28}{10}$ 21).
95. Kammerherre, fhv. Overførster, Dr. phil. P. E. MÜLLER til Udførelse af Kort med Højdekurver og Jordbunds-signaturer 400 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
96. Lektor, Cand. mag. TH. A. MÜLLER til Udarbejdelse af forskellige Arbejder om Holberg 1.200 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).

97. Skuespiller ROBERT NEHENDAM til fortsat Udarbejdelse af det kgl. Teaters Historie fra 1874 til vore Dage 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
98. Underbibliotekar, Dr. phil. DITLEF NIELSEN til Udgivelse af 1. Del af et Arbejde »Der dreieinige Gott in religionshistorischer Beleuchtung« 2.469 Kr. 04 Øre. Andet og sidste Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.469 Kr. 04 Øre ($\frac{8}{1}$ 14 og $\frac{6}{12}$ 20).
99. Samme til Deltagelse i Udarbejdelsen af en »Handbuch der südsemitischen Epigraphik« 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 21).
100. Docent, Dr. phil. JAKOB NIELSEN til matematiske Studier 1.600 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
101. Underbibliotekar LAURITZ NIELSEN til Forarbejder til et Værk om Danmarks Bibliografi og den danske Bogtrykkerkunst 1551—1600 1.600 Kr. Fjerde Bidrag af en femaarig Bevilling ($\frac{16}{12}$ 18 og $\frac{16}{12}$ 19).
102. Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til fortsatte Undersøgelser over Rækkeudviklinger og specielle analytiske Funktioner 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
103. Underarkivar, Dr. phil. WILLIAM NØRVIN til fortsatte Studier over den græske Psykologis og Erkendelsesteoris Historie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
104. Underarkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til fortsatte kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
105. Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND til Studier over Differensregning 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).

106. Professor O. OLUFSEN til en dansk Ekspedition til Sahara i Efteraaret 1922 10.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
107. Professor emer., Dr. phil. JULIUS PALUDAN til Udgivelse af en ny Samling litteraturhistoriske og æstetiske Afhandlinger 3.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
108. Kontorchef, Cand. polit. HENRIK PEDERSEN til Trykning og Udgivelse af et Værk om Landboforholdene i Danmark 1660—1730 2.247 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 15.750 Kr. ($\frac{3}{1}$ 06, $\frac{6}{6}$ 21 og $\frac{9}{9}$ 22).
109. Overlærer i Helsingør LAURITS PEDERSEN til Forarbejder til en Helsingørs Historie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
110. Professor ved den polytekniske Lærestanstalt P. O. PEDERSEN til Apparater og Assistance ved fortsatte Studier over elektriske Udladninger 3.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
111. Bibliotekar, Cand. mag. CARL S. PETERSEN til Udgivelse af Ludvig Holbergs samlede Skrifter 2.000 Kr. Ellefte Bidrag af en Bevilling paa 92.540 Kr. ($\frac{21}{2}$ 10).
112. Lektor, Dr. phil. HENNING E. PETERSEN til fortsatte Undersøgelser over Vegetationen paa Maglemose i Grib Skov 500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
113. Mag. scient. MØRTE P. PORSILD til en Studierejse til botaniske og etnografiske Museer i de forenede Stater og Canada 8.000 Kr. ($\frac{16}{12}$ 19).
114. Museumsinspektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til fortsatte Studier over antik Portrætkunst 1.800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
115. Samme til Clichéer til et Værk om antike Portrætter paa engelske Herresæder 5.653 Kr. 65 Øre ($\frac{7}{12}$ 21).
116. Professor C. RAUNKJÆR til Undersøgelse af den fredede Nørholm Hede m. H. t. Planteverden og Jordbund 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 21).

117. RHODOSEKSPEDITIONEN til Bearbejdelse af dens Materiale 14.163 Kr. 38 Øre.
118. Mag. scient. OVE ROSTRUP til Undersøgelsesrejser i Danmark i mykologisk Øjemed 800 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
119. Professor, Dr. phil. KR. SANDFELD til en Studierejse til Italien 2.500 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
120. Dr. phil. GUDMUND SCHÜTTE til Udarbejdelse af en Specialundersøgelse om den vestjyske Artikel 400 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
121. SELSKABET TIL UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE til Forberedelse af Udgivelsen af en Fortsættelse for Tiden 1451—1513 af »Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis« ved Dr. phil. William Christensen 2.500 Kr. Syvende og sidste Bidrag af en Bevilling paa 17.500 Kr. ($\frac{15}{12}$ 15).
122. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Cand. mag. K. STEPHENSEN til fortsat Bearbejdelse af Krebsdyrmaterialet fra Dr. Johs. Schmidts Togter 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
123. Docent, Cand. mag. WILLIAM THALBITZER til Afslutning af hans Værk om Østgrønlændernes (Ammassalikernes) Sprog og Kultur 2.904 Kr. 99 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.400 Kr. ($\frac{6}{12}$ 20 og $\frac{7}{12}$ 21).
124. Samme til en engelsk Oversættelse af samme Værk 725 Kr. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 2.300 Kr. ($\frac{20}{5}$ 15, $\frac{24}{5}$ 19, $\frac{10}{6}$ og $\frac{6}{12}$ 20).
125. Samme til Illustrationer til samme Værk 561 Kr. 80 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.320 Kr. ($\frac{10}{6}$ og $\frac{6}{12}$ 20, $\frac{7}{12}$ 21).
126. Frøken Cand. mag. MARGRETHE THIELE til systematisk Indsamling af Materiale til en dansk-fransk og en fransk-dansk Ordbog 1.600 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).

127. Samme til Kartotekmateriel til Ordbogsarbejde 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
128. Professor emer., Dr. phil. VILH. THOMSEN som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 6.000 Kr. ($\frac{30}{6}$ 13) samt Dyrtidstillæg 4.800 Kr.
129. Samme, Professor emer., Dr. phil. & theol. FR. BUHL og Professor, Dr. phil. DINES ANDERSEN til Konservering og Katalogisering af gammel-iranske Haandskrifter i Universitetsbiblioteket 342 Kr. 41 Øre. Ottende Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr. ($\frac{20}{12}$ 11).
130. Underbibliotekar, Dr. phil. POUL TUXEN til fortsatte indologiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
131. Samme til en Studierejse til Bagindien 2.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
132. Lektor, Dr. phil. HENRIK USSING til Indsamling af gamle Folks Fortællinger om gammelt Bondeliv i Danmark 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{7}{12}$ 21).
133. Docent, Mag. art. VILH. WANSCHER til fortsat Studium af Kunstens Historie 1.600 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
134. Dr. phil. SOPHUS WEBER til Undersøgelser over Luftstrømmes Indflydelse paa et Legemes Varmetab, samt over Psychrometrets Teori 1.200 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
135. Professor, Dr. phil. C. WESENBERG-LUND til Ferskvandsundersøgelser 2.700 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
136. Samme til fortsatte zoologiske Arbejder 2.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
137. Kunstmaler J. F. WILLUMSEN til Udarbejdelse af et Værk om den græsk-spanske Kunstner El Greco's Ungdom 5.000 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).

138. Professor, Dr. phil. ØJVIND WINGE til cytologiske Arbejder og Arvelighedsundersøgelser 1.200 Kr. ($\frac{7}{12}$ 21).
139. Underbibliotekar, Dr. phil. KURT WULFF til sprogvidenskabelige Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling ($\frac{6}{12}$ 20).
140. Samme til en Studierejse til Østasien 3.800 Kr. Andet og sidste Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.600 Kr. ($\frac{18}{12}$ 13 og $\frac{7}{12}$ 21).

Desuden er der af Fondets Midler (udenfor Afdeling B) bevilget Etatsraadinde Lorenz, Enke efter Fondets første »fri Videnskabsmand«, en livsvarig Understøttelse — hun døde dog i Slutningen af 1922 — og Enken efter en anden, til Fondets Foretagender nøje knyttet Forsker en midlertidig Understøttelse, endelig tilstaaet en dansk Videnskabsmand en Hjælp ved hans Tilbageflytning til Danmark.

III.

I Overensstemmelse med hvad der er fastsat ved Statutterne for Carlsbergfondet § XXII, lader Direktionen fremdeles medfølge den Beretning, den har modtaget fra Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg, og som er Genpart af den Beretning, det paahviler denne Bestyrelse aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Fremgang.

Allerunderdanigst Indberetning

fra

Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

I Aaret 1. Oktober 1921 til 30. September 1922 har det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

1. Prinsesse Sophia Augusta af Slesvig-Holsten-Gottorp, Fyrstinde af Anhalt. Samtidigt Maleri.
2. Dronning Louise, f. Prinsesse af Storbritannien, Kong Frederik V.s Gemalinde. Malet af Joh. Hørner.
3. Sophie Galt Pedersdatter, Christoffer von Festenbergs (Pax's) Hustru. Samtidigt Maleri.
4. Johan Adolf Kielman von Kielmansegg, gottorpsk Kammerpræsident. Samtidigt Maleri.
5. Formentlig foregaaendes Hustru Margrete von Hatten. Malet af Jurian Ovens 1654.
6. Karen Brahe Prebensdatter, Bogsamler. Samtidigt Maleri af Jacob Coning.
7. Mette Bille Axelsdatter, Kancelliraad Hans Lorents Arenfeldts Hustru. Malet af Johan Harmensz Coning 1729.
8. Ferdinand Anton Danneskiold-Laurvigen, Greve, Geheimekonferensraad, Direktør for det vestindiske og guineiske Compagnie. Malet af Johan Salomon du Wahl 1738.
9. To runde Miniaturebilleder i Profil af Damer fra den Danneskiold-Laurvigen'ske Kreds, hvorefter den ene bærer l'Union parfaite.
10. Michael Numsen, Overkrigssekretær, Feltmarskal. Malet af P. Wichmann.
11. Johan Sigismund Schulin, Greve, Oversekretær i Tyske Kancelli, Geheimeraad. Malet af Andreas Møller 1741.
12. Friederich Christian von Bracht, Hoflakerer. Malet af Johan Hørner.
13. Foregaaendes Hustru Dorothea Elisabeth Leidtlof. Malet af Johan Hørner.
14. Jacob von Benzon, Geheimekonferensraad, Statholder i Norge. Samtidigt Maleri.

15. Ditlev Reventlow, Greve, Overkammerherre, Geheime-
raad i Konseillet, Christian VII.s Opdrager. Malet af
Peder Als.
 16. Johan Ludvig Reventlow, Greve, Filantrop. Malet af
Anton Graff 1783.
 17. Gertrud Sabina Trott, Kunstdrejer Lorentz Spenglers
Hustru. Relief i Pibeler.
 18. Ubekendt Dannebrogssridder. Buste af Grossi.
 19. Hans Christian Andersen, Eventyrdigter. Tegnet af Carl
Hartmann 1845.
 20. Peder Hjort, Lektor, Literat. Tegnet af F. Vermehren
1849.
 21. Constant Peter Heinrich Maria Walpurgis Dirckinck
Holmfeld, Friherre, Amtmand, Politiker. Malet af J.
Vilhelm Gertner.
 22. Christian Albrecht Jensen, Portrætmaler. Selvportræt.
 23. Jens Jessen, Redaktør, Forkæmper for Danskheden i
Slesvig. Malet af Herman Vedel 1922.
 24. Jens Nørregaard, Dr. phil., Højskoleforstander, Politiker.
Malet af Johannes Kragh.
 25. Martin Andersen Nexø, Forfatter. Malet af August Tørs-
leff 1913.
 26. Danske Orlogsskibe foran København 1658. Tegning
af W. van der Velde.
 27. Frederiksborg Slot. Akvarel, udført af Johannes Ludvig
Camradt 1829.
- B. Ved Bytte:
28. Dronning Sophie af Danmark, født Prinsesse af Mecklen-
borg-Schwerin, Kong Frederik II.s Gemalinde. Malet
af Jacob van Doort 1626.
 29. Hertug Hans den Yngre af Slesvig-Holsten-Sønderborg.
Samtidigt Maleri.

30. Kong Christian den Fjerde. Samtidigt Maleri.
31. Hertug Ernst Gynther af Slesvig-Holsten-Sønderborg. Guvernør paa Als. Samtidigt Maleri.
32. Comtesse Sophie Amalie Ahlefeldt, Hertug Frederik Wilhelm af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburgs Gemalinde. Samtidigt Maleri.
33. Hertug Frederik Christian af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, dansk General († 1794). Malet af Chr. Aug. Lorentzen.
34. Foregaaendes Gemalinde Prinsesse Charlotte Amalie Wilhelmine af Slesvig-Holsten-Nordborg-Pløen. Samtidigt Maleri.
35. Frederik Danneskiold-Samsøe, Greve, Generaladmiral-lieutenant, Overkrigssekretær for Søetaten og Surintendant de marine. Samtidigt Maleri.
36. Karl Mantzius, Dr. phil., kgl. Skuespiller og Direktør for det kgl. Theater. Malet af G. Achen 1896.

C. Som Gaver:

Fra Proprietær Lauritz Zacharias Jacobsens og Hustru, født Wiberg's Legat gennem det kgl. Akademi for de skønne Kunster:

37. Kong Christian den Tiendes Besøg i Juliedalen ved Jacobshavn. Malet af L. Tuxen 1921.
38. Georg Brandes, Dr. phil., Professor. Malet af Herman Vedel 1922.

Fra Kammerherre, Lehnsbaron Rosenørn-Lehn til Guld-
borgland:

39. Kong Christian den Fjerde af Danmark. Broderi efter et Maleri af Karel van Mander, formentlig udført af Leonora Christina.
40. Kong Christian den Fjerde af Danmark. Malet af Andreas Magerstadt 1645.

41. Dronning Caroline Mathilde af Danmark, født Prinsesse af Storbritannien, Kong Christian VII.s Gemalinde. Tegnet af Peder Als.
42. Hertug Christian August af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, dansk General, Guvernør paa Als. Malet af Johan Salomon du Wahl 1724.
43. Christoffer Suenck, kongelig Arkelimester. Samtidigt Maleri.
44. Frederik Ahlefeldt, Greve, Storkansler. Malet af Abraham Wuchters.
45. Wilhelm af Ulrichsdal, General, Kommandant i Frederiksstad. Malet af Peder Als.
Fra Stamhusbesidder Mylius-Benzon til Benzon:
46. Christian Frederik von Holstein, Geheimeraad. Malet af Georg M. Fuchs 1783.
47. Formentlig Landgreve Carl af Hessen-Cassel, Kong Christian VII.s Svoger, Statholder i Hertugdømmerne. Malet af Jens Juel.
Testamenteret af Kontorchef J. W. J. Gudenrath og Hustru:
48. Schack Just Gudenrath, Etatsraad, Criminal- og Politiretsassessor. Malet af Chr. Andreas Schleisner 1873.
Fra Store Nordiske Telegrafskab:
49. Edouard Suenson, Kammerherre, Kommandør, Direktør for Store Nordiske Telegrafskab. Malet af Bertha Wegmann.
Fra de danske Garderforeninger:
50. Bianco Boeck, Kammerherre, Oberst i Livgarden. Malet af Heinrich Dohm 1921.

Foruden ovennævnte Kunstværker har Museet i Aarets Løb erhvervet forskellige Genstande af historisk eller personalthistorisk Betydning.

Som Depositum fra Hans Majestæt Kongen modtog det den Allerhøjstsamme af Grønlænderne skænkede Kajak.

Som Gave fra Fru Anna Nørgaard, f. Suhr, den af Johan Ludvig Heiberg benyttede astronomiske Kikkert. Fra Boet efter Manufakturhandler B. C. M. Aarøe, Thisted, et Kort over Slesvig, benyttet af Læssøe i Slaget ved Idsted, og fra Pastorinde Hertz et af Helgesen ejet Kort over Slesvig og Holsten.

Erhvervet er endvidere en stor polykrom Fajanceopsats, formentlig fra Fabriken paa Østerbro, et Blækhus af Kastrup-Fajance, en Pinte med det danske Vaaben, Kong Frederik IV.s Mundcaraffel med Inscription og Navneciffer; en stor sleben Pokal med Fremstilling af Frederikshald og af Kong Karl XII.s Død, og forskellige karakteristiske danske Møbler.

En Del af de netop omtalte Genstande, samt de Malerier, som foran er opregnede under Nr. 3, 6, 7, 10, 11, 14, 39—47, er erhvervede ved Lensnævnenes Mellemkomst.

Museets Samling af Stik er bleven betydelig forøget. De historiske Blade er under Omordning.

Den store Samling af fotografiske Negativer med Portrætfremstillinger baade efter Kunstværker og efter Naturen er bleven ordnet og opstillet lettere tilgængelig.

Gobelinvæveriet til Riddersalen er i Aar planmæssigt fortsat, og det andet Hjørnegobelin »Den fjendtlige Flaade flyer 1612« er anbragt paa Plads.

Museet har i det forløbne Aar været besøgt af 66.871 Personer.

København, den 30. November 1922.

F. BROCKENHUUS-SCHACK. M. MACKEPRANG. KR. ERSLEV.

O. ANDRUP

IV.

**Oversigt over Indtægt, Udgift og Status
for Afdelingerne A, B og C.**

Indtægt.

Afdeling A (Laboratoriet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	135.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1920—21	1.986	- 75 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1921—22	36.572	- 76 -
Tillagt Afdelingen af Reservefondet ved Direktionens Beslutning (jfr. Beretningen fra forrige Aar)	100.000	- » -
Afgift af Telefonstativ	30	- » -
Salg af »Meddelelser« i 1921—22	133	- 20 -
Samlet Indtægt...	273.722 Kr.	71 Ø.
Herfra Underskud 1. Oktober 1921	23.604	- 41 -
I alt...	250.118 Kr.	30 Ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	380.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1920—21	6.814	- 26 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1921—22	36.000	- » -
Refusion af en tidligere udbetalt Bevilling	2.400	- » -
Samlet Indtægt...	425.214 Kr.	26 Ø.
Herfra Underskud 1. Oktober 1921	793	- 71 -
I alt...	424.420 Kr.	55 Ø.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	135.000 Kr.	» Ø.
Rente af den med Fondet fælles Kassebeholdning i 1920—21	4.171	- 95 -
Rente af Afdelingens Sparepenge (Krav paa Fondets Obligationsmasse) i 1921—22	19.417	- 50 -
Rente af egen Kassebeholdning	854	- 25 -
At overføre...	159.443 Kr.	70 Ø.

	Overført...	159.443	Kr. 70 Ø.
Indtægter af Billetsalg og Forevisning	44.254	-	» -
Forskellige Indtægter	25.414	-	48 -
	Samlet Indtægt...	229.112	Kr. 18 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1921.....	37.534	-	77 -
	I alt...	266.646	Kr. 95 Ø.

Udgift.

Afdeling A.

Laboratoriets Driftsudgifter (foran S. 67).....	182.238	Kr. 95 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Sept. 1922 udgør...	67.879	- 35 -
	250.118	Kr. 30 Ø.

Afdeling B.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder ¹	414.931	Kr. 64 Ø.
Tilskud til Videnskabernes Selskab.....	10.000	- » -
	Samlet Udgift...	424.931 Kr. 64 Ø.
hvorefter der 30. September 1922 er et Underskud af	511	- 09 -
	424.420	Kr. 55 Ø.

Afdeling C.

Administration.....	33.961	Kr. 84 Ø
Museets Drift	50.175	- 71 -
Samlingens Forøgelse og Vedligeholdelse	54.113	- 62 -
Gobelinsvævningen.....	54.502	- 86 -
Litterær Virksomhed.....	199	- 21 -
Forskellige Udgifter.....	10.644	- 80 -
	Samlet Udgift...	203.598 Kr. 04 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1922 udgør	63.048	- 91 -
	266.646	Kr. 95 Ø.

Status.

Afdeling A ejede

$\frac{1}{10}$ 1921: 789.123 Kr. 38 Ø. $\frac{1}{10}$ 1922: 880.607 Kr. 14 Ø.

Afdeling B ejede

$\frac{1}{10}$ 1921: 799.206 Kr. 29 Ø. $\frac{1}{10}$ 1922: 799.488 Kr. 91 Ø.

Afdeling C ejede

$\frac{1}{10}$ 1921: 469.034 Kr. 77 Ø. $\frac{1}{10}$ 1922: 494.548 Kr. 91 Ø.

¹ Af de givne Bevillinger (af hvilke er bortfaldet Kr. 5.637,12) henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalt Kr. 388.906,87. Størstedelen af dette Beløb var dog heller ikke forfaldet til Udbetaling endnu.

V.

For **Ny Carlsbergfondets** Midler er der i 1921—22 indkøbt følgende Kunstværker, der alle er skænkede til Ny Carlsberg Glyptotek:

Ægyptisk Kunst:

- Æ. I. Nr. 1588. Statuette af Flodhest. Blaa Fayence. 11.—12. Dynasti.
- » » » 1589. Voksmodel af en Vædder. 26. Dynasti.
- » » » 1590. Statuette af Ibis. Grøn Fayence. 26. Dynasti.
- » » » 1591. Aryballos af Form som et Pindsvin. Grøn Fayence. 22.—25. Dynasti.
- » » » 1592—93. To Stenvaser. 1. Dynasti.
- » » » 1594. Broncefigur af Bes. 26. Dynasti.
- » » » 1595. Statuette af Kong Taharka. Bronze. 25. Dynasti.
- » » » 1596. Grundsten med Ramses II.s Kartusch. Blaa Fayence. 19. Dynasti.
- » » » 1597. Statuette af sovende Neger. Kalksten. 9.—10. Dynasti.
- » » » 1598. Statuette forestillende Mumie med Sjøleflugt ved Siden. Basalt. 18.—19. Dynasti.
- » » » 1599. Fragment af et Hoved, forestillende Pyramidekongen Khafra. Fra Kongens Pyramidetempel ved Gizeh. Alabastagtigt Marmor. 4. Dynasti.
- » » » 1600. Skaal, der har tilhørt Dronning Ahmes-Nefertari. Grøn Fayence. 18. Dynasti.
- » » » 1601—3. Tre Alabastkrukker. 1. Dynasti.
- » » » 1604 og 1607—9. Flintknive og Pilespids af Elfenben. 1. Dynasti.
- » » » 1605—6. Løve og Løvinde. Elfenben. 1. Dynasti.
- » » » 1610. Pilasterfragment. Kalksten. 18. Dynasti.

Æ. I. Nr. 1611. Lervase med blaa Ornamenten. 18. Dynasti.
 » » » 1612—14. To Freskopartier og Farveprøver.

1600—1609 stammer fra Fondets Subskription paa Flinders Petries Udgravninger i Abydos og 1610—14 fra Egypt Exploration Funds Udgravninger i Tell-el-Amarna.

Græsk Kunst:

I. Nr. 2686. Torso af en siddende Mænade. Fra Leptis i Tripolis. Statue. Hellenistisk Kunst. Marmor.

Etruskisk Kunst:

H. I. Nr. 443. Foculus (Miniature-Ildsted), dekoreret med Kvindehoveder. Ler (Bucchero Nero). 7.—6. Aarh. f. Kr. Fra Chiusi.

Moderne Kunst:

I. Nr. 1794. Nielsen, Kai: Vandmoderen med sine Børn. Gruppe. Marmor.
 » » 1800. Elo, S.: Buste af Billedhuggeren H. V. Bissen. Bronze.
 » » 1801. Samme: Buste af Billedhuggeren H. E. Freund. Bronze.

Ifølge Regnskabsoversigten for Ny Carlsbergfondet for 1921—22 andrager dets Indtægt, Udgift og Status følgende Beløb:

Indtægt:

1. Disponibel Andel i Carlsberg		
Bryggeriernes Overskud for		
1920—21.....	261.813 Kr. 43 Ø.	
Herpaa modtaget Forskud ...	70.000 - » -	
	<hr/>	191.813 Kr. 43 Ø.
	At overføre...	191.813 Kr. 43 Ø.

	Overført...	191.813 Kr. 43 Ø.
2. Rentekonto:		
a. Renter af Grundfondet:		
Renter af Obligationsbeholdning.....	46.314 Kr. 50 Ø.	
Renter af »Tilbageholdt til Drift og Nyanlæg«.....	41.932 - 52 -	
b. Renter af Aktiver udenfor Grundfondet:		
Renter af Obligationer	230 - » -	
Renter af »Tilbageholdt til Drift og Nyanlæg«.....	16.616 - 98 -	
Renter fra Carlsbergfondet.	1.172 - 39 -	
Renter fra A/S. »Valby Villa-kvarters Værn«.....	5.355 - » -	
Renter paa Konto Kurant og Kontrabog ..	682 - 16 -	
	<hr/>	112.303 - 55 -
3. Forskud fra Carlsbergfondet	115.000 - » -	
Forskellige og tilfældige Indtægter.....	1.041 - 72 -	
	<hr/>	Samlet Indtægt... 420.158 Kr. 70 Ø.
Hertil Kassebeholdning den 30. Sept. 1921.....	40.358 - 67 -	
	<hr/>	Ialt... 460.517 Kr. 37 Ø.
Samlet Udgift	398.494 - 96 -	
Kassebeholdning den 30. Sept. 1922.....	62.022 Kr. 41 Ø.	

Udgift.

1. Tilskud til Ny Carlsberg Glyptotek i 1921	59.116 Kr. 96 Ø.
2. Nybygninger, Hovedstandsættelse m. m. i Glyptoteket	69.161 - 22 -
3. Kunstindkøb	44.267 - 47 -
4. Andre fundatmæssige Formaal	46.319 - 88 -
5. Rente- og Afdragskonto:	
a. Renter og Afdrag paa Gæld til Carlsbergfondet	71.222 Kr. 31 Ø.
b. Renter og Afdrag paa Gæld til D'Hrr. Helge og Vagn Jacobsen	80.000 - » -
c. Refusion til Bryggerierne af Legatreanter	9.200 - » -
	<hr/>
	160.422 - 31 -
At overføre...	379.287 Kr. 84 Ø.

	Overført...	379.287 Kr. 84 Ø.
6. Administration:		
a. Lønninger	4.943 Kr. » Ø.	
b. Leje af Lokale	2.500 - » -	
c. Kontorhold	1.379 - 20 -	
		8.822 - 20 -
7. Forskellige og tilfældige Udgifter	10.384 - 92 -	
	Samlet Udgift...	<u>398.494 Kr. 96 Ø.</u>

Der paahviler Ny Carlsbergfondet følgende Gæld:

1. Til Carlsbergfondet	234.740 Kr. 98 Ø.
2. Til D'Hrr. Helge og Vagn Jacobsen	255.616 - 49 -

Ny Carlsbergfondets Aktiver udgjorde pr. 30. Sept. 1922:

A. Grundfondet:

I. Tilbageholdt til Bryggeriernes Drift	1.011.935 Kr. 97 Ø.
II. Kreditforeningsobligationer, nominal Værdi	1.014.100 - » -
III. Indestaaende paa Kontrabog	1.706 - 95 -
	Summa... <u>2.027.742 Kr. 92 Ø.</u>

B. Udenfor Grundfondet:

I. Indtægt fra Carlsberg Bryggerierne, tilbageholdt til Drift og Nyanlæg	501.267 Kr. 09 Ø.
II. Kreditforeningsobligationer, nominal Værdi	5.000 - » -
III. Aktier i »Selskabet til Oprettelse af Boliger for Arbejderklassen«, nominal Værdi	900 - » -
IV. Panteobligation i Aktieselskabet Valby Villa-kvarters Værn	107.100 - » -
	Summa... <u>614.267 Kr. 09 Ø.</u>

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 28. Febr. 1923.

H. JACOBSEN. A. P. WEIS. L. ZEUTHEN.

VI.

Om Fondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1921—22 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 2.781.030 Kr. 34 Ø.; deraf udgør Renter 688.646 Kr. 92 Ø. Til Administration, Fondets Bygning og Æresboligen paa Gamle Carlsberg er med-

gaaet 119.736 Kr. 70 Ø., saaledes at Fondets Overskud udgør 2.661.293 Kr. 64 Ø. Heraf er ekstraordinært henlagt til Reservefondet 500.000 Kr. til Erstatning for et til et Pensionsfond for Afdelingerne henlagt Beløb, og til Raadighed for Afdelingerne er stillet 720.000 Kr.; til Formueforøgelse er derefter 1.441.293 Kr. 64 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer imidlertid viser en beregnet Nedgang paa 128.442 Kr. 15 Ø., bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af 1.312.851 Kr. 49 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ til Grundfondet og $\frac{1}{3}$ til Reservefondet.

Af det ovennævnte Tilskud til Afdelingerne er hvad der ligger mellem 300.000 og 600.000 Kr. efter Direktionens enstemmige Beslutning (jvfr. Statuternes § XII) fordelt med $\frac{1}{5}$ til Afd. A, $\frac{3}{5}$ til Afd. B og $\frac{1}{5}$ til Afd. C.

Balance den 30. September 1922.

Aktiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Gamle Carlsberg	5.665.708 Kr. 09 Ø.	
Ny Carlsberg	4.337.647 - 09 -	
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg med Fradrag af Afskrivning	11.606.861 - 79 -	
Ejendommen Matr. Nr. 1440 Udenbys Vester Kvarter	185.107 - 72 -	
Bryggeriet Alliance	235.000 - » -	
Søndermarkshuset	37.337 - 05 -	
Grunde ved Jerichausgade	219.162 - 18 -	
Beholdninger	7.203.170 - 27 -	
Kassebeholdning	2.812.186 - 58 -	
Udestaaende Fordringer m. m.	3.353.972 - 45 -	
		35.656.153 Kr. 22 Ø.
	At overføre	35.656.153 Kr. 22 Ø.

Overført... 35.656.153 Kr. 22 Ø.

Obligationer:

a. Børseffekter.....	15.018.200 Kr.	» Ø.		
b. Prioritetsobligationer	689.498	- 61	- 15.707.698	- 61 -
Ejendomskonto.....			1.666.818	- 10 -
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Drifts-				
overskud			3.490.000	- » -
Andet Tilgodehavende.....			1.410.990	- 90 -
Carlsberg Bryggeriernes Pensionsfonds Effekter ...			632.480	- 26 -
Kassebeholdning.....			2.860.032	- 53 -
			<u>Kr. 61.424.173</u>	<u>Kr. 62 Ø.</u>

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Pensionskasserne	1.123.478 Kr.	» Ø.		
Gældsbreviskonto.....	33.547	- 03	-	
Prioritetskonto	310.603	- 47	-	
Tilbageholdt til Driftska-				
pital og Nyanlæg af Ny				
Carlsberg	3.290.000	- »	-	
Tilbageholdt til Driftska-				
pital og Nyanlæg af				
Gamle Carlsberg	3.490.000	- »	-	
Anden Gæld	6.005.433	- 53	-	
Gamle Carlsbergs Priori-				
teter	78.561	- 97	-	
Ny Carlsbergs Legater..	205.000	- »	-	
			<u>14.536.624</u>	<u>Kr. » Ø.</u>
Bryggeriernes Reserve- og Fornyelsesfond....			8.411.748	- 47 -
Bryggeriernes Pensionsfond.....			1.642.935	- » -

Afdelingerne:

a. Laboratoriebygningen	531.096 Kr.	54 Ø.		
b. Afdelingernes Krav paa				
Fondet	2.174.644	- 96	-	
c. Tilgodehavende for				
Aaret	735.011	- 63	-	
			<u>3.440.753</u>	<u>- 13 -</u>
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret....			2.054.792	- 94 -
4½ % Laan af 1902			900.000	- » -

At overføre... 30.986.853 Kr. 54 Ø.

	Overført . . .	30.986.853	Kr. 54	Ø.
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensions-	kasserne for Tiden før 1901	187.908	- 43	-
Fondets og Laboratoriets Pensionskasser		55.756	- 51	-
Afdelingernes Pensionsfond		500.000	- »	-
Det Jacobsenske Familielegat		209.266	- 54	-
Videnskabernes Selskabs Tilgodehavende		57.662	- 28	-
Kursdifference Konto		2.502.000	- »	-
Kapitalkonto		26.924.726	- 32	-
		<u>Kr. 61.424.173</u>	<u>Kr. 62</u>	<u>Ø.</u>

Til Kapitalkonto svarer:

Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg	5.269.631	Kr. 14	Ø.
Fondets Indestaaende i Gamle Carlsberg	6.952.692	- 14	-
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	3.690.000	- »	-
Fondets Indestaaende i Fondets Bygning	838.791	- 07	-
Grundfondet	6.782.407	- 98	-
Reservefondet	3.391.203	99	-

VII.

Prof. A. B. DRACHMANN blev 5. Maj 1922 genvalgt til Medlem af Direktionen for Tiden indtil 1932.

Direktionen for Carlsbergfondet 15. Marts 1923.

A. B. DRACHMANN. KR. ERSLEV. VALD. HENRIQUES.
JOH. HJELMSLEV. C. H. OSTENFELD.

III.

Udvalget for Forsendelse af videnskabelig Litteratur til fremmede Biblioteker.

Beretning for 1922—1923.

Udvalgets Arbejde har været fortsat efter den tidligere fremsatte Plan: 16 Hovedbiblioteker har modtaget de vigtigste i det forløbne Aar udgivne nye Værker og sammen med 53 andre Bibliotheker Fortsættelse af Tidsskrifter og andre Subskriptionsværker, som de p. G. a. Valutavanskeligheder ikke længer kan holde for egne Midler.

Fra den 1. Maj 1922 til den 30. April 1923 er der afsendt 1.264 forskellige Bøger og Hefter i 7.620 Numre til en samlet Bogladepris af Kr. 22.319,96. Bøger til en Pris af 4.754 Kr. er skænkede Selskabet; Forlæggernes Rabat svarer til godt 8.700 Kr., mens der ialt er betalt 8.858,19 Kr. for Bøger.

Der er særlig Grund til at nævne, at Selskabet er indtraadt som Abonnent paa 117 Fortsættelsesbøger i 915 Eksemplarer og paa 33 Tidsskrifter i 205 Eksemplarer; disse Fortsættelsesværkers Hefter og Bøger repræsenterer omtrent Halvdelen af alt, hvad der i Aarets Løb er afsendt, og skønmæssigt over 5.000 Kr.s Udlæg; denne Post vil kunne ventes at gaa noget ned i de kommende Aar, eftersom Bøgerne afsluttes, mens Abonnementsbeløbet for Tidsskrifter ikke let vil kunne reduceres.

Baade Carlsbergfondet og Rask-Ørsted Fondet har bestemt, at et Antal, i Reglen 16, Pligteksemplarer af alle

vigtigere Bøger, der i Fremtiden modtager Fondenes Understøttelser til Trykning, skal afgives til Selskabets Fordeling blandt udenlandske Bibliotheker.

Paaskønnelsen af Selskabets Virksomhed paa dette Omraade har været meget stor, særlig maaske i Randstaterne og Finland og Tyskland. En nærmere Føling med Belgiens, Frankrigs og Italiens Bibliotheker vilde Sekretæren hade søgt paa en Rejse i Foraaret, men denne blev af særlige Grunde afbrudt, før der var naaet et Resultat.

Paa Selskabets Vegne vil Udvalget ved denne Lejlighed ligesom tidligere takke Forlæggerne for den Støtte, de under stadig vanskelige Forhold yder ved at give det 60⁰/₀ Afslag i Bogladepriserne for alle nye Bøger.

Regnskab 1. Januar—31. December 1922.

Indtægter.

Kassebeholdning overført fra 1921	1.072, 75 Kr.
Rask-Ørsted Fondets Bidrag.....	8.700, 00 -
»Bellibria«	2.500, 00 -
Renter	78, 78 -
	<u>12.351, 53 Kr.</u>

Udgifter.

Bogindkøb	7.490, 46 Kr.
Transport og Emballage.....	1.160, 14 -
Kontorudgifter	1.031, 31 -
Lønning	2.400, 00 -
	<u>12.081, 91 Kr.</u>
Balance, overført til 1923	269, 62 -
	<u>12.351, 53 Kr.</u>

Regnskabet er revideret af Selskabets Revisorer.

Maj 1923.

NIELS BJERRUM.

MARTIN KNUDSEN.

H. O. LANGE.
(Formand.)

VILH. SLOMANN.

FORTEGNELSE

OVER

VIDENSKABERNES SELSKABS PUBLIKATIONER

JULI 1922—JUNI 1923.

I. Oversigt

over Selskabets Forhandlinger Juni 1921—Maj 1922.

(Færdig fra Trykkeriet ^{18/8} 1922.)

II. Meddelelser.

A. Historisk-filologiske:

- Bd. V. Nr. 2: **Frederik Poulsen**: Vases Grecs récemment acquis par la Glyptothèque de Ny-Carlsberg. (Færdig fra Tr. ^{20/10} 22.)
- Bd. VI. Nr. 3: **F. Ohrt**: De danske Besværgelser mod Vrid og Blod. Tolkning og Forhistorie. (Færdig fra Tr. ^{15/8} 22.)
- Bd. VII. Nr. 2: **Gudmund Schütte**: Jysk og østdansk Artikelbrug. (Færdig fra Tr. ^{30/11} 22.)
- Bd. VII. Nr. 1: **H. v. Arnim**: Xenophons Memorabilien und Apologie des Sokrates. (Færdig fra Tr. ^{26/8} 23.)
- Nr. 2: **Kr. Nyrop**: Études de grammaire française (17—19) (Færdig fra Tr. ^{17/8} 23.)

B. Filosofiske:

- Bd. I. Nr. 4: **Harald Høffding**: Begrebet Analogi. (Færdig fra Tr. ^{28/6} 23.)

C. Matematisk-fysiske:

- Bd. V. Nr. 1: **Niels Nielsen**: Recherches sur les Équations de Lagrange. (Færdig fra Tr. ^{9/8} 23.)
- Nr. 2: **J. Kampé de Fériet**: Sur une formule d'addition des polynomes d'Hermite. (Færdig fra Tr. ^{9/8} 23.)

- Bd. V. Nr. 4: **Niels Nielsen**: Recherches sur certaines Équations de Lagrange de formes spéciales. (Færdig fra Tr. ^{4/7} 23.)

D. Biologiske:

- Bd. III. Nr. 10: **C. Raunkiær**: Forskellige Vegetationstypers forskellige Indflydelse paa Jordbundens Surhedsgrad (Brintionkoncentration). (Færdig fra Tr. ^{30/12} 22.)

III. Skrifter.

Naturvidenskabelig og matematisk Afdeling:

8. Række, Bd. IV. Nr. 1,3: **N. Bohr**: On the Quantum Theory of Line-Spectra. Part III. 1922.
- — Nr. 2: **Eug. Warming**: Økologiens Grundformer. Udkast til en systematisk Ordning. 1923.
- Bd. V. Nr. 3: **K. Brünnich-Nielsen**: Zoantharia from senone and paleocene deposits in Denmark and Skaane. 1922.
- Bd. VIII.: **Knud Jessen** og **Jens Lind**: Det danske Markukrudts Historie. 1922—23.
-

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

EXTRAITS DES PROCÈS-VERBAUX
DES SÉANCES

RÉSUMÉ D'OUVRAGES PRÉSENTÉS DANS LES SÉANCES
DE L'ACADÉMIE PAR DES MEMBRES

ÉTUDES SUR LES TEMPS DES VIKINGS

PAR

JOHANNES STEENSTRUP

(COMMUNICATION FAITE EN 1923 DANS LA SÉANCE DU 9 MARS)

1. Sur un ancien nom de la Bretagne et un nom pour
l'armée des vikings.

Par le résumé qu'on va lire l'auteur voudrait appeler l'attention sur quelques études concernant l'époque des vikings et publiées dans le *Historisk Tidsskrift*, 9e série, vol. III. La première étude s'occupe du nom que les nations celtiques de l'Angleterre donnaient à la presqu'île de Bretagne. Nommée *Armorica* par les Romains, cette contrée était connue chez les peuples cambriques d'Outre-Manche sous le nom de *Litau*, *Letavia*, dérivé du celtique *lit*, *let* (aujourd'hui *llyd*, *lled* dans le Pays de Galles) et correspondant au latin *latitudo*. Pour eux, c'était le pays étendu, le continent par opposition à leur propre île. Dans la *Vita S. Gildae* (vers 1020) on lit : *Britannia quae olim Letavia dicta fuit* ; dans d'autres textes anciens un Breton est nommé *Letewic*¹. Les Anglo-Saxons auraient alors donné à la population de la Bretagne le nom de *Lidwicas* ; voilà l'explication communément adoptée. Pourtant il me paraît utile d'approfondir la question si l'on a bien compris le nom cité.

¹ Comp. K. Zeuss, *Die Deutschen und die Nachbarstämme* ; E. Windisch, *Keltische Sprachen*, dans *Ersch u. Gruber, Allg. Encyclopädie* 2e section, vol. XXXV (1884) p. 134 ; C. W. Glück, *Die bei C. J. Caesar vorkommenden keltischen Namen* ; R. Thurneysen dans *Indogerm. Forschungen* IV, p. 85.

Voici comment la chronique anglo-saxonne expose la situation dans le royaume occidental des Francs après la mort, en décembre 884, du roi Carloman, fils de Louis le Bègue. L'héritage semblait revenir de droit à l'empereur Charles le Gros, souverain de l'empire oriental des Francs. En effet, ce prince accourut d'Italie en France pour s'arroger le pouvoir: »885 (886). Dans cette année Charles prit possession du royaume occidental et de tout l'empire de ce côté de la Méditerranée et au delà de cette mer, tel que l'avait possédé son arrière grand-père [Charlemagne], à l'exception de Lidwiccas (*butan Lidwiccum*)«. Le chroniqueur Asser, contemporain du roi Alfred et auteur d'une Vie de ce souverain, rend la fin de ce passage par ces mots: »à l'exception du pays d'Armorique«, et cette phrase se retrouve chez Florentius de Worcester. La capacité et les solides connaissances du chroniqueur Asser ont été établies il y a quelques années par M. W. H. Stevenson qui a donné une nouvelle édition du texte original, accompagnée de commentaires remarquables.¹ Jusqu'à présent aucun doute n'a été prononcé sur l'affirmation de Florentius et d'Asser, que le territoire qui n'entrait pas sous la domination de Charles le Gros, était la Bretagne.

Mais est-ce bien là la vérité? Il est vrai que la Bretagne a toujours insisté sur une certaine indépendance, jusqu'aux temps de Charles VIII et de Louis XII, où ce duché fut réuni aux domaines de la Couronne pour être enfin, sous François 1er, définitivement incorporé au royaume. Telle était donc la situation, aussi sous les Carlovingiens, mais justement pendant le règne de Charles le Gros l'indépendance était difficile à maintenir. Les deux comtes, Alan de Bro-Weroc et Judichael de Rennes, se faisaient continuellement la guerre, ce qui leur faisait négliger la défense contre les attaques réitérées des Normands. Ce n'est qu'après la mort de Charles le Gros (janvier 888) qu'ils réussirent à rassembler la population dans une attaque commune contre

¹ Asser's Life of King Alfred, ed. W. H. Stevenson c. 70: absque Armoricano regno.

les vikings. Ce combat coûta la vie au comte Judichael, mais au cours de cette année-là et des deux années suivantes les vikings furent complètement chassés de la Bretagne. Alan, qu'on célébrait bientôt sous le nom du »Grand«, adopte à cette époque le titre de roi; cependant il continue aussi de se nommer duc ou seigneur. Parmi ses prédécesseurs plusieurs avaient de temps en temps pris le nom de rois, mais ce titre était sans aucune importance pour la conception générale de leurs relations avec le roi des Francs; avant et après Alan le Grand, ils restaient ses vassaux.¹ Pour moi, la localité que nomme la chronique anglo-saxonne, ne peut pas être la Bretagne, et cette opinion se trouve de tous points confirmée par ce que rapporte la même chronique sur la situation générale, à la mort de Charles le Gros. »888 (887). Charles, roi des Francs, mourut; six semaines avant sa mort son neveu Arnolphe lui arracha le pouvoir. Le royaume fut alors partagé en cinq parties, et cinq rois y furent consacrés, lesquels dirent qu'ils voulaient tenir le pays de sa main... Arnolphe établit sa résidence dans le pays à l'est du Rhin, Rodolphe obtint le royaume du centre, Odon la partie occidentale, Bérengar et Widon le pays des Lombards et les provinces de ce côté des montagnes.« Remarquons qu'il s'agit toujours de l'ancien empire de Charlemagne et des Francs; nulle part il n'est dit que la Bretagne ne fût pas comprise dans l'un ou l'autre de ces vastes royaumes, et encore moins est-il dit qu'elle fût gouvernée par un sixième roi indépendant.

Mais, si le *butan Lidwicum* de la chronique anglaise ne désigne pas la Bretagne, ni les Bretons, à quel pays ou à quelle nation ces mots ont-ils trait? Avant de répondre à cette question, considérons un peu les circonstances vraiment singulières dans lesquelles Charles le Gros est dit avoir »réuni« l'empire franc. Depuis une soixantaine d'années les vikings ravageaient presque toutes les côtes de l'empire; en maint endroit ils avaient usurpé momentanément

¹ A. de la Borderie, Histoire de Bretagne II p. 328 et suiv., 331 et suiv., 339 et suiv.

ment le pouvoir souverain, et s'étaient établis le long des fleuves. Ils avaient fini par former »la grande armée«, qui en 885 avait entouré Paris. Le siège de cette ville dura plusieurs années, et si les assaillants consentaient, au prix de fortes sommes, à s'éloigner de temps en temps, ce n'était que pour saccager la Bourgogne ou d'autres contrées au centre ou sur la côte nord de la France. Dans l'automne de 889 les vikings reparurent pour la quatrième et, momentanément, la dernière fois sous Paris et se firent encore payer pour cesser les hostilités; enfin ils quittèrent les bords de la Seine. Telle était donc la situation pendant le règne de Charles le Gros. La »réunion« de l'empire de Charlemagne sous un seul souverain nous apparaît sous un jour qui n'est pas sans nuages, et il aurait été naturel si le chroniqueur avait ajouté à son récit: »à l'exception de ce que possédaient les Normands.« C'est là le sens qu'on voudrait trouver aux paroles de la chronique qui nous occupent.

Considérons maintenant le second récit de la chronique où l'on a voulu retrouver la même désignation d'un peuple. »915. Dans cette année une grande flotte est venue ici du sud, de Lidwicas; avec cette flotte étaient deux iarls, Ottar et Hroald; ils ont navigué vers l'ouest jusqu'à ce qu'ils ont atteint l'embouchure de la Severn, et ils ont ravagé le pays des Gallois tout le long de la mer, comme bon leur semblait.« Il n'est pas nécessaire de suivre plus loin le progrès de ces vikings; la question se pose déjà: d'où sont-ils venus? Si Lidwicas veut dire la Bretagne, on est embarrassé par le fait qu'il est impossible de constater, justement à cette époque-là, l'existence d'aucune colonie ou d'aucun camp de vikings en Bretagne ou sur l'embouchure de la Loire. De même on s'étonne de cette phrase »de Lidwicas, ils ont navigué vers l'ouest, jusqu'à la Severn«, puisque la Bretagne est située directement au sud de Cornouailles. Et quand Florentius de Worcester de son côté raconte qu'ils venaient »de la province appelée Lydwiccum«, il a fait du nom d'une population un nom de lieu. En

outré, cet historien prouve par ces propres paroles qu'il ne peut pas avoir pensé à la Bretagne, car il nous donne le renseignement que c'était la même armée qui avait quitté l'Angleterre 19 ans auparavant pour passer en Gaule, et il continue: la flotte longea les côtes de Wessex et de Cornouailles et arriva à l'embouchure de la Severn¹. Mais alors les vaisseaux sont nécessairement venus d'une province française située bien plus à l'est. Ne convient-il donc pas de regarder ici encore Lidwicas comme un nom des vikings et de leurs camps?

Et en effet il est possible de trouver une nouvelle interprétation de ce vocable, simplement en cherchant le sens qu'on y donnait dans la langue anglo-saxonne. Son orthographe diffère dans les divers manuscrits de la Chronique, et l'on ne saurait donner la préférence à aucun manuscrit comme étant le plus correct. Considérons d'abord la forme *Lidwicum*. C'est un datif du pluriel qu'il faut traduire par les stations ou campements de l'armée de mer. Dans la Chronique et dans beaucoup d'autres textes anciens *lid* est le terme consacré pour les troupes guerrières des Danois; le guerrier individuel est appelé *lidmann* ou *litsmann*, le guerrier marin se nomme *selida*, et par *sumerlid* on désigne la troupe de vikings qui s'embarquent pour les expéditions d'été; de là *Sumarliði*, nom d'homme qu'on rencontre assez souvent. On sait que l'armée permanente de Canut le Grand était nommée *Thingmannelid*.²

Chez les Anglo-Saxons, *wic* veut dire »habitation, cité«; on retrouve ce vocable dans de nombreux noms de villes (Greenwich, Woolwich); mais en outre ce mot, et surtout

¹ Florentius Wigorniensis, Chronicon ed. Thorpe I 123: pagani piratae qui ferme ante XIX annos derelicta Britannia Gallicas adierant partes, de provincia quae Lydwiccum dicitur, ducibus Ohtero et Hroaldo, Angliam redeunt, et circumnavigata West-Saxonia et Cornubia, tandem Sabrinae fluminis ostium ingrediuntur.

² Steenstrup, Normannerne I 274, III 211, 232 et suiv., 236, 413, IV 164. Bosworth & Toller, Anglosaxon dictionary, *lid*, *lidmann*.

le pluriel *wicas*, s'emploie pour désigner le camp. La Chronique raconte par ex. que dans l'année 878 le roi Alfred partit de son camp près d'Iglea: *fór of þam wicum to Iglea*. Ainsi, pour l'un et l'autre des passages cités de notre source, nous sommes en droit d'interpréter *Lidwicum* comme les campements des troupes de vikings.

A ce propos il me paraît utile d'établir un rapprochement entre le terme qui nous occupe et un terme parallèle. *Lid* est la troupe organisée de guerriers marins, elle deviendra plus tard »l'armée« (danois *hær*, anglo-saxon *here*), enfin »la grande armée«, auteur des plus brillants exploits. En remplaçant *lid* par *here*, nous aurons le mot *herewicum*; or, la traduction anglo-saxonne du Livre des Macchabées contient cette phrase: »on disait qu'un homme était venu du camp d'Alexandre«: *him mon sægde, ðæt dær mon cymen was of Alexandres herewicum*, ce qui correspond évidemment au *lidwicum* de la Chronique. N'est-il pas probable que les vikings désignaient souvent par le *wic* anglo-saxon leur camp et repaire — dans le Worchestershire, tout envahi par les Danois, nous trouvons au 13e siècle le nom de *Wekyngwych*¹ — et d'autre part, ne pourrait-on pas supposer que le mot danois *vik* (fiord, baie) soit aussi pour quelque chose dans la formation de ces noms? Saxo nous dit que le fiord de Kallundborg en Seeland était nommé »Hærvig«², »le fiord des armées«, et combien de fiords et d'embouchures de rivières dans l'ouest de l'Europe pouvaient avec raison être appelés ainsi par les vikings!

Enfin, nous arrivons à la même interprétation en parlant de la forme *Lidwicingum*, donnée par deux manuscrits de la Chronique. Ici le danois *lid* est composé avec le danois *viking*³, mot généralement expliqué, on le sait, comme le

¹ Registrum Prioratus beatae Mariae Wigorniensis, ed. W. Hale Hale, p. 150.

² Saxo, ed. Müller, p. 347: in portum qui Danice Hærvig, Latine Exercituum sinus dicitur; 349: Hærvig.

³ Dans *Normannerne*, IV p. 162 et suiv. j'ai démontré que le mot *viking* ne se rencontre en Angleterre que bien avant dans la période

pirate venant des fiords (Vig), et la forme du mot n'a absolument rien qui fait penser à la Bretagne. Reste encore *Lidwiccum*, forme qu'on pourrait attribuer à une orthographe vicieuse, et quant à cela, on trouve aussi *viking* épelé avec deux *c*.¹

Quant à l'interprétation qui à eu cours jusqu'à présent, on pourrait en outre s'étonner que la première syllabe du nom celtique Letavia, aujourd'hui Llydaw, eût reçu partout et sans hésitation la forme de *lid* et que la seconde syllabe eût complètement disparu dans la version anglo-saxonne. Ensuite il est singulier qu'en 885 et en 915 on entende parler d'un peuple et non pas d'un pays ou d'une province, termes qui iraient mieux avec le contexte. Le choix du mot s'explique pourtant quand il s'agit de l'armée des Normands, qui à cette époque encore n'avaient pas obtenu une province à eux.

D'autre part, on comprend aisément pourquoi la Bretagne figure dans la tradition anglaise. Nous avons vu qu'Asser est le premier auteur de cette interprétation. Or, Asser était Celte de naissance; il était moine dans le couvent de Saint David au pays de Galles avant d'être appelé auprès du roi Alfred pour guider ce prince dans ses études. Le nom celtique de l'Armorique lui étant familier, ce chroniqueur a tout naturellement compris *Lidwicum* comme le nom des Bretons, et c'est lui qui a désorienté tous ses successeurs.²

Il faut encore mentionner le troisième lieu où nous

danoise, et jusqu'à présent on n'a trouvé aucun document qui prouve qu'on le connaissait à une époque plus ancienne.

¹ Henri de Huntingdon, Mon. Brit. 740: *puppibus Wicingorum . . . exercitus Wicingorum.*

² Voici un exposé de l'orthographe employée dans les différents manuscrits de la Chronique. A. 885 *Lidwicium*, 915 et 918 *Lidwicum*. — B. 885, 915 *Lidwiccum*. — C. 885 *Lidwicingum*. 915 *Lidwicum*. — D. 885 *Lidwicingum*. 910 *Lidwicum*. 915 *Lioðwicum*. — E. 915 *Lidwicum*. — Parmi les autres textes originaux je cite: Æthelwerd: *excepto provinciae Liduicon*. Florentius: *Lydwiccum*. Henri de Huntingdon: *ex Lidwicum*. Geoffrey Gaimar: *de Lidwiche ert cest ost venu*.

trouvons le nom, à savoir Widsith. D'après l'opinion courante ce poème est composé au 7e siècle; on y reconnaît pourtant un noyau encore plus ancien, et au cours des années il a été amplifié et continué, avant d'être mis par écrit vers la fin du 10e siècle. Une seule copie en existe actuellement. Parmi les nombreuses nations que ce scalde a visitées au cours de ses long voyages, il cite: *mid Lidwicingum ic wæs*. Il est hors de doute qu'il parle ici des vikings du Nord, mentionnés aussi ailleurs dans le poème (*wicinga cynn, ic wæs mid wicingum*). Ces citations sont évidemment tirées d'une des nombreuses additions tardives.

2. Prise de Luna en Italie.

Cette étude, comme la précédente, a pour objet l'interprétation d'un nom géographique. Mais en outre j'y donnerai un exemple du jugement injuste et erroné porté par un auteur contemporain sur l'ouvrage qui est la source principale de nos connaissances sur l'histoire ancienne de la Normandie. Je veux parler du grand ouvrage publié par le savant et énergique historien, M. HENRI PRENTOUT, professeur à l'Université de Caen: *Étude critique sur Dudon de Saint-Quentin et son histoire des premiers ducs normands* (1916). Les lettrés des pays du Nord verront facilement que les connaissances de l'auteur sur les langues et les littératures du Nord sont insuffisantes pour mener à bien la tâche qu'il s'est proposée, spécialement en ce qui regarde les sources de l'histoire de Danemark. Tout en rendant hommage à l'auteur pour l'étendue de ses études et le zèle de sa critique, tout en reconnaissant ses mérites dans d'autres domaines de l'histoire de Normandie, j'ai la conviction que quand il s'agit de résoudre les problèmes relatifs à la conquête danoise de cette province, il faut procéder par d'autres voies que celles qu'il a choisies. Ici cependant, je ne m'occuperai que d'une question de détail.

La prise de la ville italienne de Luna par le chef Hasting compte parmi les exploits les plus célèbres des Normands. Cet événement est raconté pour la première

fois par Dudon, et le récit est répété par presque tous les anciens chroniqueurs normands. Hasting parvient à l'Italie avec sa flotte. Son ambition lui inspire le désir de se rendre maître de Rome même; il débarque à Luna, ville située sur la baie de Spezia, à 60 kilomètres au nord de Pise. Ne réussissant pas à prendre la ville de force, il résout de se servir d'une ruse. Il feint de vouloir abjurer le paganisme et se faire chrétien; il fait semblant d'être malade et mourant. Ses guerriers célèbrent une fête funèbre et obtiennent la permission d'enterrer leur chef dans un monastère de la ville. Mais le jour des funérailles, les Normands portent des glaives cachés sous leurs manteaux; ils se jettent soudain sur les habitants et s'emparent de la ville.

M. Henri Prentout soutient que non seulement ce récit est-il dépourvu de toute vraisemblance, mais Luna n'a pas été prise pendant cette descente de Hasting. Dudon aurait tout bonnement et conformément à son procédé usuel attribué aux Normands une conquête entreprise par les Arabes, uniquement pour rendre plus intéressante l'histoire de ces chefs scandinaves et des ducs de Normandie. La tradition de l'expédition dans la Méditerranée (859—862) est pourtant appuyée par les témoignages d'un nombre d'auteurs français, espagnols et italiens et spécialement par un document irlandais qui la raconte avec plus de détails. Si donc l'Espagnol Prudentius, évêque de Troyes, nous dit que les Normands prirent »Pise et d'autres villes encore«, nous sommes autorisés à penser que Luna, si voisine de Pise, est dans le nombre de ces »autres villes.«

Voici le récit de Dudon¹: »*Romam, dominam gentium, volentes clam adipisci, Lunx urbem, quae Luna dicitur, navigio sunt congressi.*«

On s'étonne avec raison de cette constatation que »la ville de Lunx est appelée Luna«; il faut pourtant bien que la ville ait eu l'un ou l'autre nom, et a-t-on jamais entendu nommer cette ville Lunx, ou Lunxc, Lux, Luc,

¹ Dudo, De moribus et actis primorum Normanniae ducum, ed. J. Lair 132 (Mémoires de la Société des Antiquaires de Normandie XXIII).

formes trouvées dans d'autres copies de Dudon. La ville est souvent mentionnée pendant l'antiquité et le moyen âge, et son nom est toujours Luna. D'une part le double nom semble un pléonasma, d'autre part on pourrait se plaindre que notre texte offre une lacune, car on n'y dit pas du tout dans quel pays est située cette ville; même l'Italie n'est pas nommée dans le récit. Or, Luna est située dans la Tuscia (Toscane); une inscription antique dit qu'un homme est enterré *Lunae Pisae in Tuscia*, c. à d. dans la colonie pisane de Luna. L'historien Paul Warnfrid, contemporain de Charlemagne, écrit: *ab urbe Tusciae Lunensi*. En corrigeant le texte de Dudon et en lisant: *Tusciae urbem quae Luna dicitur*, nous obtiendrons justement les deux avantages désirés, nous serons débarrassés de l'absurdité des deux noms pour une ville, et nous serons renseignés sur la province qui est théâtre de l'évènement. On peut citer comme parallèle ces mots des annales de Prudentius sur l'année 849: *Lunam, Italiae civitatem, adpraedantes*.

C'est pourtant être un peu dur pour Dudon que de l'accuser d'avoir gratuitement transféré à l'expédition des Normands vers 860, le pillage de Luna perpétré par les Sarrasins en 849. Et en outre un témoignage des plus sûrs, mais qui a échappé à l'attention de l'historien, atteste que les Normands étaient vraiment les auteurs des dévastations étendues dont souffrait à cette époque l'Italie. La biographie de l'évêque Donat de Fiesole, Irlandais de naissance, raconte en effet une attaque sur Fiesole par ces guerriers¹, et le même écrit fournit des renseignements sur une lettre rédigée par l'empereur Louis II et datant ou de l'été 866 ou des années 872—75. Cette lettre dit comment l'église de Fiesole a été dépouillée de quelques lettres pendant les pillages des vikings: *chartularum amissionem quae ob devastationem Normannorum acciderat*. Il est évident qu'on fait ici allusion à la descente en Italie qui avait lieu vers

¹ Ce fait est ingénieusement démontré dans une étude par Ad. Hofmeister; dans les *Historische Aufsätze*, rédigés en l'honneur de Karl Zeumer.

860, et cette campagne s'est donc étendue jusque dans le centre de la péninsule, les vikings ont remonté l'Arno non seulement jusqu'à Pise, mais jusqu'à Fiesole, ville voisine de Florence. Il serait bien peu vraisemblable que Luna eût évité le sort des autres villes. Dudon paraît être complètement dans le vrai en disant que les pillages s'éten- daient sur »la province entière.«

Nous n'avons aucun moyen de décider, si Hasting a réellement pensé que la ville qu'il prenait était Rome, comme le veut la tradition normande; mais en tout cas il vaut la peine de se rappeler qu'il existait une connexion réelle entre Rome et Luna. Dans le haut moyen âge et longtemps après, cette ville était le lieu de passage usuel pour qui allait de Rome aux provinces qui bordent le Pô, ou de ce pays à la résidence des papes. Luna était encore à cette époque une ville d'importance; après le saccage des Normands sa réputation baissa; le déclin continua, et de nos jours on n'en trouve que des ruines, près de la petite station de chemin de fer appelée Luni.¹

¹ Julius Jung, Die Stadt Luna u. ihr Gebiet, dans les Mittheilungen des Instituts f. oesterreichische Geschichtsforschung XXII (1901), p. 193 et suiv.

**APERÇU DES TRAVAUX DE L'ACADÉMIE PENDANT
L'ANNÉE JUIN 1922—MAI 1923**

En juin 1922 l'Académie comptait 69 membres danois et 135 membres étrangers. Au cours de l'année 1922—23, elle a perdu un membre danois, savoir M. MARCUS RUBIN, et six membres étrangers, savoir MM. HERMAN DIELS (Berlin), ERNEST LAVISSE (Paris), GUSTAF GRANQUIST (Lund), ORCAR HERTWIG (Berlin), T. W. RHYS DAVIDS (Manchester), Sir JAMES DEWAR (Londres).

Dans sa séance du 6 avril 1923, l'Académie a reçu, dans la section des Lettres, deux membres nationaux : MM. VILHELM ANDERSEN, professeur de littérature scandinave à l'université de Copenhague et WILLIAM THALBITZER, chargé de cours de langue et d'histoire de la civilisation grœnlandaises (esquimaux) à l'université de Copenhague et un membre étranger, savoir M. ALBERT V. LE COQ, conservateur au Museum für Völkerkunde de Berlin, — et, dans la section des Sciences, à titre de membres étrangers : MM. C. V. L. CHARLIER, professeur d'astronomie à l'université de Lund, J. FORSSMAN, professeur de pathologie générale à l'université de Lund, C. M. FÜRST, ancien professeur d'anatomie à l'université de Lund, F. A. BATHER, conservateur au British Museum of Natural History, Londres, et F. O. BOWER, professeur de botanique à l'université de Glasgow.

L'Académie comptait donc, à la fin de l'année, 70 membres nationaux et 135 membres étrangers. Sur ces nombres, 28 membres nationaux et 56 membres étrangers appartenaient à la section des Lettres, tandis que que la section des Sciences comptait 42 membres nationaux et 79 membres étrangers.

MM. FR. BUHL et S. P. L. SÆRENSEN ont été réélus *présidents* des sections de Lettres et des Sciences, respectivement.

D'après le roulement établi dans la *Commission des fonds* M. JOHS. HJELMSLEV a été réélu membre de la dite commission pour les 4 ans à suivre.

A été réélu *réviseur* pour les 2 ans à suivre M. C. H. OSTENFELD.

L'Académie a tenu 15 séances, où ont été faites 33 communications scientifiques, savoir:

²⁰/₁₀ 22. M. H. HÆFFDING présente la 1re année du *Chronicon Spinozanum*.

³/₁₁ 22. M. VILH. THOMSEN présente le tome III du Recueil de ses travaux de linguistique (»*Samlede Afhandlinger*«).

— M. M. CL. GERTZ présente sa nouvelle édition des *Scriptores minores historiae Danicae mediæ ævi*.

— M. NIELS NIELSEN présente ses *Recherches sur les Équations de Lagrange* (C*).

— LE MÊME présente une note de J. KAMPE DE FÉRIET, *Sur une formule d'addition des polynomes d'Hermite* (C*).

¹⁷/₁₁ 22. M. J. L. HEIBERG, Méton, dans Aristophane.

— M. N. BOHR, La théorie des atomes et les propriétés des corps simples.

¹/₁₂ 22. M. W. JOHANSEN présente son ouvrage sur l'Évolution des sciences biologiques au cours du XIXe siècle.

— M. C. WESENBERG-LUND, La faune de nos rivières.

¹⁵/₁₂ 22. M. J. L. HEIBERG, Quelques gloses médicinales du moyen âge.

— M. FINNUR JÓNSSON, Sur les inscriptions runiques grénlandaises provenant d'Ikigait.

— M. ARTHUR CHRISTENSEN rend compte d'un travail pas encore publié de PAUL TEDESCO, intitulé *Dialectologie der westiranischen Turfan-Texte*.

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (C) après le titre de la communication indique que son auteur l'a destinée à l'insertion aux *Mémoires* ou dans les *Communications* de l'Académie. Un astérisque (M* ou C*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

- ²⁹/₁₂ 22. M. KR. ERSLEV présente ses Communications sur les Archives nationales (*Meddelelser om Rigsarkivet*) 1916—1920.
- M. AAGE FRIIS, L'attitude de la France vis-à-vis du Danemark en juillet 1870.
- ¹²/₁ 23. M. VILH. GRÆNBECH fait un communication sur l'activité déployée par la Société des Lettres de Lund.
- M. FR. POULSEN, Un nouveau portrait de Caligula.
- M. TH. MORTENSEN, Sur l'expédition danoise aux îles Kei.
- ²⁶/₁ 23. M. P. E MÜLLER, Contribution à l'histoire naturelle des landes jutlandaises, étude pédologique portant notamment sur les formations de Karup et autres analogues.
- ⁹/₂ 23. M. NIELS NIELSEN présente ses *Recherches sur certaines Équations de Lagrange de formes spéciales* (C*).
- LE MÊME présente des *Notes supplémentaires sur les équations de Lagrange*. (En collaboration avec Georg Rasch.)
- M. N. BOHR, Un élément nouveau.
- ²³/₂ 23. M. H. HØEFFDING présente un travail intitulé: Le concept d'analogie (*Begrebet Analogi*).
- M. H. BOHR, Une proposition relevant de la théorie des fonctions.
- ⁹/₃ 23. M. JOHS. STEENSTRUP, Sur un ancien nom de la Bretagne et un nom de l'armée des vikings. Prise de Luna, en Italie (voir ci-dessus p. 107—117).
- M. AUG. KROGH présente son travail intitulé *The Anatomy and Physiology of Capillaries* (Silliman Lectures 1922).
- ²³/₃ 23. M. WILH. GRÆNBECH expose une Méthode d'histoire de la civilisation.
- ⁶/₄ 23. M. OTTO JESPERSEN, Genres et Personnes, étude grammaticale.

- ²⁰/₄ 23. M. C. JUEL, Sur les transformations projectives et antiprojectives.
- M. CHR. SARAUW présente une note sur le Jeu bas-allemand de Théophile (C).
 - M. NIELS NIELSEN présente une note *Sur le genre de certaines Équations de Lagrange* (C).
 - M. H. BOHR présente une note adressée par H. D. Kloosterman, *Ein Satz über Potenzreihen unendlich vieler Variablen mit Anwendung auf Dirichletsche Reihen* (C).
- ⁴/₅ 23. M. FINNUR JÓNSSON, Remarques sur la chronologie norvégico-islandaise des IXe et Xe siècles.
- M. O. B. BÆGGILD, Sur la labradorisation des feldspaths (C).

A la séance du 23 mars, M. KR. ERSLEV a prononcé une allocution dans laquelle il rendait un dernier hommage à la mémoire de MARCUS RUBIN.

La séance du 29 décembre a pris le caractère d'une fête où l'on célébrait le 70e anniversaire de M. KR. ERSLEV, directeur des archives nationales.

L'Académie a admis à la publication dans ces *Communications* les travaux suivants :

- *FR. OHRT, De danske Besværgelser mod Vrid og Blod. Tolkning og Forhistorie (Les conjurations danoises contre les luxations et l'écoulement du sang. Interprétation et recherche des origines);
- *H. v. ARNIM, Xenophons Memorabilien und Apologie des Sokrates;
- *J. KAMPÉ DE FÉRIET, Sur une formule d'addition des polynomes d'Hermite;
- H. M. HANSEN, T. TAKAMINE et S. WERNER, On the effect of Electric and Magnetic Fields on the Mercury Spectrum;
- P. BOYSEN JENSEN, Studien über den genetischen Zusammenhang zwischen der normalen und intramolekularen Atmung der Pflanzen;

H. D. KLOOSTERMANN, Ein Satz über Potenzreihen unendlich vieler Variablen mit Anwendung auf Dirichletsche Reihen ;

et, dans ses *Mémoires*, section des Sciences,

AXEL PETERSEN, Bidrag til de danske Simuliers Naturhistorie (Contribution à l'histoire naturelle des *Simulides* danoises).

La question mise au concours en 1921 pour le prix Classen a suscité une réponse qui a obtenu le prix proposé (800 couronnes). Elle avait pour auteur M. H. O. SCHMIT JENSEN, vétérinaire, assistant à l'Institut sérothérapique de l'École vétérinaire et agronomique.

L'Académie a décidé de se faire représenter par MM. J. L. HEIBERG et OTTO JESPERSEN, aux assises de l'*Union Académique Internationale*, tenues à Bruxelles les 16—18 avril 1923.

Par l'organe de son groupement des sciences physiques et mathématiques, l'Académie a adhéré à l'*Union Internationale de Physique pure et appliquée*.

La Commission nommée pour l'enregistrement des sources littéraires de l'histoire du Danemark a adressé un Rapport sur son activité pendant l'année 1922 (p. 63—65).

La Direction de la Fondation Carlsberg a présenté un Rapport sur l'activité de cette Fondation durant l'exercice 1921—1922 (p. 66—100).

Le Budget de l'État pour l'année 1923—1924 accorde à l'Académie une subvention globale de 61000 couronnes.

La Fondation Rask-Ørsted a accordé des subsides se montant à 10000 couronnes pour le maintien des relations internationales de l'Académie, plus un appoint de 9000 couronnes pour couvrir les frais de l'activité exercée par la Commission chargée des envois de littérature scientifique adressés aux bibliothèques de l'étranger.

QUESTIONS MISES AU CONCOURS POUR L'ANNÉE 1923

SECTION DES LETTRES

SUJET DE PHILOLOGIE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

On sait que le tissu moderne des dialectes bas-allemands (saxons) s'est peu à peu grossi d'une forte trame provenant incontestablement du haut-allemand, et, dans une certaine mesure, il en a déjà été de même pour le moyen bas-allemand depuis le moment où il nous apparaît au XIIIe siècle jusqu'en plein XVIe siècle, pendant tout le temps qu'il fut la principale langue littéraire de l'Allemagne du Nord. Cette influence n'a pas encore été approfondie, bien qu'on n'ait pas laissé d'apercevoir la dépendance littéraire du bas-allemand à l'égard des traditions du haut-allemand, ainsi qu'en témoigne dans les pièces de vers en bas-allemand l'emploi fréquent de rimes du haut-allemand du Centre. Il est probable qu'en serrant l'étude du vocabulaire et de la morphologie du moyen bas-allemand on arriverait à montrer la profondeur de l'influence des parlers de l'Allemagne centrale (et éventuellement de ceux de la Basse-Franconie), ce qui expliquerait ce fait incontestable que le moyen bas-allemand est bien plus proche du haut-allemand, que ne l'était la plus ancienne forme connue du bas-allemand, celle des textes en vieux saxon. Une telle étude devra se baser assez largement sur l'examen direct de textes de moyen bas-allemand et non pas se borner au contingent de mots fourni par le Dictionnaire du moyen bas-allemand, ouvrage incomplet qui omet

souvent les mots ayant même forme en bas-allemand et en haut-allemand et de ce fait très susceptibles précisément d'avoir de l'intérêt pour la recherche en question. Il faudra aussi tenir quelque compte des données fournies par les dialectes bas-allemands modernes, ce sera en effet l'unique méthode de sûre discrimination entre les enrichissements d'origine populaire du moyen bas-allemand et ceux d'origine littéraire qui n'ont jamais pris pied dans l'usage. Une recherche qui ne se limiterait pas aux seuls emprunts hauts-allemands, communément faciles à réunir, et qui pousserait au centre des questions, aurait chance d'éclaircir considérablement le problème des rapports historiques du vieux saxon, du moyen bas-allemand et du haut-allemand. Aussi l'Académie met-elle au concours la question suivante :

On devra démêler, par d'amples recherches originales, l'influence exercée par le haut-allemand, particulièrement par les dialectes de l'Allemagne centrale (et éventuellement par ceux de Basse-Franconie) sur la formation du moyen bas-allemand littéraire, en tenant compte des éléments hauts-allemands assimilés par les dialectes bas-allemands modernes.

Le délai de concours expire le 31 octobre 1924.

SECTION DES SCIENCES

SUJET D'ASTRONOMIE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

Dans le n° 14 du »Bulletin of the Astronomical Institutes of the Netherlands«, J. C. KAPTEYN a montré que l'hypothèse d'erreurs systématiques, considérables mais nullement inadmissibles, dans les valeurs des mouvements propres des étoiles en déclinaison, calculées à l'aide des observations méridiennes, expliquerait, entre autres, les différences de déclinaison constatées pour l'apex du mouvement solaire si on la calcule par les vitesses

radiales on bien par les mouvements propres angulaires. Toute plausible que paraisse la correction des mouvements propres proposée par J. C. KAPTEYN, une explication plus complète de l'origine d'aussi grosses erreurs systématiques reste néanmoins extrêmement désirable.

C'est pourquoi l'Académie Royale de Danemark a décidé d'attribuer sa médaille d'or au travail qui apportera une contribution essentielle à la solution de la question susdite.

Le délai de concours expire le 31 octobre 1925.

Tant qu'il en restera des exemplaires on pourra se procurer, au Secrétariat de l'Académie un tirage à part de l'article mentionné de KAPTEYN.

SUJET DE CHIMIE

(PRIX : MÉDAILLE D'OR DE L'ACADÉMIE)

Dans les électrolytes amphotères, on doit s'attendre à constater des propriétés salines dues à la formation de sels intramoléculaires. Par exemple, on doit s'attendre qu'ils influencent le coefficient d'activité d'ions dissous — et, par suite, la solubilité d'électrolytes difficilement solubles — et qu'en même temps leurs propres coefficients d'activité soient influencés par la présence de sels (cf. BJERRUM, Note publiée dans la »Zeitschrift f. physik. Chemie«, Tome 104).

L'Académie Royale de Danemark récompensera de sa médaille d'or un travail qui étudiera ce phénomène, en tenant compte de la force des groupements d'acides et de bases dans l'électrolyte amphotère, de leur distance mutuelle dans la molécule et des autres faits qui sont en cause dans leur salinité.

Le délai de concours expire le 31 octobre 1924.

Les réponses aux questions de concours peuvent être rédigées en danois, en danois-norvégien, en suédois, en

anglais, en allemand, en français ou en latin. Les mémoires ne porteront pas le nom de l'auteur, mais une devise, et seront accompagnés d'une enveloppe cachetée portant la même devise et renfermant le nom, la profession et l'adresse du concurrent. Les membres danois de l'Académie ne sont pas admis à concourir. Le prix accordé à une réponse satisfaisante, lorsqu'aucun autre prix n'est spécifié, est la médaille d'or de l'Académie, d'une valeur de 320 couronnes

Avant l'expiration du délai indiqué pour chaque question, les mémoires devront être adressés au secrétaire de l'Académie M. M. KNUDSEN, professeur à l'Université et à l'École Polytechnique de Copenhague. Les décisions seront publiées dans le mois de février suivant, après quoi les auteurs pourront retirer leur mémoires.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER antages til Offentliggørelse, 21, 22, 23, 33, 34.
- ANDERSEN, VILH., Prof., Dr. phil., opt. som indentl. Medl., 32.
- ARNIM, H. v., Prof., Wien, Afhdl. »Xenophons Memorabilien und Apologie des Sokrates« opt. i Medd., 21, udk., 103.
- BATHER, F. A., Dr., British Museum, London, opt. som udenl. Medl., 32.
- BLINKENBERG, CHR., aflægger Beretning om U. A. I.'s Møde 1922, 20, vælges til Medl. af det staaende Udvalg vedrørende U. A. I., 28.
- BOHR, H., Medd. »En funktionsteoretisk Sætning«, 28, forelægger Afhandling af H. D. Kloosterman, 32, 34.
- BOHR, N., lykønskes til Nobelpræmien, 23, Medd. 1. »Atomteorien og Grundstoffernes Egenskaber«, 23, 2. »Et nyt Grundstof«, 28, Afhdl. »On the Quantum Theory of Line-Spectra«, Part III, udk. i Skr., 104.
- BOYSEN JENSEN, P., Lektor, Dr. phil., Afhdl. »Studien über den genetischen Zusammenhang zwischen der normalen und intramolekularen Atmung der Pflanzen«, opt. i Medd., 33.
- BOWER, F. O., Prof., Glasgow, opt. som udenl. Medl., 32.
- BRUXELLES, Møde i U. A. I. 1922, 20, do. 1923, 28, 33., Møde i International Research Council, 21.
- BRÜNNICH NIELSEN, K., Overlæge, Dr. phil., Afhdl. »Zoantharia from senone and paleocene deposits in Denmark and Skaane« udk. i Skr., 104.
- BUDGET for 1923, vedtages, 24, trykt 53—55.
- BUHL, FR., leder Mødet, 27, 29, 33, genvælges som Formand for den hist.-filos. Klasse, 31.
- BYTTEFORBINDELSER indgaas, 21.
- BØGGILD, O. B., indvælges i Vulkanologisk Udvalg, 23, Medd. »Om Feldspaternes Labradoriseringen«, 33.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION, 19, indsender Beretn. om Udg. af Øresunds- og Bælttoldregnskaberne, 30, om sin Virksomhed 1921—22, 31, trykt 66—100.

- CLASSENSKE LEGAT, Besvarelse af Prisopgave for, 22, 27, Bedømmelse, 29, trykt 56—58.
- CHARLIER, C. V. L., Prof., Lund, opt. som udenl. Medl., 32.
- CHRISTIAN X, HS. MAJ. KONG, overværer Festmødet, 25.
- COLI-TYFUS BAKTERIER, Besvarelse af Prisopgave om, belønnes med den udsatte Pris, 28, Bedømmelse trykt 56—58.
- DEWAR, SIR JAMES, Selsk. udenl. Medl., død, 31.
- DIELS, HERMANN, Selsk. udenl. Medl., død, 20.
- DRACHMANN, A. B., stiller sammen med J. L. Heiberg Forslag om Bevilling til Thesaurus Linguae Latinae, 21.
- EGENBEVÆGELSER, STJERNERNES, Prisopgave derom for Selskabets Guldmedaille stilles, 28, trykt 60—61, fransk Overs. 124—125.
- ELEKTROLYTER, AMFOTERE, Prisopgave derom for Selskabets Guldmedaille stilles, 28, trykt 61, fransk Overs. 125.
- ERSLEV, KR., Festmøde i Anledning af hans 70 Aars Fødselsdag, 25, forelægger »Meddelelser om Rigsarkivet 1916—20«, 25, indvælges i Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie, 24, taler Mindeord over Marcus Rubin, 30, trykte 35—48.
- FORRETNINGSORDEN, Selskabets, Ændring deri vedtages, 27.
- FORSENDELSE AF VIDENSKABELIG LITTERATUR TIL FREMMEDE BIBLIOTHEKER, UDVALGET FOR, Rask-Ørsted-Fondet giver Bevilling der til, 26, Beretning for 1922—23 trykt 101—102.
- FORSSMAN, J., Prof., Lund, opt. som udenl. Medl., 32.
- FRIIS, AAGE, indvælges i Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie, 24, vælges til Formand for samme, 26, Medd. »Frankrigs Stilling til Danmark i Juli 1870«, 25.
- FÜRST, C. M., Prof., Lund, opt. som udenl. Medl., 32.
- GERTZ, M. CL., forelægger »Scriptores minores Historiae Daniae medii aevi«, 22.
- GRANQUIST, GUSTAF, Selskabets udenl. Medl. død, 22.
- GRUPPE, SELSKABETS FYSISK-MATHEMATISKE, tiltræder Union Internationale de Physique pure et appliquée, 30.
- GRØNBECH, VILH., bedømmer indsendt Afhdl., 21; Medd. om den af Vetenskaps-societeten i Lund udfoldede Virksomhed, 26, Medd. »Kulturhistorisk Methode«, 30.
- GÆSTER tilstedede ved Selskabets Møder, 21, 24, 25, 33.
- HANSEN, H. M., Prof., Dr. phil., Afhdl. (i Forening med T. Takamine og S. Werner) »On the Effect of Electric and Magnetic Fields on the Mercury Spectrum« opt. i Medd., 23.
- HASSELBERG, K. B., Selskabets udenl. Medl., død, 20.
- HEIBERG, J. L., stiller sammen med A. B. Drachmann Forslag om Bevilling til Thesaurus Linguae Latinae, 21; Medd. 1. »Meton hos Aristophanes«, 23; 2. »Middelalderlige medicinske Glosser«,

- 24, indvælges i det staaende Udvalg vedrørende U. A. I., 28, vælges til Selskabets Delegerede ved U. A. I.'s Møde 1923, 28; aflægger Beretning om Mødet, 33, vælges til Selskabets Repræsentant ved Afviklingen af Forholdet til Klostret San Cataldo, 30.
- HERTWIG, O., Selskabets udenl. Medlem, død, 26.
- HJELMSLEV, JOHS., genvælges som Medlem af Kassekommissionen, 34.
- HØFFDING, H., forelægger 1ste Aargang af »Chronicon Spinozanum«, 34, Medd. »Begrebet Analogi«, 28, udk. i Medd., 103, vælges til Selskabets Repræsentant ved Afviklingen af Forholdet til Klostret San Cataldo, 30.
- HØJTYSK SPROGS INDFLYDELSE PAA DET MIDDELNEDERTYSKE SKRIFTSprog, Prisopgave derom for Selskabets Guldmedaille stilles, 28, trykt 59—60, fransk Overs. 123—124.
- INTERNATIONAL RESEARCH COUNCIL, Møde i Bruxelles 1922, 21.
- JESPERSEN, OTTO, indvælges i det staaende Udvalg vedrørende U. A. I.'s Møde 1923, 28, Medd. »Grammatisk Køn og Person«, 31.
- JESSEN, KNUD, Dr. phil., Afhdl. (i Forening med Jens Lind) »Det danske Markkruddts Historie« udk. i Skrift., 104.
- JOHANNSEN, W., Selskabets Delegerede ved International Research Council's Møde 1922, 21; forelægger »Træk af de biologiske Videnskabers Udvikling i det 19. Aarhundrede«, 24. Se ogsaa: Kasserer.
- JÓNSSON, FINNUR, bedømmer indsendt Afhdl., 21, Medd. 1. »De grønlandske Runeindskrifter fra Ikigait«, 24, 2. »Lidt om norsk-islandsk Tidsregning i 9. og 10. Aarhundrede«, 33.
- JUEL, C., Medd. »Om projektive og antiprojektive Transformationer«, 32.
- KAMPÉ DE FÉRIET, J., Afhdl. »Sur une formule d'addition des polynomes d'Hermite« forelægges af Niels Nielsen og opt. i Medd., 32, udk., 103.
- KASSEKOMMISSIONEN, 17—18, forelægger Budget for 1923, 24, forelægger Regnskab for 1922, 31, Johs. Hjelmlev genvælges som Medl., 34.
- KASSERER, Selskabets, 17. Se ogsaa: Johannsen, W.
- KLASSE, SELSKABETS NATURVIDENSKABELIG-MATHEMATISKE, vedtager Ændring i Forretningsordenen, 27.
- KLASSEFORMÆND, 17, Fr. Buhl og S. P. L. Sørensen genvælges, 31.
- KLOOSTERMAN, H. D., Haag, Afhdl. »Ein Satz über Potenzreihen unendlich vieler Variablen mit Anwendung auf Dirichletsche Reihen« forelægges af H. Bohr, 32—33, opt. i Medd., 33—34.
- KLOSTRET SAN CATALDO, Opgivelse af Forholdet dertil vedtages og Repræsentanter ved Afviklingen vælges, 30.
- KNUDSEN, MARTIN, Selskabets Delegerede ved International Research Council's Møde 1922, 21. Se ogsaa: Sekretær.

- KROGH, AUG., forelægger »The Anatomy and Physiology of Capillaries«, 29.
- LANGE, H. O., indvælges i Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie, 24.
- LAVISSE, ERNEST, Selskabets udenl. Medl., død, 22.
- LE COQ, ALBERT v., Prof., Dr. phil., Berlin, opt. som udenl. Medl., 32.
- LIND, JENS, se: Jessen, Knud.
- LOTOS, DEUTSCHER NATURWISSENSCHAFTLICH-MEDIZINISCHER VEREIN, Prag, Bytteforbindelse indgaas dermed, 21.
- LUND, Kungl. Fysiografiska Sällskapet, Selskabet repræsenteret ved dettes Jubilæumsfest, 25, Vetenskaps-societeten, Medd. om dettes Virksomhed, 26.
- MADSEN, TH., bedømmer Besv. af Prisopgave, 29,
- MIDDELNEDERTYSK SKRIFTSprog, se: Højtysk.
- MORTENSEN, TH., Medd. »Den danske Ekspedition til Kei Øerne«, 26.
- MÜLLER, P. E., Medd. »Bidrag til de jyske Hedesletters Historie, Karup Hedeslette og beslægtede Dannelser, en pedologisk Undersøgelse«, 27.
- NIELS NIELSEN, Medd. 1. »Recherches sur l'Équations de Lagrange«, 22, udk., 103, 2. »Recherches sur certaines Équations de Lagrange de formes spéciales«, 27, udk., 104, 3. »Notes supplémentaires sur les Équations de Lagrange« (i Forening med Georg Rasch), 28, 4. »Sur le genre de certaines Équations de Lagrange«, 32, forelægger Afhdl. af J. Kampé de Fériet, 22.
- NYROP, KR., Selskabets Delegerede ved U. A. I.'s Møde 1922, 20, Afhdl. »Études de grammaire française (17—19)« udk. i Medd., 103.
- NØRLUND, N. E., aflægger Beretning om Union Astronomique Internationale's Møde 1922, 20.
- OHRT, F., Dr. phil., Afhdl. »De danske Besværgelser mod Vrid og Blod. Tolkning og Forhistorie« opt. i Medd., 21, udk., 103.
- OSTENFELD, C. H., genvælges som Revisor, 33.
- PARIS, Société de Chimie Industrielle, Bytteforbindelse indgaas dermed, 21.
- PETERSEN, AXEL, Dyrslæge, Ringsted, Afhdl. »Bidrag til de danske Simuliers Naturhistorie« opt. i Skrift., 34.
- PICARD, ÉMILE, Sekretær ved Académie des Sciences, Paris, tilstiller Selskabet Nekrolog over H. G. Zeuthen, 30.
- POULSEN, FR., Medd. »Et nyt Caligulaportræt«, 26, Afhdl. »Vases Grecs récemment acquis par la Glyptothèque de Ny-Carlsberg« udk. i Medd., 103.
- PRAG, Deutscher naturwissenschaftlich-medizinischer Verein Lotos, Bytteforbindelse indgaas dermed, 21.
- PRISOPGAVER, Besv. af den historiske Opgave indkommer, 22, tages tilbage, 31, Forlængelse af Fristen for en Besv. af Opgaven for det Classenske Legat tilstaas, 22, Besvarelsen indkommer, 27,

- bedømmes, 28, Bedømmelse trykt, 58, nye stilles, 28, trykte 59—62, fransk Overs. 123—126.
- PRÆSIDENT, Selskabets, 17, byder Velkommen, 20, bestemmer Afhandlings Optagelse, 21, lykønsker N. Bohr til Nobelpræmien, 23, takker Hans Majestæt og byder Gæsterne Velkommen, 25, udtaler Nytaarsønsker, 26, er fraværende 27, 28, 29, 32, 33. Se ogsaa: Thomsen, Vilh.
- RASCH, GEORG, se: Nielsen, Niels.
- RASK-ØRSTED FONDET, giver Bevilling til Opretholdelse af Selskabets internationale Forbindelser, 21, til Forsendelse af videnskabelig Litteratur, 26.
- RAUNKJÆR, C., Afhdl. »Forskellige Vegetationstypers forskellige Indflydelse paa Jordbundens Surhedsgrad (Brintionkoncentration)« udk. i Medd., 104.
- REDAKTØR, Selskabets, 17, tiltræder Optagelse af Afhandl., 21, fungerer som Sekretær, 30.
- REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, KOMMISSIONEN FOR, afgiver Beretning for 1922, 31, trykt 63—65.
- REGNSKAB forelægges, 31, Uddrag deraf trykt 49—51.
- REVISORER, Selskabets, C. H. Ostenfeld genvælges, 33.
- RHYS DAVIDS, T. W., Selskabets udenl. Medl., død, 26.
- ROM, Møde der i Union Astronomique Internationale, 20.
- RUBIN, MARCUS, Selskabets Medl., død, 29, Mindeord af Kr. Erslev, 30, trykte 35—43.
- SARAUW, CHR., bedømmer indsendt Afhdl., 21, Medd. »Det nederlandske Spil om Theophilus«, 32.
- SCHMIT-JENSEN, H. O., Dyrlæge, vinder Belønning for Besv. af den for det Classenske Legat stillede Prisopgave, 29, Bedømmelse trykt 56—58.
- SCHÜTTE, GUDMUND, Dr. phil., Afhdl. »Jysk og østdansk Artikelbrug« udk. i Medd., 103.
- SEKRETÆR, Selskabets, 17, 20, 21, 22, 25, 26, 29, 31.
- SOCIÉTÉ DE CHIMIE INDUSTRIELLE, Paris, Bytteforbindelse indgaas dermed, 21.
- SØRENSEN, S. P. L., bedømmer Besv. af Prisopgave, 29, vælges til Selskabets Repræsentant ved Afviklingen af Forholdet til Klostret San Cataldo, 30, genvælges som Formand for den naturvidenskabelig-mathematiske Klasse, 31, leder Mødet, 28, 32.
- STEENSTRUP, JOHS., indvælges i Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie, 24, Medd. »Et gammelt Navn paa Bretagne og et Navn paa Vikingehæren. Erobringen af Luna i Italien«, 28, fransk Résumé trykt 107—117.
- STRØMGREN, E., Prof., Dr. phil., Selskabets Delegerede ved Union Astronomique Internationale's Møde i Rom, 21.

- TAKAMINE, T., se: Hansen, H. M.
- THALBITZER, WILLIAM, opt. som indenl. Medl., 32.
- THESAURUS LINGUAE LATINAE, Bevilling dertil vedtages, 21.
- THOMSEN, VILH., forelægger sine »Samlede Afhandlinger« 3. Bd., 22.
Se ogsaa: Præsident.
- THORODDSEN, TH., Selskabets afdøde Medlem, en efterladt Afhdl.
henvises til Vulkanologisk Udvalg, 23.
- TILLIDSHVERV, Selskabets, og Indehavernes Funktionstider, 17—19.
- UDVALG OG KOMMISSIONER, 17—19.
- UDVALGET ANGAAENDE VÆGTLØDDE AF GULD OG PLATIN, afgiver
Beretning, 23.
- UNDERSØGNINGSMINISTERIET giver Meddelelse om Statstilskud til
Selskabet, 33.
- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL
DANSK HISTORIE, KOMMISSIONEN TIL, nedsættes, 24, vælger Aage
Friis til Formand, 26.
- UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, Beretning om Mødet 1922, 20,
et staaende Udvalg nedsættes, 28, Delegerede vælges til Mødet
1923, 28, Beretning om dette Møde, 33.
- UNION ASTRONOMIQUE INTERNATIONALE, Beretning om Mødet 1922, 20.
- UNION INTERNATIONALE DE PHYSIQUE PURE ET APPLIQUÉE, Selskabet
tiltræder denne, 30.
- VALG AF EMBEDSMÆND, 31.
- VULKANOLOGISK UDVALG, efterladt Afhandling af Th. Thoroddsen
henvises dertil, 23, O. B. Bøggild indvælges deri, 23.
- WARMING, EUG., Afhdl. »Økologiens Grundformer« udk. i Skrift., 104.
- WERNER, S., se: Hansen, H. M.
- WESENBERG-LUND, C., Medd. »Vore Aaers Fauna«, 24.
- ZEUTHEN, H. G., Nekrolog af Émile Picard, 30.
-

SKRIFTER

UDGIVNE AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

1922—23:

	Kr. Ø
BOHR, N.: On the Quantum Theory of Line-Spectra. Part III. 1922. (Naturv.-math. Afd. 8. Række, IV. 1, 3.)	1.25
WARMING, EUG.: Økologiens Grundformer. Udkast til en systematisk Ordning. 1923. (Naturv.-math. Afd. 8. Række, IV. 2.)	4.50
BRÜNNICH NIELSEN, K.: Zoantharia from senone and paleocene deposits in Denmark and Skaane. With 4 plates. 1922. (Naturv.- math. Afd. 8. Række, V. 3.)	5.25
JESSEN, KNUD og LIND, JENS: Det danske Markkruddts Historie. Med 1 Oversigtsskema. 1922—23. (Naturv.-math. Afd. 8. Række, VIII.)	31.50

HISTORISK-FILOLOGISKE MEDDELELSER

5. BIND (Kr. 14.90):

Kr. Ø.

1. SARAUW, CHR.: Niederdeutsche Forschungen. 1. Vergleichende Lautlehre der niederdeutschen Mundarten im Stammlande. 1921	13.50
2. POULSEN, FREDERIK: Vases grecs récemment acquis par la Glyptothèque de Ny Carlsberg. Avec 11 planches. 1922	6.40

6. BIND (Kr. 12.15):

1. CHRISTENSEN, ARTHUR: Textes Ossètes. Avec un Vocabulaire. 1921	4.50
2. Les Dialectes d'Awromān et de Pāwā. Textes recueillis par ÅGE MEYER BENEDICTSEN, revus et publiés avec des notes et une esquisse de grammaire par ARTHUR CHRISTENSEN. 1921	4.00
3. OHRT, F.: De danske Besværgelser mod Vrid og Blod. Tolk- ning og Forhistorie. 1922	7.70

7. BIND (Kr. 12.00):

1. HAMMERICH, LOUIS L.: Zur deutschen Akzentuation. 1921	10.40
2. SCHÜTTE, GUDMUND: Jysk og østdansk Artikelbrug. 1922	5.60

8. BIND:

	Kr. Ø.
1. ARNIM, H. v.: Xenophons Memorabilien und Apologie des Sokrates. 1923	6.65
2. NYROP, KR.: Études de grammaire française (17. Remarques étymologiques. 18. Note sur le pronom démonstratif. 19. Notes lexicographiques). 1923	1.00

FILOSOFISKE MEDDELELSER

1. BIND:

	Kr. Ø.
4. HØFFDING, HARALD: Begrebet Analogi. 1923	4.40

MATHEMATISK-FYSISKE MEDDELELSER

5. BIND:

	Kr. Ø.
1. NIELSEN, NIELS: Recherches sur les Équations de Lagrange. 1923	3.20
2. KAMPÉ DE FÉRIET, J.: Sur une formule d'addition des Polynomes d'Hermite. 1923	0.50
4. NIELSEN, NIELS: Recherches sur certaines Équations de Lagrange de formes spéciales. 1923	3.00

BIOLOGISKE MEDDELELSER

3. BIND:

	Kr. Ø.
10. RAUNKJER, C.: Forskellige Vegetationstypers forskellige Indflydelse paa Jordbundens Surhedsgrad (Brintionkoncentration) 1922	2.40
